

ΚΑΛΛΙΑΦΕΙΑ

Τεύχος 02

**ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ**

Σχολικός Έτος 2022-2023

Εγευθέριος Καραγιάννης
Από την Κορδόρουγα
στην Ευρωπαϊκή
Διαστημική Υπηρεσία

ΣΕΛ. 2

Κωνσταντίνος Νικοῦλπουλος
Ο καθηγητής και το
μποζόνιο Higgs στο
Γυμνάσιο Ζαχάρως!

ΣΕΛ. 3

Cine-μαθαίνουμε
Cine-δημιουργούμε
και Το Παιδί
στην Κατοχή...

ΣΕΛ. 14-15

«Για μια χούφτα
σταφίδες»

ΣΕΛ. 18

Σας καλωσορίζουμε στο δεύτερο τεύχος της Καλλιότητας, της μαθητικής εφημερίδας του Γυμνασίου Ζαχάρως, που εκδίδεται για δεύτερη συνεχή χρονιά και εμπεριέχει όλες τις δράσεις και τα προγράμματα του τρέχοντος σχολικού έτους.

Η Καλλιότητα, σε πείσμα των καιρών, γίνεται η φωνή των μαθητών και μαθητριών του Γυμνασίου Ζαχάρως, που δεν σταματούν να σκέφτονται, να οραματίζονται, να δημιουργούν, να ερευνούν, να διαμαρτύρονται και να αγωνίζονται για την ατομική και συλλογική πρόοδο αυτού του τόπου.

Η εφημερίδα μας καταφέρνει να γίνει η φωνή, όχι μόνο του σχολείου, αλλά ολόκληρης της τοπικής κοινωνίας. Νέοι, λαμπροί επιστήμονες(με καταγωγή από τη Ζαχάρω και τα γύρω χωριά) συνομιλούν με τους μαθητές μας και τους παρουσιάζουν καινοτόμα επιστημονικά επιτεύγματα. Κινηματογραφιστές μας μυσούν στην τέχνη του ντοκιμαντέρ και σε συνεργασία με ιστορικούς ανασυνθέτουν την τοπική συλλογική μνήμη. Πολίτες της περιοχής ενεργοποιούνται και συμπράττουν στην ιστορική έρευνα, άλλοτε με την παραχώρηση αρχειακού υλικού και άλλοτε με την προφορική τους μαρτυρία. Η δύναμη και η αξία του νερού, το συλλογικό τραύμα της κατοχής, η σταφίδα και τα γεγονότα του 1943, συνυπάρχουν σε ένα σχολικό έντυπο, μαζί με απίθανες φανταστικές ιστορίες, όλα δημιουργίες των μαθητών και των μαθητριών του Γυμνασίου Ζαχάρως.

Στόχος μας, το δημοκρατικό, ορθολογιστικό σχολείο, το σχολείο της δημιουργίας, της ελεύθερης έκφρασης, των επιστημών, της γνώσης, της τέχνης, αλλά και των αξιών και της ενσυναίσθησης. Σ' αυτό το σχολείο δεν χωράει ο φόβος, αλλά ο σεβασμός για τον άνθρωπο! Δάσκαλος και μαθητής μοχθούν και συνεργάζονται για τον κοινό στόχο, την γνώση και την πρόοδο.

Πανωραία Μακρή, Φιλολόγος,
υπεύθυνη για την έκδοση της εφημερίδας.

ΣΥΝΤΕΝΤΕΥΞΗ

Ελευθέριος Καραγιάννης Από την Κορδόρουγα στην Ευρωπαϊκή Διαστημική Υπηρεσία

Σήμερα φιλοξενήσαμε στο σχολείο μας, μέσω τηλεδιάσκεψης, τον κο Ελευθέριο Καραγιάννη, ένα νέο επιστήμονα, με λαμπρές σπουδές που εργάζεται στον Ευρωπαϊκό οργανισμό διαστήματος, στο Βέλγιο.

Πριν από έναν χρόνο περίπου η μαθήτριά Κατερίνα Κρανίτη πρότεινε τον κύριο Ελευθέριο Καραγιάννη για συνέντευξη για τη μαθητική μας εφημερίδα. Σήμερα, ένα χρόνο μετά, τελευταία μέρα του σχολείου όλοι οι μαθητές της Γ' τάξης συγκεντρώθηκαν στο αμφιθέατρο για να τον ακούσουν.

■ Η συνάντηση έγινε μέσω της κοινότητας Μεντόρων του μη κερδοσκοπικού οργανισμού «The tipping point» που παρέχει δωρεάν τη δυνατότητα σε μαθητές και φοιτητές από όλη την Ελλάδα να ενημερωθούν για τα καινούργια ευρωπαϊκά ακαδημαϊκά μονοπάτια και να καθοδηγηθούν από όσους τα έχουν ήδη περπατήσει επιτυχώς.

■ Ο κος Καραγιάννης μας είπε ότι γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα, όλα του τα καλοκαίρια όμως και όλες του οι διακοπές είναι στη Ζαχάρω, στην Κορδόρουγα, που είναι και ο τόπος καταγωγής της μητέρας του. Φοίτησε σε δημόσιο σχολείο και δημόσιο πανεπιστήμιο και στη συνέχεια έκανε δύο μεταπτυχιακά στο Μόναχο.

■ Ο κος Καραγιάννης τόνισε ότι αγαπούσε ιδιαίτερα τη φυσική και τα μαθηματικά, χωρίς να παραβλέπει την αξία και των υπόλοιπων μαθημάτων. Αγαπούσε το σχολείο, χωρίς να είναι άριστος μαθητής, αλλά μελετούσε με πειθαρχία και αφοσίωση όλα εκείνα που τον γοήτευαν, ιδιαίτερα δε τα πειράματα φυσικής.

■ Σπούδασε στην Αθήνα τοπογραφία και μετά δορυφορική γεωδαισία και το 2015 έφυγε για το Μόναχο, όπου απέκτησε εξειδίκευση στην αεροδιαστημική και το 2018 αποφάσισε να ασχοληθεί με το management σε δεύτερο μεταπτυχιακό, ενώ παράλληλα ασχολήθηκε με τις αποστολές των μικρών δορυφόρων και της ρομποτικής. Η ενασχόληση του με την αεροδιαστημική προέκυψε σταδιακά, μέσα από την αγάπη του για το διάστημα.

■ Το μεγαλύτερο όνειρό του είναι να λάβει μέρος σε αποστολή στο διάστημα. Μας είπε ότι αυτή τη στιγμή οι ερευνητές προσπαθούν να πάνε

ξανά στο φεγγάρι και ευελπιστούν να το πετύχουν σε λίγα χρόνια. Δήλωσε ότι θα τον ενδιέφερε εξίσου και η συμμετοχή σε αποστολή στον πλανήτη Άρη και μας τόνισε ότι δεν τον φοβίζει η ιδέα, λόγω της εκπαίδευσης που λαμβάνουν πλέον στις μέρες οι αστροναύτες.

■ Διευκρίνισε ότι στην ευρωπαϊκή διαστημική υπηρεσία υπάρχουν δύο στάδια εκπαίδευσης, το πρώτο διαρκεί περίπου ένα χρόνο και σ' αυτό οι μελλοντικοί αστροναύτες αποκτούν γενικές γνώσεις για το διάστημα και για το σπίτι μας, τη γη. Μετά επικεντρώνονται στα συστήματα που θα χρησιμοποιήσουν στο διάστημα και στη συνέχεια ακολουθεί το δεύτερο στάδιο, που διαρκεί δύο με τρία χρόνια και έχει να κάνει περισσότερο με πειράματα. Σε αυτό μαθαίνουν πως θα υποστηρίξουν ένα διαστημικό σταθμό, ασχολούνται με τη ρομποτική και αποκτούν

όλα εκείνα τα εφόδια που τους κάνουν να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείς.

■ Ο ίδιος ασχολείται περισσότερο με την εκπαίδευση των φοιτητών πάνω στα διαστημικά συστήματα και περνάει αρκετό χρόνο στο εργαστήριο, όπου διενεργούνται διάφορα πειράματα και τεστάρουν μικροδορυφόρους.

■ Τόσο η αμερικανική, αλλά και η ευρωπαϊκή διαστημική υπηρεσία ασχολούνται με τη μελέτη του πλανήτη Άρη, αλλά και με τη μελέτη άλλων πλανητών, όπως ο Δίας και τα φεγγάρια του, αλλά και ο Κρόνος. Πρώτος τομέας είναι το φεγγάρι, δεύτερο είναι ο Άρης και ακολουθεί η μελέτη των φεγγαρίων των άλλων πλανητών.

■ Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην τρισδιάστατη εκτύπωση, που είναι πολύ χρήσιμη στη γη, αλλά και στο διάστημα και είπε ότι πιστεύει πως κάποια στιγμή θα χρησιμοποιηθεί και εκεί. Μας εξήγησε ότι, επειδή το κόστος μεταφοράς των υλικών στο διάστημα είναι πολύ μεγάλο, θα ήταν πολύ πιο χρήσιμο στο μέλλον, να μπορούν να εκτυπώνουν οτιδήποτε χρειάζονται εκεί, στον πλησιέστερο διαστημικό σταθμό. Τόνισε ότι αυτή τη στιγμή μελετούν πως θα μπορέσουν στο μέλλον να εκτυπώσουν ολόκληρα σπίτια, στα οποία θα μπορέσουν να μείνουν στο φεγ-

γάρι. Το μοναδικό πρόβλημα είναι ότι η τρισδιάστατη εκτύπωση απαιτεί μεγάλη ενέργεια, που με την υπάρχουσα τεχνολογία είναι πολύ δύσκολο να παράξουμε σε άλλους πλανήτες.

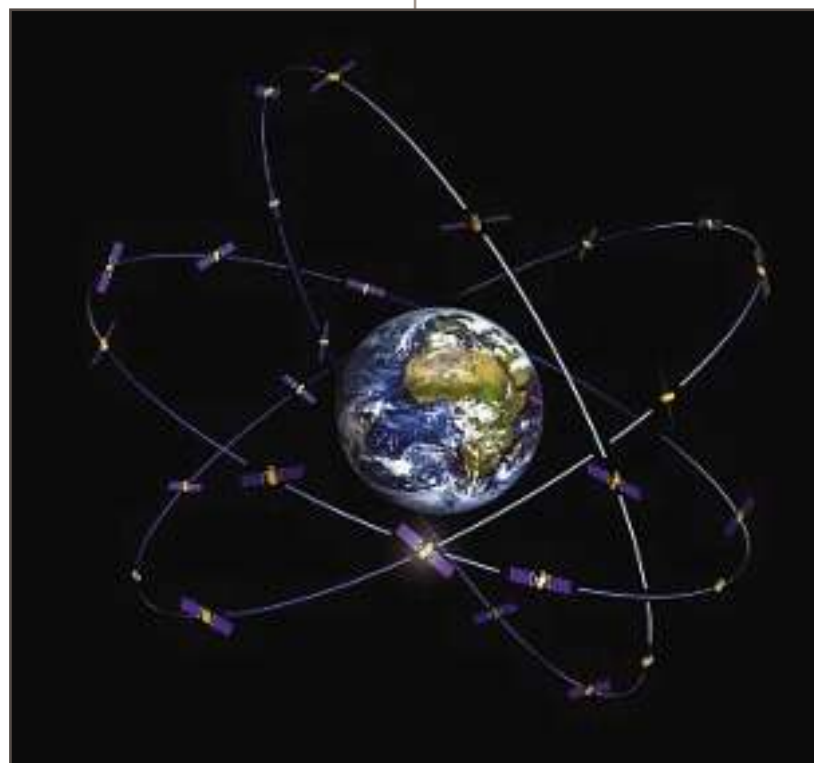
■ Μετά μας εξήγησε ότι οι ναυτοδορυφόροι είναι μικροί κύβοι, που παρά το μικρό μέγεθός τους έχουν τη δυνατότητα να παρατηρούν τη γη, να μας στέλνουν χρήσιμα δεδομένα και ότι χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, γιατί είναι πολύ εύκολο να κατασκευαστούν και είναι αρκετά οικονομικοί. Με αυτούς μπορούν να συλλέγουν πληροφορίες από το διάστημα και να τις στέλνουν στη γη.

■ Μας ενημέρωσε και για τη διαστημική βιομηχανία, που ασχολείται με όλα όσα σχετίζονται με το διάστημα και τους αστροναύτες και τέλος ανέφερε ότι η δουλειά του είναι πολύ απαιτητική, αλλά την αγαπάει πολύ και αισθάνεται μεγάλη χαρά από την επαφή με τους φοιτητές και με την εφαρμογή των ερευνητικών εργασιών του στην πράξη, δηλαδή με την αποστολή συστημάτων στο διάστημα, τα οποία έχει προηγουμένως τεστάρει στο εργαστήριο.

■ Τόνισε ότι η Ελλάδα είναι στο βασικό πυρήνα των 22 χωρών που συμμετέχουν στην ευρωπαϊκή διαστημική υπηρεσία καθώς και ότι συμμετέχει σε αρκετές ερευνητικές εργασίες, αλλά όχι σε όλες τις αποστολές, λόγω ότι η χώρα μας συμβάλει με τη βασική ελάχιστη συνδρομή στην ευρωπαϊκή διαστημική υπηρεσία.

■ Ο κος Καραγιάννης πιστεύει ότι το δημόσιο σχολείο μπορεί να στηρίξει τους μαθητές και να θέσει τις βάσεις για τις μελλοντικές τους σπουδές, μόνο όμως, όταν είναι επιλογή των ίδιων των μαθητών.

■ Προέτρεψε τέλος τα νέα παιδιά να αναζητήσουν τι πραγματικά θέλουν και να αφοσιωθούν σε αυτό. «**Πρέπει να καταλάβουμε, είπε, ότι το σχολείο είναι ένα βήμα για το μέλλον μας, ένα σκαλί που πρέπει όλοι να ανέβουν.**

κε Καραγιάννη σας ευχαριστούμε πολύ!

Ο καθηγητής Κωνσταντίνος Νικολόπουλος και το μποζόνιο Higgs στο Γυμνάσιο Ζαχάρως!

Την Τρίτη 20-12-2022, ο κος Κωνσταντίνος Νικολόπουλος, καθηγητής Φυσικής του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ, υλοποίησε δίωρη διδασκαλία στους μαθητές και στις μαθήτριες της Γ' τάξης του Γυμνασίου Ζαχάρως, με θέμα τη Σωματιδιακή Φυσική και τη Φύση του Φωτός.

■ Ο καθηγητής κος Κωνσταντίνος Νικολόπουλος έλκει την καταγωγή του από το χωριό Χρυσόχωρι (Τρύπες) και συγκεκριμένα από το Παλαιοχώρι Χρυσόχωρι (Τρυπών) του δήμου Ζαχάρως, όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε ο πατέρας του Γεώργιος Νικολόπουλος, που υπήρξε μαθητής του Γυμνασίου Ζαχάρως. Ο ίδιος γεννήθηκε στην Αθήνα, τελείωσε το δημόσιο σχολείο στο Μενίδι και είναι πτυχιούχος και κάτοχος διδακτορικού τίτλου στη Φυσική Σωματιδίων του τμήματος Φυσικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στη συνέχεια, εντάχθηκε στο Brookhaven National Laboratory, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ως μεταδιδακτορικός ερευνητικός συνεργάτης και από το 2012 είναι Λέκτορας στο Πανεπιστήμιο. Στη συνέχεια ηγήθηκε ερευνητικής ομάδας 100 φυσικών στο πείραμα ATLAS, μιας μεγάλης επιστημονικής συνεργασίας στο CERN, η οποία συνέβαλε σημαντικά στην ανακάλυψη του μποζονίου Higgs, ή αλλιώς του «σωματιδίου του Θεού». Για αυτή του την ανακάλυψη τιμήθηκε στα Blavatnik Awards, στο Ηνωμένο Βασίλειο, από την Ακαδημία Επιστημών της Νέας Υόρκης και το Ίδρυμα «Blavatnik Family».

■ Ο κος Νικολόπουλος ήρθε να μιλήσει στους μαθητές γι' αυτή του την ανακάλυψη, για την ιστορία του μποζονίου Higgs, ή αλλιώς του «σωματιδίου του Θεού», που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της σωματιδιακής Φυσικής, αφού καλύπτει το κενό στις θεωρίες για την ύπαρξη της

μάζας στην ύλη. Το σωματίδιο αυτό πήρε το όνομά του από τον βρετανό επιστήμονα Πίτερ Χιγκς ο οποίος ήταν ο πρώτος που μίλησε για αυτό πριν από 45 χρόνια.

■ Στην παρουσίαση μάθαμε ότι τα μποζόνια Χιγκς δεν υπάρχουν πουθενά σε σταθερή κατάσταση. Το σωματίδιο υπάρχει μόνο στιγμιαία σε συνθήκες ακραίας θερμοκρασίας, ή ενέργειας! Το σωματίδιο μπορεί επίσης να εμφανίζεται στιγμιαία σε τυχαία συμβάντα υψηλής ενέργειας, χωρίς ωστόσο να είναι συστατικό της καθημερινής πραγματικότητας!

■ Με αναλυτικό τρόπο, με παραδείγματα και πειράματα σε σύγχρονο χρονικό διάστημα ο κος

Νικολόπουλος εξήγησε στους μικρούς μαθητές αυτή την ανακάλυψη και στη συνέχεια απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις των μαθητών και καθηγητών, ακόμη και στις πιο αμήχανες. Σημαντική στιγμή για την παρουσίαση ήταν η υλοποίηση των πειραμάτων, όπου μέσα από την παρατήρηση, εργαλείο αναγκαίο για κάθε επιστήμη, οι μικροί μαθητές μούνταν σε σύνθετες έννοιες της σωματιδιακής φυσικής.

■ Ευχαριστούμε θερμά τον κο Νικολόπουλο, γιατί δεν προσέφερε απλόχερα μόνο το χρόνο του, την καλή του διάθεση, την γνώση του και την αγάπη του για την επιστήμη και την έρευνα, αλλά και γιατί δώρισε και ένα καταπληκτικό βιβλίο για τη φυσική της Γ' Γυμνασίου, του οποίου είχε ο ίδιος την επιστημονική εποπτεία μαζί με μια ισχυρή συγγραφική ομάδα και που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Klett.

Θερμά τον ευχαριστούμε, γιατί με την πρωτοβουλία του αυτή κατέδειξε την ανάγκη διασύνδεσης ανάμεσα στο Δημόσιο σχολείο και την Πανεπιστημιακή κοινότητα και του ευχόμαστε καλή επιτυχία και καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΑΒ Επιμόρφωση από το ΕΚΑΒ Πάτρας στο Γυμνάσιο Ζαχάρως!

Την Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου οι μαθητές της Β' τάξης του Γυμνασίου Ζαχάρως παρακολούθησαν δίωρο σεμινάριο πρώτων βοηθειών από το δυο εξαιρετικούς διασώστες από το τμήμα επιμόρφωσης του ΕΚΑΒ Πάτρας.

Οι μαθητές εκτός από την θεωρητική ενημέρωσή τους για την βοήθεια σε άνθρωπο που έχει χάσει τις αισθήσεις του, έκαναν και πρακτική εξάσκηση σε προπλάσματα με την καθοδήγηση των δυο διασωστών. Ακόμα ενημερώθηκαν για τις πρώτες βοήθειες της ρινορραγίας (ένα συνηθισμένο φαινόμενο στο χώρο του σχολείου) και για την πνιγμονή. Ήταν μια μοναδική και πολύ χρήσιμη εμπειρία. Οι μαθητές κατανόησαν πολύ καλά την διαδικασία και τα βήματα της αναζωογόνησης, όπως και έμαθαν την ειδική ορολογία (αεραγωγός, ΚΑΡΠΑ, απινιδωτής, κ.ά.) Τέλος μαθητές, καθηγητές καθώς και η Διευθύντρια του σχολείου, εξέφρασαν τις ευχαριστίες τους προς τους διασώστες για την πολύτιμη εμπειρία που τους προσέφεραν.

Το σεμινάριο εντάχθηκε στο μάθημα Εργαστηρίου δεξιοτήτων, με υπεύθυνη καθηγήτρια την Μαρία Κουτσούκου.

Καλλιίρροον ύδωρ

Στο Γυμνάσιο Ζαχάρως και σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους υλοποιήθηκε την τρέχουσα σχολική χρονιά το πρόγραμμα «**Νερό που ξεπηδάει από τους αιώνες**» από την κα **Αγνή Στρουμπούλη** και τον **κο Σταύρο Παργινό** που επισκέφθηκαν το σχολείο μας στις 5-12-2022.

Αρχικά, οι μαθητές και οι μαθήτριες που εκδήλωσαν ενδιαφέρον για να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, κατέγραψαν προφορικές μαρτυρίες από την περιοχή και συγκέντρωσαν πλούσιο υλικό, μέσα από το οποίο αναδεικνύεται η δύναμη και η αξία του νερού. Περιγραφές και αφηγήσεις που σχετίζονται με τα ποτά-

μια της περιοχής, τη λίμνη του Καϊάφα, με πηγές και πηγάδια, με βρύσες, με πλημμύρες και καταστροφές, αλλά και με την αέναη προσπάθεια του ανθρώπου να φέρει το νερό στην καθημερινότητά του και άλλες φορές να δαμάσει τη δύναμή του.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες παρουσίασαν τις εργασίες τους και στη συνέχεια η κα Αγνή Στρουμπούλη μας μίλησε για την αξία του νερού και μέσα από αφηγήσεις παραμυθιών και πάντα με την υποστηρικτική δύναμη της μουσικής του κου Σταύρου Παργινού μας ταξίδεψε, μας ενημέρωσε και μας υπενθύμισε τη μεγάλη σπουδαιότητα του νερού.

Παραθέτουμε εδώ τις σημαντικότερες καταγραφές των παιδιών που αναδεικνύουν μια σημαντική διάσταση του υδάτινου στοιχείου για την τοπική μας ιστορία. Επισημαίνουμε δε, ότι στις περισσότερες από αυτές έχουμε διατηρήσει αρκετά από τα στοιχεία της ντοπιολαλιάς μας.

Το πηγάδι του παππού μου

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΜΟΥ ΜΟΥ ΕΙΠΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ:

«Στις αρχές του 1981 πήρα την απόφαση να ανοίξω ένα πηγάδι, για να έχω καθαρό νερό στο σπίτι μου. Τα πρώτα τέσσερα μέτρα τα έσκαψα μόνος μου και τα άλλα πέντε-έξι με τη βοήθεια εργατών. Μετά σκάψαμε μια τρύπα, για να μπει ο σωλήνας που θα τράβαγε νερό με το μοτέρ. Όταν την ανοίξαμε πήραμε το μοτέρ και δίπλα στο πηγάδι χτίσαμε το μοτερόσπιτο που μέσα είχε τον ηλεκτρολογικό πίνακα και τον μετρητή κατανάλωσης. Το μοτέρ από την άλλη κατέβηκε τέρμα κάτω στο πηγάδι και δίπλα του εγκαταστάθηκε μία κεντρόφυγκα που το προστάτευε από τα χαλίκια. Τράβηξα μια σωλήνα μεγαλύτερη των δύο ιντσών, η οποία έβγαине στην

επιφάνεια. Όταν βάλαμε πρώτη φορά το μοτέρ να δουλέψει, το νερό έβγαине μπόλικο και εγώ χαιρόμουν που οι κόποι μου δεν πήγαν χαμένοι! Δυστυχώς όμως αυτό δεν κράτησε για πολύ...

Λόγω της κλιματικής αλλαγής η στάθμη κατέβηκε, με αποτέλεσμα το πηγάδι να στερέψει και να χρειάζεται και άλλο σκάψιμο. Στα τέσσερα μέτρα σταματήσαμε και πήραμε τον σωλήνα, ώστε να ανοίξουμε μια τρύπα που θα παίρνει νερό το μοτέρ. Όμως τότε κάτι πολύ κακό συνέβη. Ο σωλήνας βρήκε σε πέτρες! Προσπαθούσαμε απεγνωσμένα, χτυπώντας με βαριοπούλες, να πάει πιο κάτω, αλλά μάταια.

Μετά από δύο μέρες δοκιμών αφήσαμε την κεντρόφυγκα και το μοτέρ εκεί, αλλά είχαμε πολλά

προβλήματα. Η κεντρόφυγκα βούλωνε συνέχεια από τα χαλίκια και στην επιφάνεια έτρεχε λίγο νερό. Αναγκάζομουν να κατεβαίνω οκτώ μέτρα κάτω από τη γη, για να ξεβουλώνω την κεντρόφυγα από τα χαλίκια. Αυτό γινόταν για πολλά χρόνια, ώσπου μια μέρα μια εταιρεία που έκανε γεωτρήσεις ήρθε στην περιοχή μας! Ήμουν από τους πρώτους που έκανα γεωτρηση! Από τότε δεν ξανασκολήθηκα. Απλά πατάω ένα κουμπί, το μοτέρ παίρνει μπρος και γεμίζω το καζάνι που τροφοδοτεί το σπίτι και δεν κάνω τίποτα άλλο! Το παλιό πηγάδι υπάρχει ακόμη, ανενεργό πια, δίπλα στη γεωτρηση.

Η καταγραφή έγινε από τον μαθητή της Α' τάξης Άγγελο Κυριαζή από τον παππού του Χρηστίδη Μακρυγιάννη.

Η βρύση του Λώρη στη Ζαχάρω

Σημαντικά σημεία αναφοράς της παλιότερης εποχής ήταν ο θρυλικός πλάτανος της Κορδόρουγας και τη βρύση του Λώρη, την οποία κάποτε την έλεγαν και «βρύση της Καλλιίρροης». Παλιά η βρύση αυτή ήταν ένα από τα σημεία συνάντησης των νέων στη Ζαχάρω, όπου τα κορίτσια είχαν ως δικαιολογία ότι πάνε να πιάσουν νερό έτσι ώστε να συναντήσουν εκεί τον αγαπημένο τους. Ήταν με λίγα λόγια το νυφοπάζαρο. Επίσης κάθε Κυριακή, μετά την εκκλησία, πήγαιναν στο καφενείο του Λώρη, που υπήρχε τότε εκεί, για να παίξουν χαρτιά ή να φάνε. Κάθε πρωτομαγιά μαζεύονταν οι γυναίκες για να φτιάξουν στεφάνια. Επιπλέον οι νέοι έπαιζαν ντάλια – μπίλια, κρυφτό, κυνηγητό και άλλα παιχνίδια της εποχής. Τότε οι κάτοικοι της Ζαχάρως έπαιρναν νερό για το σπίτι από τις βρύσες και τα πηγάδια του δήμου και αυτή ήταν η μοναδική βρύση στη Ζαχάρω. Υπήρχαν και κάποια λίγα πηγάδια και οι κάτοικοι καμιά φορά πήγαιναν και στη βρύση στην Αρήνη να μαζέψουν νερό σε στάμνες και παγούρια.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτρια της Γ' τάξης Κατερίνα Κρανίτη από την κα Βελούδω Κοκκώνη

Η βρύση της Αρήνης

Μετά από μια συζήτηση που είχα με τον πατέρα μου έμαθα αρκετές σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις πηγές της Αρήνης. Στο χωριό μου, στην Αρήνη, κάτω από την εκκλησία του Αγίου Αθανασίου βρίσκεται η βρύση του χωριού, η κεντρική πηγή νερού για όλους τους κατοίκους. Το νερό της Αρήνης έρχεται από το βουνό «Ανεμόμυλος». Το νερό αυτό είναι πολύ φημισμένο και έρχονται κάτοικοι από όλη την περιοχή και όλα τα χωριά, για να πιούν και να γεμίσουν τα δοχεία τους. Πολλοί άνθρωποι το χρησιμοποιούν και είναι γι' αυτούς πολύτιμη πηγή ζωής. Σύμφωνα με μαρτυρίες τα παλιά τα χρόνια υπήρχε ένα έθιμο στη βρύση του χωριού

μας σχετικό με τον γάμο, που είχε ως εξής: Την Δευτέρα το πρωί, μετά το γάμο, το ζευγάρι, μαζί με τους συγγενείς πήγαινε στη βρύση με τραγούδια, για να πάρουν νερό για το σπίτι. Εάν η νύφη είχε έρθει από άλλο χωριό, οι συμπεθέροι έπρεπε να φορέσουν ή να κρατάνε κάτι από τα προικιά της νύφης και να πάνε στη βρύση του χωριού μαζί της. Η νύφη πρέπει να πάρει μια κανάτα, ψωμί, τυρί και κρασί και τραγουδώντας όλοι μαζί πάνε στη βρύση. Στον δρόμο οι συμπεθέροι πετάγανε κλαδάκια μικρά για να τα πατήσει η νύφη και να είναι δροσερή σαν τα κλαριά. Όταν έφταναν, έπλεναν την κουρούτα της βρύσης και εκεί η νύφη έριχνε κάποια

κέρματα που τα μικρά παιδιά προσπαθούν να τα πιάσουν με το στόμα τους. Ό,τι έπιανε κάθε παιδί το κρατούσε δικό του. Μετά η νύφη γέμιζε την κανάτα με νερό και όλοι μαζί έτρωγαν το ψωμί, με το τυρί, έπιναν το κρασί και επέστρεφαν στο σπίτι με τραγούδια και χορούς.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτρια της Γ' τάξης Παύλου Δήμητρα από τον μπαμπά της Παύλο Αργύρη.

Οι πηγές της Μοφκίτσας

Στην Μοφκίτσα ή αλλιώς Άνω Ταξιάρχες υπάρχουν 4 πέτρινες βρύσες, μία στο Πλατανούλι, μία στο Περδικόνερο, μία στο κέντρο, στην πλατεία του χωριού και μία στην Ιτιά. Παλαιότερα όλες οι γυναίκες του χωριού μαζεύονταν στην κεντρική πλατεία με τα τσουκάλια τους και τα βαρέλια τους, για να κουβαλήσουν νερό για το σπίτι τους. Επιπλέον, έπλεναν όλες μαζί τα ρούχα τους και τα χαλιά τους στην κεντρική βρύση με τα χαρανιά τους, καθώς ήταν αδύνατο να κουβαλήσουν τόσο νερό στα σπίτια τους. Οι βρύσες του χωριού λειτουργούσαν και ως σημείο συνάντησης για τα ζευγάρια της εποχής. Οι άνδρες έβρισκαν αφορμές για να πηγαίνουν

εκεί, άδειαζαν για παράδειγμα τα βαρέλια με το νερό έτσι ώστε όταν πήγαιναν να τα ξαναγεμίσουν να συναντήσουν τις κοπέλες. Ακόμα υπήρχε ένας μύθος, που εξακολουθεί να λέγεται μέχρι και σήμερα, πως κάτω από την εκκλησία του Αγίου Ανδρέα βγαίνει νερό, το οποίο θεωρούσαν πως είναι γιατρικό, κάτι σαν φάρμακο δηλαδή. Οι μπότερες όταν αρρώσταιναν τα παιδιά τους τα πήγαιναν εκεί, άφηναν τα ρούχα τους και τα έκαναν μπάνιο. Έπειτα τα έντυναν με άλλα ρούχα και θεραπεύονταν. Αυτό συμβαίνει ακόμα και σήμερα, μετά την λειτουργία οι γυναίκες παίρνουν με μπουκάλια νερό για το σπίτι τους και βάζουν νερό στο πρόσωπό τους. Επί-

σης ένα έθιμο της εποχής ήταν πως όταν μια κοπέλα παντρευόταν οι φίλες της πήγαιναν στην κεντρική βρύση του χωριού και σαπούνιζαν όλα τα ρούχα και τα πράγματα της νέας, μετά από αυτό έστηναν ένα μεγάλο τραπέζι για να το γιορτάσουν.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτριά της Γ' τάξης Χαρά Ψαρρού από τον παππού Ψαρρό Δημήτριο και τη γιαγιά Μπαντέ Χαρίκλεια

Η πλημμυρισμένη Νέδα

Ο πατέρας μου, όταν ήταν παιδί στη δεκαετία του ογδόντα και ενώ βρισκόταν στο χωράφι και φύλαγε τα πρόβατα, ξαφνικά είδε μεγάλη ποσότητα νερού να έρχεται κατά πάνω του. Το νερό προερχόταν από τον ποταμό Νέδα και κατέκλυσε το χωράφι. Αμέσως κατάλαβε ότι το ποτάμι φούσκωνε και έτσι οδήγησε τα ζώα σε ένα ασφαλές μέρος, ενώ εκείνος ανέβηκε σε ένα δένδρο για να σωθεί, όπου έμεινε για δύο ώρες. Στα

εκατό μέτρα περίπου βρισκόταν ένας ηλικιωμένος όπου κινδύνευε να πνιγεί, αλλά ευτυχώς πρόλαβε και ανέβηκε σε ένα μοτερόσπιτο. Κάποιοι άνθρωποι ειδοποίησαν, ότι ένας

ηλικιωμένος βρίσκεται σε κίνδυνο και έτσι έστειλαν ελικόπτερο, όπου ήρθε και τον πήρε. Το «φούσκωμα» του ποταμού της Νέδας είχε και απώλειες, πολλά ζώα, όπως κασίκες, γίδες και κότες πνίγηκαν. Την επόμενη μέρα όπου έφυγε το νερό όλα τα χωράφια ήταν γεμάτα με φερτή λάσπη.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτριά της Γ' τάξης Λουίζα Μητροπούλου από τον πατέρα της Δημήτρη Μητρόπουλο.

Το υπόγειο ποτάμι και η κατολίσθηση στην Καλίδωνα

Πρόκειται να σας αφηγηθώ ένα γεγονός που έγινε πριν από σαράντα περίπου χρόνια στην Καλίδωνα. Η Καλίδωνα είναι ένα χωριό του νομού Ηλείας και συγκεκριμένα ανήκει στο δήμο Ζαχάρως. Κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, πάνω στο οποίο είναι χτισμένη η Καλίδωνα, βρίσκονταν ένα ποτάμι. Το 1981 άρχισε σιγά-σιγά η βύθιση των κτηρίων που βρίσκονταν από πάνω του. Συνέχισε στα-

διακά ως και το 1983 περίπου. Ως τότε είχαν βυθιστεί, γκρεμιστεί ή παρασυρθεί σπίτια, μικρά μαγαζιά, δύο καφενεία και ένα κρεοπωλείο, στο κέντρο του χωριού. Επίσης ο δρόμος κόπηκε στα δύο. Η κατολίσθηση ήταν πολύ σοβαρή κι επικίνδυνη για τους κατοίκους της Καλίδωνας. Θέλω εδώ να προσθέσω, πως κάθε χειμώνα η κατάσταση χειροτέρευε, λόγω των βροχών. Για να σταθεροποιηθούν το έδαφος

έγιναν έργα αντιστήριξης, φύτευση ευκαλύπτων και κάλυψη του κενού με μάντρες από πέτρες, ζαρζανέτ, και, φυσικά, πολύ χώμα. Με το πέρασμα του χρόνου το έδαφος αποκαταστάθηκε πλήρως. Τώρα, στο σημείο εκείνο υπάρχει μια πλατεία και ο κεντρικός δρόμος του χωριού.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτριά της Β' τάξης Δέσποινα Σιάγκα από τον μπαμπά της Χαράλαμπο Σιάγκα.

Η βρύση στη Μοφκίτσα

Στο χωριό του πατέρα μου υπάρχει μία καταπληκτική εκκλησία και μία πανέμορφη βρύση. Το χωριό λέγεται Μοφκίτσα ή Ταξιάρχες. Όταν μπαίνεις στο χωριό και πηγαίνεις στην εκκλησία βλέπεις μία πέτρινη πλατεία, την οποία έφτιαξαν εκεί, στην οποία έχουν γίνει και κάποιες γιορτές, αλλά και αρκετά πανηγύρια. Από εκείνη την πλατεία κατεβαίνεις τρία σκαλιά και βλέπεις μία πανέμορφη βρύση. Αυτή είναι μία παραδοσιακή βρύση που είναι πέτρινη με καμάρα και από κει κύνεται το νερό και πέφτει στο πέτρινο αυλάκι, δίπλα στο μονοπάτι που έχουν δημιουργήσει πολύ όμορφες κατασκευές, όπως έναν μικρό καταρράκτη και πιο κάτω παγκάκια, για να μπορείς να κάθεσαι και να απολαμβάνεις την πανέμορφη θέα.

Ακριβή Μανώλη μαθήτριά της Α τάξης από τη μπτέρα της Μαρία Μανώλη.

Το Μπισχιναίικο ποτάμι

Παλιότερα το ποτάμι στο Μπισχινό-καμπο ξεχύλιζε όταν φούσκωνε και ξέβγαζε ξύλα, παλούκια και πέτρες. Κάποτε λέγεται ότι πνίγηκαν δυο άνθρωποι ένας άντρας και μία γυναίκα. Τα νερά έφταναν ως και το γεφύρι του Μπισχινόκαμπος. Τα υπόγεια πλημμύριζαν. Ύστερα έκλειναν τις γραμμές του τρένου και το νερό έφτανε ως τον Κακόβατο και από μια οθωμανική γράνα όπως ονομαζόταν που έφτανε στη θάλασσα.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτριά της Γ' τάξης, Φωτεινή Κυριακοπούλου, από τον παππού της, Σωκράτη Παπασπύρου

Ο πνιγμός

Το γεγονός αυτό έγινε πριν από 75-80 χρόνια λίγο έξω από το χωριό Σχίνοι, όπου περνάει ο ποταμός Ακίδας. Λίγα μέτρα πιο κάτω από το σημερινό γεφύρι υπήρχε ένα σπιτάκι στο οποίο έμενε η οικογένεια Κρέσπη. Ο ποταμός εκείνη την εποχή ήταν πολύ ξέβαθος και όταν έβρεχε κατέβαινε πολύ νερό από τα χωριά και κινδύνευε να ξεχειλίσει. Ένα βράδυ που έβρεχε πάρα πολύ και για αρκετές ώρες το νερό βγήκε ορμητικά προς τα έξω με αποτέλεσμα να φτάσει μέχρι το σπιτάκι και να μπει και μέσα σε αυτό καταστρέφοντας το ολοκληρωτικά. Ο Κρέσπης με τη γυναίκα του, οι οποίοι ήταν ηλικιωμένοι, δεν μπόρεσαν να αντιδράσουν και έτσι η ορμή του νερού τους παρέσυρε. Μαζί τους έμενε και η κόρη τους, η οποία ήταν νέα και έτσι κατάφερε να αντιδράσει πιο γρήγορα και να σκαρφαλώσει σε μια ροδιά, η οποία ήταν στον κήπο του σπιτιού. Η κοπέλα φώναζε για βοήθεια όλο το βράδυ, αλλά κανένας δεν μπορούσε να βοηθήσει λόγω της πλημμύρας. Ο παππούς μου, που μου είπε την ιστορία, τότε ήταν περίπου 6-7 ετών και το σπίτι του ήταν αρκετά μακριά από το ποτάμι. Αναφέρει πως όλο το βράδυ ακούγονταν οι φωνές της κοπέλας, αλλά κανείς δεν μπορούσε να κάνει τίποτα γι' αυτό. Την επόμενη μέρα οι κάτοικοι πλησίασαν, για να βοηθήσουν την κοπέλα και άρχισαν να ψάχνουν και για τους γονείς της, τους οποίους δυστυχώς βρήκαν δύο μέρες μετά, πνιγμένους, αρκετά μέτρα μακριά από το σπίτι τους, χωμένους στην άμμο. Μετά από αυτό το θλιβερό γεγονός έγιναν προσπάθειες για την εκθάμνιση της κοίτης του ποταμού.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτριά της Γ' τάξης, Χρύσα Κομπόρη, από τον παππού της, Ξενοφώντα Χρονόπουλο.

Η βρύση της Καλίδονας

Η βρύση στο χωριό της Καλίδονας είναι εκεί περίπου για διακόσια χρόνια. Αυτή η βρύση είναι κοντά στο σχολείο και οι μαθητές τότε πήγαιναν να γεμίσουν τα μπουκάλια τους νερό. Οι χωριανοί πήγαιναν έπιαναν νερό για τις ανάγκες των σπιτιών τους και από αυτό το νερό έπιναν τα ζώα και πότιζαν τους κήπους τους και τέλος το νερό ερχόταν από το βουνό και έπεφτε μες την πέτρινη γούρνα και έτρεχε ασταμάτητα. Επίσης η βρύση αυτή ήταν σκεπασμένη με μια πέτρινη καμάρα.

Η καταγραφή έγινε από το μαθητή της Α' τάξης Μάριο Νικολόπουλο από την μπτέρα του Κατερίνα Χριστοπούλου

Πριν πολλά χρόνια στο όμορφο νησί της Σάμου, ένα μικρό παιδί πέρναγε τα καλοκαίρια του στο εξοχικό του παππού και της γιαγιάς του. Τρεις ολόκληρους μήνες μέχρι να ανοίξουν τα σχολεία και πάλι. Το σπίτι ήταν χτισμένο πολύ κοντά σε μια μικρή ερημική παραλία με βότσαλα, πέτρες και μεγάλα βράχια.

Κάθε πρωί ο Κώστας, τότε μόνος του, τότε με τα ξαδέρφια του, έτρεχε με λαχτάρα στη θάλασσα. Είχε μάθει καλά κάθε βότσαλο και πέτρα της παραλίας. Είχε μάθει που κρύβονται τα καβούρια, τις γούρνες με τα ψαράκια που είχε παρασύρει το κύμα, τα μεγάλα βράχια στα οποία είχε δώσει ονόματα ανάλογα με το σχήμα και τη φαντασία του. Έμαθε πως να ψαρεύει, πως να βρίσκει δόλωμα, που είναι τα θαλάμια των χταποδιών και έμαθε να σέβεται τη θάλασσα που τότε ήρεμη, τότε άγρια και φουρτουνιασμένη, άλλαζε την όψη της μικρής παραλίας. Ο βασιλιάς όμως της παραλίας ήταν η φλέβα, η πηγή. Εκεί στη ρίζα ενός θεόρατου βράχου, μέσα από μια μεγάλη τρύπα, μόλις μερικά περίπου μέτρα από το κύμα, μια αγκαλιά κρύο, γλυκό νερό έτρεχε αδιάκοπα. Πάντα αναρωτιόταν με το παιδικό του μυαλό, από πού ερχόταν τόσο νερό. Ο παππούς του είπε ότι ερχόταν από πολύ μακριά, από το βουνό. Το νερό της ήταν τόσο χορταστικό και νόστιμο που αρκούσαν μερικές γουλιές να ξεδιψάσει κάτω από τον καυτό ήλιο του καλοκαιριού. Ο παππούς του ήταν χαρούμενος όταν έβρεχε πολύ τον χειμώνα, γιατί ήξερε ότι έτσι η φλέβα δεν θα στέρευε το καλοκαίρι. Το χρειαζόταν το νερό της πηγής, χωρίς αυτό δεν θα μπορούσαν να ζήσουν τρεις μήνες στην ερημιά. Πρώτη δουλειά, όταν έφταναν για καλοκαίρι στο εξοχικό, ήταν να καθαρίσουν περιμετρικά της πηγής, τα βράχια και τα ξύλα που είχε φέρει η θάλασσα φτιάχνοντας μια μεγάλη γούρνα, όπου εκεί πάγωναν τα φρούτα, τα λαχανικά και κανένα μπουκάλι ούζο που τόσο πολύ του άρεσε του παππού να πίνει με τους φίλους του. Βλέπετε εκείνα τα χρόνια σε εκείνη την απόμακρη μεριά του νησιού, δεν είχε έρθει ούτε

Η σχέση μου με το νερό

Η σχέση μου με το νερό είναι πάρα πολύ καλή. Γιατί το καλοκαίρι την περισσότερη ώρα της ημέρας την περνάω στην θάλασσα. Στην θάλασσα βρίσκομαι 13 ώρες την ημέρα. Κάνω κανό και ψαρεύω. Ψαρεύω όλο τον χρόνο εκτός από τον Μάιο, διότι τότε απαγορεύεται, γιατί τα ψάρια γεννάνε. Επίσης πιάνω πολλά ψάρια, όπως για παράδειγμα μουρμούρες, τσιπούρες, σάλπες, σαλιάρες, γόπες, κατσούλες, λαυράκια, κεφάλια και πολύ σπάνια πιάνω και μπαρμπούνια. Έπειτα από το ψάρεμα κάνω μπάνιο και ψάχνω δόλωμα για την επόμενη μέρα. Μετά πάω σπίτι καθαρίζω τα ψάρια και τα βάζω στον καταψύκτη -που έχει ο πατέρας μου μόνο για ψάρια- ώστε να τα βγάλω κάποια άλλη μέρα να τα φτιάξουμε και να τα φάμε. Αν πιάσω πολλά ψάρια σε ένα σημείο πάω και το επόμενο πρωινό. Αυτή είναι η σχέση μου με το νερό. Επίσης το καλοκαίρι, όταν

η θάλασσα έχει κύμα, πηγαίνω στην λίμνη και πιάνω πολλά μεγάλα και διαφορετικά ψάρια. Για παράδειγμα κεφάλια, βελάνησες, καβούρια και αθερίνα. Το δόλωμα που χρησιμοποιώ στην λίμνη είναι η μαλάγρα. Η μαλάγρα φτιάχνεται από καλαμποκάλευρο, τυρί φέτα και νερό. Όλα αυτά τα βάζουμε σε ένα δοχείο και τα ανακατεύουμε, έτσι φτιάχνεται η μαλάγρα. Μετά την κάνω μικρές μπάλες και την βάζω πάνω σε αγκίστρια και την πετώ μέσα στην λίμνη. Με αυτό τον τρόπο πιάνω τα ψάρια στην λίμνη. Μετά πάω σπίτι, τα καθαρίζω και τα βάζω στον καταψύκτη. Νομίζω είμαστε πολύ τυχεροί που ζούμε σ' αυτό τον όμορφο τόπο που έχει και λίμνες και ποτάμια και τη θάλασσα.

Μίλτος Γιαννακόπουλος, μαθητής Β' τάξης

Μια πηγή που στέρεψε

το ηλεκτρικό, ούτε το νερό. Έτσι με μια μικρή αντλία έστειλαν το νερό της πηγής σε μια δεξαμενή που είχε φτιάξει ο παππούς και με αυτό πότιζαν το κήπο τους, έπλεναν τα ρούχα και τα πιάτα τους και έκαναν μπάνιο. Άπειρες φορές ο Κώστας ανεβοκατέβαινε φορτωμένος με παγούρια για να έχουν φρέσκο νερό στο σπίτι. Κάθε πρωί που πήγαινε στην θάλασσα ήξερε ότι η πηγή θα ήταν εκεί. Θα έτρεχε, όπως χθες, όπως προχθές, και ποιος ξέρει πόσα χρόνια πριν ορμητική με πολύ νερό τον χειμώνα, ήσυχη και γαλήνια προς το τέλος του καλοκαιριού όταν το νερό λιγόστευε. Η ζωή τα έφερε έτσι που ο Κώστας και η οικογένειά του μετακόμισαν στην Αθήνα. Ο παππούς και η γιαγιά πέθαναν. Το εξοχικό ερήμωσε. Τα χρόνια πέρασαν αλλά πάντα μέσα του εκείνα τα καλοκαίρια ήταν οι καλύτερες αναμνήσεις του. Μόλις πέρσι αποφάσισε να επισκεφθεί ξανά το μέρος που γεννήθηκε με αφορμή τον θάνατο ενός αγαπημένου του θείου. Την επόμενη ημέρα, ένα πράγμα του ήρθε στο μυαλό. Να τρέξει εκεί ξανά. Να φέρει στο μυαλό του όλες τις όμορφες αναμνήσεις. Στην μικρή παραλία. Στα βράχια. Στην πηγή. Να πιεί πάλι το νερό της. Μόνο αυτό σε ξεδιψούσε καλύτερα από όλα. Αλίμονο. Όλα είχαν αλλάξει. Ένας μικρός οικισμός είχε χτιστεί με όμορφο, ακριβά σπίτια που δε θυμίζουν σε τίποτα με το εξοχικό του παππού του. Έτρεξε με λαχτάρα προς την πηγή. Ήταν μεσημέρι και δεν είχε να πάρει νερό μαζί του. Άρχισε να ανησυχεί γιατί δεν άκουγε τον ήχο του νερού που έτρεχε. Έφτασε στο σημείο. Τίποτα. Μόνο φύκια και βότσαλα από τη θάλασσα. Τί έγινε ρε παιδιά; Πού πήγε το νερό; Έψαξε όλη τη παραλία μήπως η πηγή είχε βρει αλλού διέξοδο. Πουθενά. Απογοητευμένος και αφού έριξε μια κλεφτή ματιά στα βράχια κατευθύνθηκε προς το αυτοκίνητο. Στη διαδρομή συνάντησε έναν ηλικιωμένο που είχε βγάλει βόλτα το σκύλο του. Ο Κυρ Νίκος, συνταξιούχος από την Αυστραλία, είχε χτίσει το σπίτι του εκεί κοντά. Έπιασαν

κουβέντα.

-Είναι πολύ ωραία εδώ, του είπε

-Το ξέρω. Εδώ πέρασα τα παιδικά μου χρόνια, απάντησε ο Κώστας

-Τα έχουμε όλα. Και ηλεκτρικό... και δρόμους... και το λεωφορείο περνάει συχνά... και σπίτια χτίστηκαν αρκετά... δεν είμαστε πια μόνοι μας.

-Νερό έχετε;

-Πως δεν έχουμε; Εμφιαλωμένο για να πίνουμε και από το δίκτυο ύδρευσης του διπλανού χωριού για να ποτίζουμε τους κήπους μας... Να πλένουμε τα αυτοκίνητα μας... τα πιάτα... τα ρούχα... και τις ανάγκες του σπιτιού. Μόνο που έχουμε νερό μόνο δύο ώρες την ημέρα.

-Και η πηγή, Κυρ Νίκο; Που πήγε η πηγή;

-Χάθηκε φίλε μου, χάθηκε...βλέπεις...όλοι έκαναν γεωτρήσεις γύρω γύρω για να έχουν νερό στην αυλή τους, να πλένουν τα αυτοκίνητα και τις αυλές τους. Την πηγή δεν την καθάριζε κανένας πια, οι βροχές λιγόστεψαν πάρα πολύ και σιγά σιγά η πηγή στέρεψε. Στεναχωρημένος ο Κώστας πήρε τον δρόμο του γυρισμού. Στο μυαλό του προσπαθούσε να καταλάβει γιατί η απερισκεψία των ανθρώπων του στέρεψε ένα από τα πιο όμορφα κομμάτια της παιδικής του ηλικίας...

Την ιστορία αφηγήθηκε ο Κώστας Κωνσταντόπουλος στον γιο του Θάνο Κωνσταντόπουλο, μαθητή της Α' τάξης.

Η βρύση στο χωριό Άλβαινα

Στο χωριό που μεγάλωσε η μαμά μου σε έναν κοινόχρηστο χώρο υπήρχε μια βρύση πετρόχτιστη με καμάρα. Το νερό της βρύσης πηγάζει από το βουνό Βουνούκα (όρος Μίνθη). Είχε μία πηγή που έβγαине το νερό από έναν σωλήνα κι έπεφτε σε μια γούρνα, που με ένα αυλάκι πήγαινε μέσα σε μία δεξαμενή, κοινώς επονομαζόμενη και στέρνα. Από εκεί έπαιρναν οι άνθρωποι νερό και πότιζαν το καλοκαίρι τα χωράφια τους. Πίσω από τη βρύση υπήρχε μία κερασιά που κάθε χρόνο έκανε πολλά νόστιμα κεράσια. Η βρύση και η κερασιά ήταν στέκι όλων των παιδιών το καλοκαίρι, μιας που μπορούσαν να φάνε και να δροσιστούνε μετά από έντονο παιχνίδι. Η βρύση αυτή ήταν πάντα η πρώτη στάση των παιδιών όταν έβρεχε, μιας που είχε και ένα μικρό κιάσκι.

Η καταγραφή έγινε από τη μαθήτριά της Α' τάξης Βασιλική-Μαρία Κοκκώνη, από τον παππού της ιερέα Κωνσταντίνο Θάνο.

Μια παραδοσιακή βρύση

Στο χωριό του παππού μου, το Χρυσοχώρι, υπάρχει μια παλιά παραδοσιακή βρύση, κοντά στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Δίπλα στη βρύση υπάρχουν πέτρινα παγκάκια και τραπέζια όπου ξεκουράζονται οι περαστικοί. Η βρύση είναι περιτριγυρισμένη από πλατάνια και λίγο πιο πάνω από αυτή λειτουργούσε το παλιό σχολείο. Η βρύση είναι πετρόχτιστη και το νερό της τρέχει συνέχεια. Δίπλα της υπάρχουν διάφορα φυτά και λουλούδια που οι κάτοικοι του χωριού τα ποτίζουν με το νερό της. Η βρύση έχει μια πέτρινη σκεπή, για να την προστατεύει από τις καιρικές συνθήκες. Επίσης με το πέρασμα του χρόνου έχουν γίνει πολλές επισκευές. Παλιότερα οι κάτοικοι πίστευαν πως, αν πίνεις νερό από αυτήν, γιατρέυονται οι πληγές σου και το νερό της σου γαληνεύει την ψυχή.

Η καταγραφή έγινε από το μαθητή της Α' τάξης Γιώργο Καρπίτη από την Παναγιώτα Καρπίτη και την Χαραλαμπία Νικολοπούλου

Τα ποτόκια του Κακοβάτο

Τα ποτόκια ήταν μία περιοχή στα δυτικά του Κακοβάτου, που εκτείνεται από τον κεντρικό δρόμο του χωριού προς τη θάλασσα με κατεύθυνση προς τον Μπισχινόκαμπο, με μήκος περίπου χίλια μέτρα και πλάτος περίπου εκατό μέτρα. Το ενδιαφέρον της περιοχής είναι ότι η επιφάνεια του εδάφους σε εκείνο το σημείο είναι χαμηλότερη από την υπόλοιπη περιοχή, με αποτέλεσμα να πλημμυρίζει κάθε χειμώνα, όταν τα ποτάμια και τα ρέματα της περιοχής γεμίζουν από τις βροχές. Το βάθος του νερού που συγκεντρώνεται εκεί έφτανε περίπου το ένα μέτρο. Τα στάσιμα αυτά νερά ήταν «ελκυστικά» για τα κουνούπια και τις βδέλλες και άλλα παράσιτα, αλλά ήταν εξίσου «ελκυστικά» και για τις πάπιες που τα έτρωγαν και κάθονταν στη λίμνη. Έτσι τα νερά ήταν πολύ ασφαλή για τα παιδιά του χωριού, τα οποία έμπαιναν σε μία μικρή σχεδιά και πήγαιναν μέσα στη λίμνη, κοντά στις καλαμιές που

Η λίμνη Καϊάφα

Ο Καϊάφας είναι μία μικρή λίμνη στην Ελλάδα, που βρίσκεται στο νομό Ηλείας και πιο συγκεκριμένα κοντά στην πόλη της Ζαχάρως. Λέγεται ότι υπήρχε εκεί πριν από αρκετά χρόνια ένα ηφαίστειο, που ήταν ενεργό. Δεν είναι όμως πια. Επειδή το σπίτι μου είναι κοντά στη λίμνη, την επισκέπτομαι τα σαββατοκύριακα με τα ξαδέρφια μου. Αυτό που περισσότερο με εντυπωσιάζει, είναι ότι μπορείς να διακρίνεις τον άλλο που βρίσκεται στην απέναντι πλευρά. Σ' αυτή τη λίμνη υπάρχει έντονη βλάστηση, μιας που υπάρχουν πολλά δέντρα, όπως πλατάνια, ιτιές, λεύκες, κυπαρίσσια, δάφνες, ευκάλυπτα και καλαμιές. Επιπλέον σε αυτή ζουν πολλά ψάρια όπως δρομίτσα, τσουρού, κούκλα, αθερίνα και άλλα. Εδώ συγκεντρώνονται περίπου διακόσια είδη πτηνών, με περισσότερα από αυτά να ανήκουν στα προστατευόμενα είδη. Το κλίμα της περιοχής μας είναι αρκετά ήπιο, επειδή το χειμώνα οι θερμοκρασίες είναι πολύ υψηλές. Κάτι που μου κάνει μεγάλη εντύπωση είναι η μεγάλη παρουσία των πουλιών δίπλα στη λίμνη. Είναι πολύ ωραία που μπορώ να δω από κοντά όλα αυτά τα σπάνια πουλιά, τα οποία έχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ τους, σε αυτό το υπέροχο φυσικό περιβάλλον. Μπορώ να πω ότι αισθάνομαι πολύ τυχερή, που έχω κοντά μου αυτό το υπέροχο μέρος και μπορώ να πηγαίνω εκεί βόλτες. Ανυπομονώ να έρθει το επόμενο Σαββατοκύριακο για να την επισκεφτώ.

Ιωάννα Καραχρήστου μαθήτριά της Α' τάξης, από τη μαμά της Ανδριάντα Μπάμη

Το σπίτι μου είναι κοντά στην λίμνη του Καϊάφα. Δεν είναι πολύ μεγάλη αλλά είναι πολύ όμορφη. Έχει ένα μικρό νησάκι και πάνω είναι χτισμένα τα ξενοδοχεία και μια όμορφη μικρή εκκλησούλα, της Αγίας Αικατερίνης. Επίσης το καλοκαίρι εκεί γίνονται αγώνες του σκι και έρχονται από όλη την Ευρώπη σκιέρ. Πιστεύω ότι αν γινόντουσαν και κάποια έργα, θα ήταν πολύ πιο όμορφη και θα ερχόντουσαν πολλοί τουρίστες.

Λυδία Πάππου, μαθήτριά της Α' τάξης από τη γιαγιά της Παναγιώτα Σταματοπούλου

γεννούσαν οι πάπιες τα αυγά τους, για να τα πάρουνε ή να τα θαυμάσουν. Όμως η σχεδιά δεν ήταν καλά σχεδιασμένη, με αποτέλεσμα αρκετές φορές να αναποδογυρίζει και τα παιδιά να πέφτουν στο παγωμένο νερό. Αυτό προβλημάτισε πολύ το συμβούλιο του χωριού, που προσπαθώντας να βρει μία λύση, αποφάσισε να φτιάξει ένα αυλάκι για να φύγουν τα νερά προς τη θάλασσα και έτσι έγινε. Όμως η επιφάνεια της θάλασσας ήταν ψηλότερα από αυτή των ποτοκιών, έτσι αντί να φύγει το νερό μπήκε και αυτό της θάλασσας και έτσι τα πράγματα χειροτέρεψαν. Εφόσον το πείραμα απέτυχε, εφάρμοσαν

μία εναλλακτική λύση. Αποφάσισαν να «ανοίξουν» τις κοίτες των ποταμών, ώστε η περιοχή να μην πλημμυρίζει πια. Σήμερα η περιοχή είναι κατοικήσιμη και έχουν κτιστεί πολλά όμορφα σπίτια.

Θοδωρής Χριστόπουλος μαθητής της Α' τάξης από τον παππού του Γεώργιο Χριστόπουλο

Οι νερόμυλοι του Λεπρέου

Χωριό Λέπρεο... τόπος καταγωγής της οικογένειάς μου. Ακόμα ηχεί στα αυτιά μου ο ήχος των νερών της Μπάνισκας, του ποταμού που πηγάζει από τις ρίζες του βουνού που βρίσκεται πάνω από το χωριό.

Σα να έχω ζήσει τον ήχο του νερού που χτυπά πάνω στη φτερωτή και περιστρέφει τη μυλόπετρα τρίβοντας το σιτάρι για να βγει το αλεύρι... ήχος που φαντάζομαι έχω ακούσει από τις αφηγήσεις του παππού μου που ρίζωσαν τόσο πολύ μέσα στη μνήμη μου.

Κάνοντάς με πρωταγωνιστή σε ένα παραμύθι που δεν έζησα. Βλέπω τα μουλάρια και τα γαϊδουράκια, άλλα να παίρνουν τα σακιά με το αλεύρι και άλλα να ξεκουράζονται περιμένοντας να φορτωθούν το αλεύρι και να επιστρέψουν στο χωριό.

Ο παππούς μου μού είχε πει πως η πληρωμή του μυλωνά ήταν το ποσοστό που δικαιούνταν σε αλεύρι.

Το νερό, όχι μόνο ξεδιψούσε τους ανθρώπους εκείνη την εποχή, αλλά έμμεσα τους έτρεφε κιόλας, με τη δύναμη της ροής του.

Ατελείωτες συζητήσεις γίνονταν από τις παρέες που περίμεναν τη σειρά τους. Η προγιαγιά μου ζύμωνε κι έψηνε το ψωμί κερνώντας τους πελάτες του μύλου με ένα ζεστό κομμάτι, συνθήθεια που προξενούσε καυγά με τον παππού μου, που το έβλεπε ως σπατάλη...

Ο μύλος των προγόνων μου ξεκίνησε να λειτουργεί στις αρχές του 20ου αιώνα, γύρω στα 1904. Η ορμή του νερού έπαψε να χτυπά τη φτερωτή, γυρνώντας τη μυλόπετρα, μετά από πενήντα χρόνια. Η εξέλιξη της τεχνολογίας αντικατέστησε τον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής του αλευριού. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια προσπάθεια από την πολιτεία για να διατηρηθούν οι παλαιοί νερόμυλοι, με επιδοτήσεις για τις εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης.

Μακάρι κι εμείς κάποια στιγμή να μπορέσουμε να αναστηλώσουμε το δικό μας νερόμυλο και να γίνει ένα σημείο επισκέψιμο, για να μαθαίνουν οι νέες γενιές την ιστορία, τη λειτουργία και τη χρησιμότητα του νερόμυλου.

Νικόλαος Μανουσόπουλος μαθητής της Α' τάξης από τον μπαμπά του Σπύρο Μανουσόπουλο

Τα ποτόκια

Ποτόκια λέγονται στο Νεοχώρι κάποια χωράφια τα οποία γεμίζουν νερό, που δεν έχει χώρο να φύγει, και μερικά από αυτά μένουν ακαλλιέργητα και άλλα καλλιεργούνται. Λίγο πιο κάτω από το σπίτι μου ήταν κάποτε ποτόκια που ήταν ακαλλιέργητα και ανοικοδόμητα, γιατί λιμνάζαν, αλλά τώρα είναι μπαζωμένα και το ένα είναι φυτεμένο με ελιές και επίσης έχει ένα σπίτι χτισμένο. Όσα ποτόκια αποξηράθηκαν και μπαζώθηκαν, τα φύτεψαν σταφίδες, αλλά τα χώματα ήταν τόσο σκληρά που δεν σκάβονταν με τίποτα. Εμείς έχουμε ένα χωράφι στον κάμπο του Καϊάφα που κάποτε λιμνάζε και το αποξήρανε ο προπάππος μας, αλλά το χώμα ήταν τόσο σκληρό δεν το έσκαβε ούτε το τρακτέρ και στις μέρες μας, όταν το οργώνει ο πατέρας μου, επειδή είναι ακόμα πολύ σκληρό, του παίρνει πολλή ώρα, για να οργωθεί.

Στάθης Λαμπρόπουλος μαθητής της Α' τάξης από τον παππού του Στάθη Χρονόπουλο

Μια βρύση στον ποταμό Ερύμανθο

Διασχίζοντας το δρόμο του νομού Ηλείας προς το δήμο Γορτυνίας συναντάμε τον Ιερό Ναό του Αγίου Νεκταρίου, στην περιοχή του Βασιλακίου, όπου υπάρχει μία βρύση μέσα στα πλατάνια, με γάργαρο νερό και απεριόριστη θέα. Υπολογίζεται πως η βρύση αυτή βρίσκεται εκεί για περίπου διακόσια χρόνια. Στο σημείο αυτό το Δασαρχείο του δήμου Ολυμπίας έχει κατασκευάσει ένα ξύλινο σπίτι για τις ανάγκες του Δασαρχείου. Το νερό της βρύσης πηγάζει από ένα γειτονικό και από εκεί ξεκινάει ένα μικρότερο ρυάκι, το οποίο καταλήγει στον ποταμό Ερύμανθο. Κάθε καλοκαίρι αυτή τη βρύση την επισκέπτονται ταξιδιώτες, τουρίστες, αλλά και αρκετοί ντόπιοι χωρικοί. Επίσης τα καλοκαίρια αυτό το νερό είναι πολύ παγωμένο και αυτό το νερό μπορούμε να το πιούμε.

Διονυσία Σταθοπούλου μαθήτρια της Α τάξης από το θείο της Μιλτιάδη Κουτσογεωργόπουλο

Η καταραμένη βρύση

Στο χωριό μου, την Αρτέμιδα, έχουμε τρεις βρύσες με νερό. Η μία από αυτές έχει μία τρομακτική ιστορία, που κάποτε μου είπε μια γιαγιά. Λένε λοιπόν ότι τα παλιά τα χρόνια, πέρασαν από εκεί τέσσερις Νεράιδες, που διψούσαν και ήπιαν λίγο νερό. Εκείνη τη στιγμή όλο το χωριό κοιμόταν, γιατί ήταν τρεις τα ξημερώματα, μόνο ένας παππούς ξαγρυπνούσε, που βγήκε έξω και τις είδε. Την άλλη μέρα, το πρωί, είπε σε όλο το χωριό, να μην πει κανένας νερό από αυτή τη βρύση, γιατί είχαν πει από εκεί οι τέσσερις νεράιδες το βράδυ που πέρασε. Όλοι οι χωριανοί γέλασαν μαζί του και του είπαν, να σταματήσει, να λέει χαζομάρες. Μάλιστα ένας από αυτούς πήγε και ήπια λίγο νερό. Ο παππούς του φώναζε να μην πει, αλλά εκείνος δεν τον άκουσε. Μετά από μία εβδομάδα εκείνος ο χωρικός που είχε πει νερό από τη μαγεμένη βρύση πέθανε ξαφνικά. Όλοι απορούσαν και έκλαιγαν. Μόνο εκείνος ο παππούς δεν μπορούσε ούτε να κλάψει, μα ούτε και να κρύψει το θυμό του, γι' αυτό και είπε με αυστηρό ύφος σε όλους: «Όταν σας τα έλεγα εγώ, δεν με ακούγατε...» Κανένας δε μίλησε, γιατί όλοι θυμήθηκαν τι τους είχε συμβουλευθεί, και δυστυχώς έτσι πήραν όλοι ένα μάθημα και έπαψαν να πίνουν νερό από εκείνη τη βρύση.

Κωνσταντίνα Βλασσοπούλου, μαθήτρια της Α' τάξης από τη γιαγιά της Φωτεινή Φλώρου

Η βρύση στα Καλύβια

Απέναντι από το σπίτι της γιαγιάς μου, στα Καλύβια Ζαχαρώς, βρίσκεται μία παραδοσιακή πέτρινη βρύση. Η βρύση αυτή περιτριγυρίζεται από έναν μεγάλο πλάτανο μπροστά από τον οποίο έχει ανοικτεί ένα αυλάκι, για να τρέχει το νερό από τη βρύση και να ποτίζεται και ο πλάτανος. Είναι κτισμένη δίπλα σε ένα μικρό λοφάκι ή θα λέγαμε σε ένα μικρό ύψωμα (έτσι πιστεύω το περιγράφω καλύτερα, λόγω του μεγέθους του, που δεν είναι αρκετό, για να χαρακτηριστεί λόφος).

Η βρύση αυτή φτιάχτηκε, όπως και πολλές άλλες ακόμη, για να προμηθεύονται νερό στα σπίτια τους, πριν ακόμη δημιουργηθεί το δίκτυο ύδρευσης. Παλιότερα σε εκείνη τη βρύση πήγαιναν όλοι από νωρίς με τις βίκες τους. Πιο συγκεκριμένα πήγαιναν οι γυναίκες και τα κορίτσια, καθώς ήταν το μόνο μέρος που μπορούσαν να πάνε χωρίς συνοδεία και περίμεναν τη σειρά τους, για να τις γεμίσουν και να πάρουν το νερό στο σπίτι, για να κάνουν μπάνιο, να πουν, να ξεδιψάσουν, να πλύνουν τα ρούχα τους και άλλα. Αυτά δηλαδή που κάνουμε εμείς σήμερα με τα σύγχρονα εργαλεία και με την ύδρευση του σπιτιού μας.

Όπως είπα και προηγουμένως δίπλα από τη βρύση βρίσκεται ένας μεγάλος πλάτανος. Αυτός ο Πλάτανος λοιπόν είχε και ακόμη έχει μία τεράστια κουφάλα, αρκετά μεγάλη για να χωρέσει τρία με πέντε παιδιά, ανάλογα βέβαια και με το ύψος και την ηλικία τους. Εκεί είχε κάτι, σαν ένα φαρδύ σωλήνα, όπου μπορούσε να χωρέσει ένα παιδί ή ακόμη και έναν μικρόσωμο ενήλικα. Αυτός ο σωλήνας οδηγούσε στο σημείο που άρχιζαν τα κλαδιά, στην κορυφή του κορμού και αντίστροφα πίσω στην κουφάλα. Αυτό το δέντρο, μαζί με τα πέτρινα εξογκώματα στο ύψωμα ήταν σαν ένα τείχος αναρρίχησης, κάτι σαν παιδική χαρά για τα παιδιά της γειτονιάς που ήθελαν να παίζουν συνέχεια εκεί. Και καθώς αυτό το σημείο δεν είχε άλλο χώρο να συγκεντρωθούν, αυτό ήταν κάτι σαν πλατεία, που είχε κοντά και την εκκλησία και τα περισσότερα σπίτια και χωράφια των ανθρώπων, ενώ ταυτόχρονα είχε και νερό και για να ξεδιψάσουν, γι' αυτό και ήταν το καταλληλότερο μέρος για να συναντιούνται όλοι.

Μια ιστορία από τη μαθήτρια της Α' τάξης, Ευγενία Μανιάτη που την άκουσε από τη γιαγιά της Ευγενία Μανιάτη.

Τα ποτόκια στον Κακόβατο

Τα ποτόκια είναι ένα σημείο στο χωριό μου, στον Κακόβατο, που βρίσκονται βορειοδυτικά, ανάμεσα στο δάσος και στους αμμόλοφους. Πήρε το όνομα αυτό, επειδή από τα παλιά τα χρόνια εκεί λιμνάζουν τα νερά, από τις βροχές του χειμώνα. Τα παλιά τα χρόνια όλα τα οικόπεδα εκεί πλημμύριζαν, αλλά σήμερα τα περισσότερα είναι μπαζωμένα καλά (όπως και το δικό μας) και δεν λιμνάζουν πια. Τα μόνα που λιμνάζουν ακόμα είναι τα δύο με τα οποία συνορεύουν με το δικό μας το σπίτι. Εμείς έχουμε το σπίτι μας εκεί και ενοικιαζόμενα δωμάτια, τα οποία τα έχουμε ονομάσει Potokia rooms. Κάθε χειμώνα που λιμνάζουν τα διπλανά οικόπεδα και μερικές φορές έρχονται πάπιες. Επίσης την Άνοιξη γεμίζουν με βατράχια και μέχρι το καλοκαίρι ακούμε τη χορωδία τους κάθε βράδυ.

Εργασία του μαθητή Παναγιώτη Σκαλτσά από τη μαμά του Ελένη Ζερμίνη.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΗΝ Α΄ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Φανταστικές ιστορίες

Στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας της Α΄ τάξης, οι μαθητές και οι μαθήτριες του Α2 και του Α3 στο πλαίσιο της τρίτης ενότητας, έπρεπε να δώσουν την αφήγηση και την περιγραφή. Τους ζητήθηκε από τη φιλόλογό τους κα Μακρή, να γράψουν μια φανταστική ιστορία, μέσα στην τάξη και σε μία διδακτική ώρα, στην οποία θα έπρεπε να συμπεριλάβουν έναν γυάλινο βόλο, ένα παλιό μικρό αυτοκινητάκι-μινιατούρα, ένα παλιό επιτραπέζιο ρολόι, με μια κρυφή πορτούλα στο πίσω μέρος του, ένα παλιό μαργαριταρένιο κολιέ, ένα σπασμένο παιχνίδι που έπαιζε ακόμα μουσική και ένα πανάρχαιο μεταλλικό φλιτζάνι. Οι οδηγίες ήταν πολύ απλές. Έπρεπε να γράψουν μια φανταστική ιστορία, με περιγραφή και αφήγηση και να συμπεριλάβουν όσα αντικείμενα ήθελαν. Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν από την ιδέα και παρέδωσαν καταπληκτικές ιστορίες στο τέλος της ώρας. Έτσι στο επόμενο μάθημα, οι ιστορίες έγιναν podcast και ανέβηκαν στη σελίδα του σχολείου, μέσω του spotify. Δυστυχώς δε μπορούμε να τις δημοσιεύσουμε όλες.

Επιλέγουμε λοιπόν ενδεικτικά τις ακόλουθες.

Χαμένος στο κάστρο

Κάποτε σε μια μεσαιωνική πόλη υπήρχε ένα κάστρο το οποίο δεν πλησίαζε κανείς. Ο λόγος ήταν γιατί όπως έλεγαν οι ντόπιοι ήταν στοιχειωμένο! Μόνο ένας έφηβος, ο Τζον Φέργδουικ, ο οποίος είχε χάσει τον παππού του και τον μικρό του αδερφό σε αυτό, τόλμησε να εισέλθει στο κάστρο. Ήθελε να το εξερευνήσει και να μάθει αν ισχύουν οι φήμες. Μπαίνοντας μέσα άκουσε τον ανατριχιαστικό ήχο ενός χαλασμένου παιχνιδιού. Κοίταξε πιο προσεκτικά και αντίκρισε μια μπαλαρίνα να κάνει κύκλους γύρω από έναν δίσκο. Συνέχισε να περπατά στους διαδρόμους. Γύρω του υπήρχαν πανοπλίες ξακουστών ιπποτών. Μια πανοπλία είχε πάνω της ένα κολιέ το οποίο έκρυβε ένα μήνυμα που έλεγε "Όταν το ρολόι χτυπήσει τρεις τότε..." Το μήνυμα είχε φθαρεί, τα γράμματα ύστερα από την λέξη "τότε" είχαν ξεθωριάσει. Ο Τζον φοβισμένος προσπάθησε να βρει την έξοδο αλλά μάταια. Αργότερα είδε ένα ρολόι το οποίο μόλις είχε χτυπήσει τρεις! Τότε σκιές κατέκλισαν τον χώρο και στο μυαλό του ήρθε ο παππούς του που έπινε τσάι σε ένα παλιό ξεθωριασμένο φλιτζάνι. Το ίδιο φλιτζάνι κρατούσε η σκιά όπως κατάλαβε ο Τζον από το ιδιαίτερο σχήμα του. Ύστερα είδε τον μικρό του αδερφό να παίζει μ' ένα αμαξάκι, το ίδιο που είχε πάρει μαζί του τη μέρα που τον έχασε. Φοβισμένος έτρεξε όσο πιο γρήγορα μπορούσε, βρήκε την έξοδο και δεν επέστρεψε ποτέ ξανά σ' αυτό το κάστρο. Κάθε βράδυ όμως άκουγε τους ήχους του αμαξιού, τον ήχο της μπαλαρίνας και τον παππού του να του λέει "Σύντομα θα με ξαναδείς...". Την επόμενη μέρα ο Τζον βρέθηκε νεκρός στο υπνοδωμάτιό του!!!

Μανουσόπουλος Νικόλαος

Το αρχαίο ρολόι

Το ρολόι που βλέπω είναι ένα αντικείμενο 100 200 ετών και το χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στα χρόνια της τουρκοκρατίας, για να βλέπουν την ώρα και να μετράνε τις ώρες και τις μέρες, μέχρι να απελευθερωθούν. Αργά και βασανιστικά περνούσε ο χρόνος και οι Έλληνες πολεμούσαν μέχρι τέλους, για να μην παραδώσουν την πατρίδα τους. Κάποια στιγμή το ρολόι πήγε να καταστραφεί, αλλά οι πολεμιστές που φύλαγαν την πύλη το έσωσαν. Περνούσε ο καιρός και ο πόλεμος δεν έλεγε να σταματήσει. Πολλοί άνθρωποι έχαναν τη ζωή τους και εκείνο εκεί... Μετά από πολλά χρόνια, έφτασε η τελευταία μέρα της τουρκοκρατίας και οι Έλληνες που έχασαν πολλές μάχες, αλλά όχι τον πόλεμο, πήραν την Ελλάδα και την έκαναν ανεξάρτητο κράτος και κράτησαν για γούρι τους το ρολόι.

Γιώργος Περέσoglou

Ο παλαιός χάρτης

Ήταν Χριστούγεννα και ένα πλιόλουστο Σαββατοκύριακο αποφασίσαμε με την οικογένειά μου να πάμε να μείνουμε για μερικές μέρες στην γιαγιά μου. Δεν τις είχαμε πει τίποτα, γιατί θέλαμε να της κάνουμε έκπληξη. Καθώς ετοιμάζα τα πράγματά μου θυμήθηκα, ότι η γιαγιά μου μας είχε πει, πως δεν θα στολίσαι, γιατί το δέντρο και τα στολίδια τα είχε στην σοφίτα και λόγω ηλικίας δεν μπορούσε να ανέβει, γι' αυτό κι εγώ έφτιαξα ένα σχέδιο. Το σχέδιο που είχα φτιάξει ήταν να πείσω τους γονείς μου να πάνε μια βόλτα μαζί με την γιαγιά μου, ώστε να ανέβω στην σοφίτα για βρω το δέντρο και τα στολίδια για να στολίσω το δέντρο και το σπίτι. Επιτέλους ξεκινήσαμε, καθώς πηγαίναμε στην γιαγιά κάναμε μια στάση σε ένα κοσμηματοπωλείο, γιατί ήθελε η μαμά μου να πάρει στη γιαγιά μου ένα κολιέ και αφού το πληρώσαμε ξεκινήσαμε για το σπίτι της γιαγιάς. Μετά από μερικά λεπτά, όταν χτυπήσαμε το κουδούνι η γιαγιά μου, άνοιξε την πόρτα και όταν μας είδε χάρηκε πάρα πολύ. Αφού μπήκαμε μέσα μας φίληψε μελομακάρονα από τα κεράκια της. Έπειτα από ώρες τους έπεισα, αφού φύγανε εγώ πήγα γρήγορα-γρήγορα στην σοφίτα για να βρω το δέντρο και τα στολίδια όμως είχα ένα πρόβλημα η σοφίτα ήταν κλειδωμένη και έπρεπε να ψάξω το κλειδί. Ευτυχώς το βρήκα ήταν ένα παλιό μαύρο μεσαίο κλειδί. Όταν ανέβηκα στην σοφίτα είδα ένα πάρα πολύ μεγάλο μπαούλο. Μόλις το είδα είπα εκεί θα είναι. Πάνω στο μπαούλο είχε ένα παλιό παράξενο χάρτη. Επειδή ήμουν πολύ περίεργη ακολούθησα κατά γράμμα τον χάρτη και με πήγε σε ένα παλιό ρολόι το οποίο είχε ένα συρταράκι. Εγώ το άνοιξα και είχε ένα μεγάλο παλιό κλειδί. Το πήρα αμέσως, αλλά δεν ήξερα που θα μου χρησιμεύσει. Ο χάρτης δεν είχε τελειώσει, είχε συνέχεια από πίσω και έτσι πήρα το μεγάλο κλειδί και συνέχισα να ακολουθώ τον χάρτη, ο χάρτης τελείωσε και με είχε οδηγήσει στο μεγάλο μπαούλο. Τότε κατάλαβα ότι το αυτό το κλειδί ανοίγει το μπαούλο. Όταν το άνοιξα πήρα το δέντρο και τα στολίδια και ξεκίνησα το στολίσμα. Αφού τέλειωσα, πήρα τηλέφωνο τους γονείς μου να έρθουν σπίτι και εκείνοι έμειναν έκπληκτοι, όταν ήρθαν. Τέλος κάτσαμε δίπλα στο τζάκι και φάγαμε το αγαπημένο μου γλυκό από τα κεράκια της γιαγιάς μου.

Αφροδίτη Δημητρουλοπούλου

Ο θησαυρός

Μία μέρα ένας νεαρός είχε πάει βόλτα σε ένα χωριό, αλλά δεν ήξερε ότι εκεί υπήρχαν μαγικά πράγματα. Όταν έφτασε είδε ένα δέντρο, που είχε ένα παλιό φλυτζάνι που έβγαζε συνέχεια νερό. Ο νεαρός το πήρε και έφυγε για το χωριό του. Στο δρόμο άκουσε μία μουσική μέσα από ένα σπίτι και όταν μπήκε εκεί είδε δύο πόρτες και πάνω σε ένα παλιό τραπέζι ένα μικρό και ένα μεγάλο κλειδί. Άνοιξε την πόρτα με το μεγάλο κλειδί και ξαφνικά είδε μπροστά του ένα δωμάτιο γεμάτο με ρολόγια. Τότε τα έχασε και βγήκε γρήγορα τρομαγμένος. Άνοιξε με το άλλο κλειδί το επόμενο δωμάτιο και βρήκε εκεί έναν ολόκληρο θησαυρό από χρυσάφι. Πήρε όσο χρυσάφι μπορούσε και έφυγε βιαστικά και κατάφερε να ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο.

Κλοντιάν Λάμι

Η Ανακάλυψη

Ήταν Κάποτε μία οικογένεια. Ο μπαμπάς είχε πεθάνει από μία σπάνια ασθένεια και η μαμά είχε μείνει μόνη να μεγαλώνει το παιδάκι της, το οποίο δεν ήθελε να πηγαίνει στο σχολείο, παρά μόνο να παίζει όλη τη μέρα με τον βόλο που του είχε χαρίσει ο πατέρας του. Η μητέρα του τον μάλωνε, γιατί δούλευε και δεν είχε ποιος να τον προσέξει. Μία μέρα αυτός, καθώς πήγαινε στην αποθήκη του πατέρα του, βρήκε ένα κλειδί το οποίο δεν ήξερε για που είναι, ούτε αυτό, ούτε η μητέρα του. Σκέφτηκε λοιπόν μήπως ανοίγει κάποιο μπαούλο με διάφορα παλιά αντικείμενα. Πήγε τότε στο υπόγειο και βρήκε αμέσως ένα παλιό μπαούλο, το οποίο είχε μέσα διάφορα αντικείμενα, όπως ένα ρολόι και μία πολύ παλιά κούπα. Η μητέρα του τού αποκάλυψε ότι ήταν του πατέρα του. Από κείνη τη μέρα το παιδί πήρε την κούπα και το ρολόι στο δωμάτιό του. Την επόμενη μέρα ξύπνησε πρωί-πρωί για να πάει στο σχολείο και να πει στους φίλους του τι βρήκε και από κείνη τη μέρα δεν σταμάτησε να πηγαίνει στο σχολείο.

Ιωάννα Κραβίτη

Το μυστικό κλειδί

Μια φορά και έναν καιρό υπήρχε ένας άντρας και μία γυναίκα. Η γυναίκα ήθελε να πάει σε ένα μαγαζί. Πήρε το αμάξι του ο άντρας και ξεκίνησαν. Όταν έφτασαν οι υπάλληλοι τους φέρθηκαν με καλό τρόπο. Το κατάστημα είχε πολλά πράγματα. Περισσότερο τους άρεσε ένα ρολόι, μία αρχαία κούπα, ένα παλιό κολιέ, ένα αμαξάκι, ένα παλιό σπασμένο παιχνίδι που έπαιζε μουσική και δύο κλειδιά ένα μικρό και ένα μεγάλο. Ο άντρας και η γυναίκα ήθελαν να αγοράσουν κάποια από αυτά. Σκέφτηκαν να αγοράσουν το μικρό παράξενο κλειδί και έτσι έκαναν. Μόλις έφτασαν στο σπίτι είδαν κάτι παράξενο. Το κλειδί που αγόρασαν είχε μαζί ένα χαρτί και έλεγε κάτι για ένα θησαυρό που ήταν στον κήπο τους. Άρχισαν λοιπόν να σκάβουν και πολύ γρήγορα τον ανακάλυψαν. Άνοιξαν με το κλειδί το μικρό σεντούκι και βρήκαν πολύ χρυσό και ζήσαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα!

Γιώργος Μανιάτης

Το όνειρο

Μία φορά και έναν καιρό σε ένα παλιό αρχοντικό σπίτι ζούσε ένα παιδί που ήταν πάντα χαρούμενο. Μία μέρα έπαιζε με το μικρό του αυτοκινητάκι, το οποίο έπεσε κατά λάθος πάνω στην παλιά βιβλιοθήκη και ξαφνικά από ένα ράφι έπεσε ένα παλιό ρολόι. Το παιδί το πήρε και το άνοιξε. Είδε τότε ξαφνικά πως υπήρχε εκεί ένας βόλος και ένα παλιό κλειδί. Το παιδί ξαφνιασμένο αναρωτήθηκε που να μπαίνει αυτό και έμεινε για δύο λεπτά σκεπτικό. Αμέσως μετά έτρεξε σαν αστραπή και το δοκίμασε σε όλες τις πόρτες, μα δεν ταίριαζε με καμία. Κοίταξε προσεκτικά τον βόλο και θυμήθηκε πως είχε άλλον έναν σαν κι αυτόν ξεχασμένο στη σοφίτα του. «Το βρήκα», είπε φωναχτά και έτρεξε να ανέβει τις σκάλες για να φτάσει στη σοφίτα. Κατάφερε να ανοίξει την πόρτα, αλλά το μόνο που βρήκε εκεί ήταν ένα μεγάλο μπαούλο που δεν μπορούσε να το ανοίξει. Κοίταξε γύρω του και δεν έβλεπε τίποτα άλλο, παρά μόνο κάτι παλιές κουρτίνες. Τις έψαξε και βρήκε ένα τεράστιο κλειδί. Δοκίμασε το κλειδί και το μπαούλο άνοιξε. Όμως όλα, όσα είχε μέσα, ήταν γεμάτα σκόνη. Το πρώτο πράγμα που έπιασε ήταν ένα μικρό φλυτζάνι. Θυμήθηκε ότι με αυτό έπινε νερό όταν ήταν πολύ μικρός. Τράβηξε μετά ένα σπασμένο παλιό παιχνίδι που έβγαζε μια μελωδία, όταν το κούρδιζες. Ο ήχος ήταν τόσο γαλήνιος, που τον πήρε ο ύπνος. Ξύπνησε μετά από ώρα στον καναπέ και κατάλαβε ότι όλα ήταν ένα όνειρο.

Γιώργος Καρίτης

Το μυστηριώδες σεντούκι

Ήταν μία βροχερή χριστουγεννιάτικη μέρα και ήταν τα γενέθλια του Αντώνη. Ήταν πολύ χαρούμενος γιατί θα γινόταν 18 χρονών. Εκείνη τη μέρα, έλαβε πολλά δώρα από τους συγγενείς και τους φίλους του στο πάρτι που ακολούθησε. Ανάμεσα σε αυτά ήταν και δύο δώρα που του κέντρισαν το ενδιαφέρον. Το ένα ήταν ένα μικρό κόκκινο αμάξι, ένα οικογενειακό κειμήλιο με το οποίο έπαιζε ο προπάππος του Αντώνη. Το δεύτερο δώρο ήταν ένα κλειδί για το παλιό σεντούκι που υπήρχε στην αποθήκη του σπιτιού. Ο Αντώνης ήταν πολύ χαρούμενος και για τα δύο δώρα. Ήθελε πολύ να μάθει τι υπήρχε μέσα στο σεντούκι. Έτσι το επόμενο πρωί πήγε στην αποθήκη κι άνοιξε το σεντούκι. Εκεί υπήρχε ένα παλιό σκουριασμένο κλειδί. Ακόμη και σήμερα δεν γνωρίζει τι ανοίγει με αυτό το κλειδί. Ξέρει όμως ότι αυτό είναι κάτι που πρέπει να ανακαλύψει το δικό του το παιδί, όταν μεγαλώσει.

Σωκράτης Μακρίδης

Το μυστηριώδες κάστρο

Μία φορά και έναν καιρό, σε ένα μακρινό βασίλειο, ζούσε ένας βασιλιάς με τη γυναίκα του και το μοναχογιό τους. Ο γιος τους είχε ήδη ενηλικιωθεί και είχε έρθει η ώρα να ψάξει να βρει μία γυναίκα για να παντρευτεί. Αποφάσισε την επόμενη μέρα να φύγει και πήρε την ευχή των γονιών του και ξεκίνησε το ταξίδι. Όταν πια είχε νυχτώσει και αυτός κρύωνε, άρχισε να ψάχνει ένα μέρος ζεστό για να περάσει τη νύχτα. Μετά από πολύωρη προσπάθεια και επειδή δεν έβλεπε κάτι άλλο προσπάθησε να μπει μέσα σ' ένα τεράστιο παλάτι που συνάντησε. Πήγε να χτυπήσει την πόρτα και αυτή άνοιξε μόνη της, χωρίς να υπάρχει κανείς μέσα. Όταν μπήκε είδε ένα ρολόι, ένα μικρό φλυτζάνι και ένα παλιό παιχνίδι που έπαιζε μουσική. Υπήρχε επίσης ένα στρωμένο τραπέζι, γεμάτο με φαγητά και ποτά. Έκατσε αμέσως να φάει και να πει, γιατί ήταν πολύ κουρασμένος και πεινασμένος. Μόλις τελείωσε το φαγητό του μπήκε στο πρώτο υπνοδωμάτιο που βρήκε και κοιμήθηκε αμέσως. Την επόμενη μέρα αντίκρισε μπροστά του έναν άντρα που έφερε πρωινό. Αυτός τον ρώτησε από πού έρχεται και του είπε την αλήθεια, ότι δηλαδή είναι γιος του βασιλιά και ότι ξεκίνησε το ταξίδι του για να βρει μία κοπέλα και να παντρευτεί. Ξαφνικά τότε μπήκε στο δωμάτιο και η κόρη του οικοδεσπότη και αυτός έμεινε έκπληκτος από την ομορφιά της. Την ερωτεύτηκε και την ζήτησε αμέσως σε γάμο. Αυτή δέχτηκε και κι αμέσως κανόνισαν να παντρευτούν. Από τότε ζουν αγαπημένοι και βασιλεύουν όλοι μαζί!

Χρήστος Λώλος

Η Μυστική πόρτα

Μία φορά και έναν καιρό, σε ένα μακρινό χωριό της Αρκαδίας ήταν ένα κάστρο που μέσα εκεί έμενε μία πολύ πλούσια οικογένεια. Το κάστρο αυτό προστατευόταν από μία μεγάλη πόρτα. Η πόρτα αυτή άνοιγε με ένα μεγάλο κλειδί. Με το ίδιο κλειδί άνοιγε και μία άλλη πόρτα, αυτή ανάμεσα στο δωμάτιό του πατέρα και της κόρης του, που την έλεγαν Ιφιγένεια. Εκείνη έβλεπε κάθε μέρα την πόρτα και αναρωτιόταν τι μπορεί να είναι μέσα, αλλά το κλειδί της πόρτας το είχε μόνο ο φύλακας του Κάστρου. Ένα βράδυ λοιπόν η Ιφιγένεια πήγε και έκλεψε το κλειδί και πήγε να μπει στη μυστηριώδη πόρτα. Όταν την άνοιξε, είδε μέσα ένα άψυχο σώμα, ξαπλωμένο σε ένα ανοιχτό φέρετρο και πάνω από το κεφάλι του ένα παιχνίδι που έπαιζε ασταμάτητα μουσική. Η Ιφιγένεια προσπάθησε να πάρει το παιχνίδι, αλλά μόλις το άγγιξε, η πόρτα κλειδώθηκε και το πτώμα εξαφανίστηκε. Το κορίτσι άρχισε να φωνάζει, αλλά κανείς δεν την άκουγε. Μετά από ώρα, από την κούραση κοιμήθηκε και δεν ξύπνησε ποτέ.

Γιώργος Νικτόπουλος

Η γιαγιά, το ρολόι και η περιπετειώδης μικρή εγγονή

Μία φορά και ένα καιρό, ένα όμορφο, μικρό, αστείο και περιπετειώδες κοριτσάκι αποφάσισε να πάει μία βόλτα στον κήπο του σπιτιού της, που ήταν τεράστιος και είχε πολλά κρυμμένα πράγματα. Αυτό της έλεγε η γιαγιά της και την έκλανε πολύ χαρούμενη και αποφασισμένη να πάει για να ψάξει. Ένα πρωινό το μικρό αυτό κορίτσι αποφάσισε να πάει στο τεράστιο κήπο της, για να βρει αν αυτό που λέει η γιαγιά της είναι αλήθεια. Άρχισε λοιπόν το ψάξιμο, αλλά δεν μπορούσε να βρει τίποτα. Δεν τα παράτησε όμως και συνέχισε να ψάχνει. Όταν είχε νυχτώσει πια, κάθισε κάτω από ένα δέντρο και αυτό που αντίκρισε ήταν κάτι που την άφησε άφωνη. Ήταν ένας μικρός άσπρος γάτος δίπλα σε ένα παλιό ρολόι που δεν λειτουργούσε. Η μικρή τον πήρε αγκαλιά και τότε αυτός της είπε: "Τι κάνεις εδώ; Γιατί είσαι μόνη σου; " Η μικρή τρόμαξε πολύ, όταν άκουσε τον γάτο να μιλάει, αλλά αμέσως του είπε: "Ψάχνω στον κήπο για τα μυστήρια που κρύβει" και αυτός της απάντησε: "Είσαι ένα πολύ γενναίο και περιπετειώδες κοριτσάκι!" Η μικρή τον κοίταξε με απορία. Τότε βγήκε η γιαγιά της και της ζήτησε να μπει γρήγορα μέσα, γιατί είχε νυχτώσει πια. Το κοριτσάκι πριν μπει έβαλε ένα σημάδι και έτρεξε γρήγορα μέσα. Την επόμενη μέρα δε βρήκε το ρολόι, ούτε τον άσπρο γάτο και απογοητεύτηκε πολύ!

Μαίρη Ντιν

Το μοναδικό κλειδί

Ήταν κάποτε ένα κλειδί που το είχε ο μπαμπάς μου και του το έδωσε ο παππούς μου, που του το είχε δώσει ο προπάππος μου, αλλά κανένας δεν ήξερε τι ανοίγει με αυτό το κλειδί. Κάποια στιγμή το χάσαμε και ο πατέρας μου ήταν πολύ στεναχωρημένος και έτοιμος να κλάψει. Είπε ότι ήταν πολύ σημαντικό και ότι έπρεπε να το βρούμε. Ψάχναμε όλοι μαζί, μέχρι που τελικά το βρήκα και του το έδωσα. Αυτός το δέχτηκε με δάκρυα στα μάτια. Μετά μου το έδωσε και μου είπε: «Κράτα το δικό σου, αλλά μην το χάσεις» Εγώ το κράτησα, αλλά δεν ήξερα τι να το κάνω. Ξεκίνησα λοιπόν και πήγα στο σπίτι του παππού μου, έψαξα όλα τα πράγματα που είχαν κλειδαριές (ντουλάπια, συρτάρια, πόρτες) μέχρι που βρήκα ένα σεντούκι και σκέφτηκα ότι αυτό ήταν η τελευταία μου ελπίδα. Έβαλα το κλειδί και αμέσως άνοιξε. Είδα τότε κάτι παλιές φωτογραφίες, που ήταν ο προπάππος μου με ένα παιδί στην αγκαλιά. Τις πήρα και έτρεξα στον πατέρα μου, να του τις δείξω και αυτός μου είπε ότι αυτό ήταν το πρώτο παιδί του παππού μου που είχε πεθάνει.

Γκλέρι Μπισάκου

Το ρολόι

Όταν ήμουν 8 χρόνων η γιαγιά μου μου έδωσε ένα ρολόι για τα γενέθλιά μου και μου είπε ότι είναι πολύ ξεχωριστό και ότι αυτό θα το καταλάβαινα όταν θα έφταναν στην ηλικία των 14 ετών. Εγώ παραξευεύτηκα, όταν το άκουσα, αλλά δεν έδωσε και πολλή σημασία. Το τοποθέτησα πάνω σε μία ξύλινη βιβλιοθήκη δίπλα στο μικρό κόκκινο αυτοκινητάκι που είχε βάλει ο μπαμπάς μου, που του το είχε κάνει δώρο ο παππούς μου όταν ήταν μικρός. Το ρολόι ήταν χαλασμένο και δεν μπορούσε να φτιαχτεί έλεγε η γιαγιά. Ήταν ένα πολύ ωραίο επιτραπέζιο ρολόι, ξύλινο και στο πίσω μέρος του είχε μία μεγάλη κλειδαρότρυπα. Εδώ σκέφτηκα θα μπορούσε να χωρέσει ένα αρκετά μεγάλο κλειδί. Η γιαγιά μου πέθανε δυστυχώς τη μέρα των γενεθλίων και ήμουν πολύ στεναχωρημένη. Εκείνο το βράδυ άκουσα ένα θόρυβο στη βιβλιοθήκη. Το μικρό κόκκινο αυτοκινητάκι χτυπούσε με το μπροστινό το μέρος πάνω σε ένα παλιό βιβλίο. Έτρεξα, το πήρα και όταν πήγα να το ανοίξω, οι σελίδες άρχισαν να φεύγουν μόνες τους, μέχρι που έφτασαν στη σελίδα 114. Σε αυτή τη σελίδα υπήρχε κρυμμένο ένα μεγάλο σιδερένιο κλειδί. Σκέφτηκα πως μπορεί να ανοίγει το πίσω μέρος του ρολογιού. Ξεκλείδωσα το ρολόι, άνοιξα την πορτούλα του και βρήκα εκεί ένα παλιό χαλασμένο παιχνίδι που ήταν σπασμένο και όταν το κούρδισα, άρχισε να παίζει μία μελωδία και ο ήχος ήταν φανταστικός. Όταν τελείωσε, εμφανίστηκε στο φως του φεγγαριού που έμπαινε από το στρογγυλό παράθυρο του δωματίου μου, η εικόνα της γιαγιάς μου. Αμέσως την αγκάλιασα και άρχισα να κλαίω. Εκείνη με ψύχασε και μου έδωσε ένα πανέμορφο μαργαριταρένιο κολιέ. Μου είπε πως όταν το φοράω θα βρίσκεται πάντα δίπλα μου. Από τότε δεν το έχω βγάλει ποτέ από πάνω μου και πάντα νιώθω την πολυαγαπημένη μου γιαγιά δίπλα μου!

Έλενα Τριγάζη

Μια τρομακτική ιστορία

Μια παρέα φίλων είχε αποφασίσει να συναντηθεί έξω από το πιο ανατριχιαστικό σπίτι της γειτονιάς. Ήταν 2.04 το βράδυ. Ένα απαλό αεράκι φυσούσε. Σιγουρευτήκανότι πήραν τα μπουφάν από το αμάξι τους. Ο Παύλος κι ο Γιάννης είχαν ήδη φτάσει. Μετά έφτασε και ο Κωνσταντίνος.

-Είστε έτοιμοι; ρωτάει ο Γιάννης. -Φτου ρε Γιάννη, τζάμπα ήρθαμε. Ξέρεις ότι τα τέρατα και τα φαντάσματα δεν είναι αληθινά. -Δεν είμαι τόσο σίγουρος παιδιά, είπε τρομοκρατημένος ο Κωνσταντίνος. -Μην γίνεσαι κότα Κώστα! Παύλο έφερε την κάμερα και τον φακό; -Ναι, εδώ πέρα είναι. -Άρα είμαστε όλοι έτοιμοι. Εμπρός, πάμε! Η παρέα μπήκε μέσα στο σπίτι. -Τρομακτικό! Είπε ο Γιάννης. -Ουάου, τρομάζω πάρα πολύ, είπε ειρωνικά ο Παύλος. -Εσύ τι πιστεύεις Κώστα; -Πού πήγε ο Κώστας; -Μα ήταν ακριβώς δίπλα μας! - Κάπου μας κρύβεται αυτός. Πάμε να τον βρούμε. -Πάμε να τσεκάρουμε στην κουζίνα. Τα παιδιά έφτασαν στην κουζίνα και ξαφνικά ακούγεται ένας ήχος που τους κατατρόμαξε. -Άλλο και τούτο. Τι ήταν αυτό τώρα; -Ήταν ένα φλιτζάνι, ηρέμισε. - Ένα πράγμα είναι σίγουρο, ότι ο Κώστας δεν είναι εδώ...

Θάνος Κωνσταντόπουλος

Το μαγικό ρολόι

Στη γη υπάρχει ένας κρυμμένος μαγικός κόσμος, που κάποιοι πιστεύουν ότι υπάρχει μόνο στα παραμύθια, αλλά αυτό δεν ισχύει. Απλά οι άνθρωποι δεν τον έχουν ανακαλύψει ακόμα. Έχετε ποτέ ακούσει για εξαφανίσεις παιδιών που δεν τα βρίσκουν ποτέ ξανά; Αυτό οφείλεται στο υπουργείο μαγείας δηλαδή στους μάγους που αποφασίζουν για την διοίκηση αυτού του μαγικού κόσμου. Κάθε χρόνο γεννιούνται αρκετοί μαζί στον ανθρώπινο κόσμο και αυτό οφείλεται στο ότι κάποιοι μάγοι ερωτεύονται γήινους και κάνουν μαζί τους παιδιά. Γι' αυτό η κυβέρνηση τα απαγάγει για να μην υπάρχουν αναταράξεις στον γήινο κόσμο. Δύο από αυτά τα παιδιά ονομάζονται Τζορτζ και Χάρολν και κάνουν συνέχεια αστεία. Τη μέρα που τους απήγαγαν και ενώ όλα τα υπόλοιπα παιδιά ήταν αγχωμένα, αυτά χαμογελούσαν και πέταγαν πέτρες στο κεφάλι του οδηγού, μέχρι που τους απείλησε ότι θα τους κόψει και να ράψει τα χείλη τους. Στο δρόμο γνώρισαν άλλα δύο παιδιά τον Άνγγους και την Ίντιθ, εκείνη τους τράβηξε σε μία γωνία και τους είπε ότι, αν πάνε σε αυτό το κτίριο, θα αρχίσουν να δουλεύουν για έναν μεγάλο έμπορο και θα ζήσουν σε μία φυλακή και γι' αυτό έπρεπε να πάνε σπίτι της, να πάρουν ένα ρολόι και να γυρίσουν το χρόνο πίσω και να αποφύγουν την απαγωγή. Ο Τζορτζ τη ρώτησε πώς το ξέρει όλο αυτό και του απάντησε ότι της το είχε πει μπαμπάς της και της είχε δώσει το ρολόι, για να εμποδίζει τα παιδιά να κλείνονται σε αυτή τη φυλακή. Όταν έφτασαν πήραν το ρολόι και γύρισαν σώοι και αβλαβείς και σταμάτησαν τις απαγωγές των παιδιών και βοηθάνε την Ίντιθ για να οργανώνουν αποδράσεις. Έτσι όλα τα παιδιά είναι ασφαλή στα σπίτια τους με τους γονείς τους.

Θοδωρής Χριστόπουλος

Το περιζήτητο ρολόι

Πριν από πολλά χρόνια, ένας ηλικιωμένος αγόρασε από ένα μαγαζί, ένα πολύ ακριβό ρολόι. Ο καταστηματάρχης, πριν του το δώσει, του είπε να προσέχει πολύ, γιατί αυτό το ρολόι είναι περιζήτητο και το ψάχνουν όλοι οι εγκληματίες. Ο γεράκος δε φοβήθηκε και το πήρε. Το επόμενο πρωί, όταν ξύπνησε, δεν πίστευε στα μάτια του. Όλο το σπίτι ήταν άνω-κάτω. Οι καναπέδες σκισμένοι, τα συρτάρια σπασμένα, και το σημαντικότερο, το ρολόι δεν ήταν στη θέση του. Το μόνο που είχε μείνει στο σαλόνι ήταν μια απειλητική προειδοποίηση. Πριν τη διαβάσει κάλεσε την αστυνομία. Του είπαν ότι οι κλέφτες δεν είχαν αφήσει αποτυπώματα, ούτε καποιο άλλο στοιχείο. Στο σημείωμα του ζητούσαν να συναντηθούν στην κεντρική πλατεία, για μια δίκαιη ανταλλαγή. Του ζητούσαν 30.000 ευρώ για να του δώσουν το ρολόι πίσω. Το βράδυ της Παρασκευής ο γεράκος, φοβισμένος και με συνοδεία αστυνομικών, έφτασε στην πλατεία. Περίμεναν ώρες πολλές, μέχρι που τελικά εμφανίστηκαν. Ο ένας από αυτούς φορούσε ένα όμορφο μαργαριταρένιο κολιέ. Οι αστυνομικοί είχαν κρυφτεί πίσω από ένα δέντρο κι έτσι τους συνέλαβαν πολύ γρήγορα. Έτσι ο γεράκος γύρισε στο σπίτι του και δεν τον ξαναενόχλησε ποτέ κανείς ξανά.

Βασιλική Κοκκώνη

Η μπαλαρίνα

Μια φορά κι έναν καιρό σ' ένα χωριό ζούσε με τους γονείς του, σε μια καλύβα, ένα κοριτσάκι. Είχαν μόνο τα απαραίτητα και μόνο ένα πολύτιμο κολιέ που κάποτε χάρισε η γιαγιά της στη μαμά της κι ένα παιχνίδι που είχε εκείνη, μια μπαλαρίνα, που όταν την κούρδιζες χόρευε κι έβγαζε μουσική. Το κοριτσάκι, η μικρή Λούσυ, ένα όνειρο είχε από μικρή, να γίνει μπαλαρίνα. Κάθε βράδυ έβαζε το παιχνίδι με τη μουσική και χόρευαν με τις ώρες με τη μητέρα της και όσο χόρευαν έβλεπαν το ρολόι πάνω στο τζάκι. Ήταν μια αγαπημένη οικογένεια και ζούσαν μια ήρεμη ζωή στο φτωχικό τους, ώπου μια μέρα η μητέρα αρρώστησε βαριά και επειδή δεν είχαν τα χρήματα για τη θεραπεία, σύντομα πέθανε. Μετά από αυτό τίποτα δεν ήταν το ίδιο. Τα χρόνια περνούσαν, η μικρή Λούσυ μεγάλωσε πια και άφησε το χορό και ο πατέρας της προσπαθούσε να τη συνεφέρει, αλλά μάταια. Στα 16 γενέθλιά της ο πατέρας της, της έδωσε το κολιέ και ένα κλειδί. Η Λούσυ άνοιξε με αυτό το πίσω μέρος του ρολογιού και βρήκε μέσα έναν βόλο και τον τοποθέτησε πάνω σ' ένα βαθούλωμα πάνω στο παιχνίδι κι αυτό άνοιξε κι εμφανίστηκε ένα δεύτερο κλειδί και ένας χάρτης του σπιτιού με μια καταπακτή. Έτρεξε και την ξεκλείδωσε και αμέσως βρέθηκε μπροστά σε έναν χώρο που είχε όλα τα μετάλλια και τις φωτογραφίες της μητέρας της από το μπαλέτο. Από εκείνη τη στιγμή πείσωσε και αποφάσισε να ακολουθήσει τα όνειρά της και να κάνει περήφανη τη μητέρα της. Δούλευε μέρα-νύχτα και τελικά οι κόποι της ανταμείφθηκαν και έγινε μια διάσημη μπαλαρίνα των Μπολσόι και χόρευε και στη λίμνη των κύκνων.

Ευγενία Μανιάτη

Το μεγάλο μυστικό

Μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα μικρό χωριουδάκι ζούσε ένας μοναχικός παππούς, που ήταν πολύ φημισμένος για τα παιχνίδια που έφτιαχνε. Μια μέρα, τον επισκέφθηκε το εγγονάκι του, που συνήθιζαν να βλέπουν μαζί παλιές φωτογραφίες και να φτιάχνουν παιχνίδια. Το εγγονάκι τον ρώτησε χαμογελώντας: «Παππού μπορείς να φέρεις το άλμπουμ με τις παλιές φωτογραφίες; Έχω καιρό να τις δω». Ο παππούς πήρε την σκάλα και ανέβηκε στη σοφίτα. Έριξε μια ματιά γύρω του, σκουπίζοντας τη σκόνη που υπήρχε πάνω στα κουτιά και είπε με χαρά: «το βρήκα». Άνοιξε το κουτί και αντίκρισε ένα παλιό ρολόι, το οποίο φαινόταν πολύ γνωστό. Το τοποθέτησε στο τραπέζι και το εγγονάκι πλησίασε, έριξε μια ματιά και ρώτησε: «Τι είναι αυτό;» Ο παππούς είπε τότε ότι το βρήκε στο πατάρι και αμέσως δοκίμασε να το ανοίξει να δει αν δουλεύει. Όταν το άνοιξε, βρήκε δυο κλειδιά, ένα μεγάλο και ένα μικρό. «Αυτό το κλειδί είναι πελώριο», είπε το εγγονάκι. Τότε οι δείκτες του ρολογιού άρχισαν να χτυπάνε σαν τρελοί και να δείχνουν προς την πόρτα που οδηγούσε στον κήπο. Πήραν το ρολόι και βγήκαν έξω. Το ρολόι όσο πλησίαζε στην αυλή, τόσο τρελαινόταν. Τους οδήγησε στο τεράστιο δέντρο, στη μέση της αυλής και τότε εμφανίστηκε μια πόρτα στον κορμό του δέντρου. Το εγγονάκι φώναξε τότε: «Το κλειδί παππού, το κλειδί!» Τότε ο παππούς έβγαλε το κλειδί και άνοιξε την πόρτα. Εκεί μέσα βρισκόταν ένα μικρό παλιό ποτηράκι. Το σήκωσαν, το κοίταξαν λίγο και τότε είπε το εγγονάκι: «Μακάρι να ήταν γεμάτο με χρυσάφι» και ξαφνικά τα χέρια του παππού άρχισαν να βαραίνουν, γιατί το ποτηράκι άρχισε να γεμίζει με διάφορα χρυσά αντικείμενα! «Θαύμα! Θαύμα!» φώναξε ο παππούς. Πήραν το ποτηράκι και όλα τα κοσμήματα και τα χρυσά και τα πήγαν στο πατάρι και από τότε χρησιμοποιούν το ποτηράκι, μόνο όταν πρέπει και μόνο όταν είναι το εγγονάκι στον παππού. Αυτό είναι το κοινό τους μυστικό, που το ξέρουν μόνο αυτοί οι δύο.

Σωτηρία Διαμαντή

Τα παλιά αντικείμενα

Στα παλιά τα χρόνια, τότε που οι άνθρωποι δεν είχαν λεφτά, πολύ μακριά σε ένα χωριό υπήρχε ένα ένας κατασκευαστής διαφόρων αντικειμένων, ο οποίος είχε φτιάξει 2-3 κατασκευές για να παίζουν τα παιδιά του χωριού. Η πρώτη κατασκευή ήταν ένα πλαστικό αυτοκίνητο, το αγαπημένο παιχνίδι των παιδιών. Η δεύτερη, ένα κουρδιστό παιχνίδι που έβγαζε ένα ξεχωριστό και όμορφο ήχο, ήταν πολύ ξεχωριστό και τα παιδιά δεν έπαιζαν με αυτή, γιατί φοβόντουσαν μην την σπάσουν. Η τρίτη κατασκευή ήταν ένα σιδερένιο κλειδί, το οποίο το είχαν τα παιδιά για να σπάνε πέτρες. Επίσης πριν λίγα χρόνια κάποιοι ερευνητές εξερευνητές επισκέφτηκαν το χωριό και τα πήρα και τα έβαλαν σε μουσείο.

Στράτος Στεφανάκος

Ο σεισμός

Μία φορά και ένα καιρό ήταν μία ηλιόλουστη μέρα ένα πανέμορφο και παράλληλα γλυκό κοριτσάκι που φόραγε ένα καταπληκτικό κολιέ με πέτρες και διάβαζε ένα βιβλίο. Ξαφνικά είδε ότι άρχισε να βρέχει. Πήγε στη μαμά της για να της πει ότι βρέχει, για να μαζέψει τα ρούχα από το σκονί, αλλά η πόρτα δεν άνοιγε. Προσπαθούσε για πολλή ώρα, αλλά τίποτα. Μετά από ώρα θυμήθηκε ότι είχε κλειδώσει και έψαχνα το κλειδί. Κουράστηκε όμως και είπε να ακούσει λίγο μουσική από ένα παλιό χαλασμένο παιχνίδι που της είχε απομείνει. Ξάπλωσε στο κρεβάτι της κι έβλεπε το παλιό ρολόι. Σκεφτόταν και μετά από λίγο την πήρε ο ύπνος. Άκουσε τότε κάτι να πέφτει και τρόμαξε. Άνοιξε τα μάτια της και είδε ότι έπεσε ένας βόλος. Μετά είδε ότι κουνήθηκε η λάμπα και το μικρούλι αυτοκινητάκι μινιατούρα που είχε άρχισε να προχωράει μόνο του. Κατάλαβε τότε ότι γινόταν σεισμός και πήγε αμέσως φοβισμένη να κοιτάξει να βρει το κλειδί, για να ανοίξει την πόρτα. Συνειδητοποίησε ότι αυτό ήταν μπροστά στα μάτια της. Το είδε, το πήρε και μόλις άνοιξε την πόρτα, έτρεξε να αγκαλιάσει τους γονείς της. Μετά συνέχισαν τη μέρα τους μαζί, βλέποντας μία καταπληκτική ταϊνία.

Ακριβή Μανώλη

ΔΡΑΣΕΙΣ ~ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΑΣΦΑΛΗ ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ»

Μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Ζαχάρως παρακολούθησαν την ενημέρωση για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, που διοργάνωσε ο Δήμος Ζαχάρως και το Κέντρο Κοινότητας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΔΙ.Δ.Η.Ε.) και τους Συλλόγους Διδασκόντων των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας και Εκπαίδευσης του Δήμου, την Πέμπτη 6 Οκτωβρίου 2022 στο αμφιθέατρο του Δημοτικού Σχολείου Ζαχάρως, με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων για τους κινδύνους που διατρέχουν στον κυβερνοχώρο.

Σχολείου Ζαχάρως, με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων για τους κινδύνους που διατρέχουν στον κυβερνοχώρο.

ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Στο Γυμνάσιο Ζαχάρως για το τρέχον σχολικό έτος λειτουργούσαν τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας καθημερινά, μετά τη λήξη των μαθημάτων και για τέσσερις ώρες, στα οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες από την ευρύτερη περιοχή μπορούσαν να λύνουν τις απορίες τους και να κατανοούν καλύτερα τα μαθήματά τους.

ΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Το τρέχον σχολικό έτος οι μαθητές του Γυμνασίου Ζαχάρως συνήθιζαν στα διαλείμματα να μοιράζουν το χρόνο τους ανάμεσα σε βόλτες στο προαύλιο, σε παιχνίδια σκάκι και πινγκ-πονγκ και σπανιότερα δίπλα στη δανειστική βιβλιοθήκη. Για το λόγο αυτό η διεύθυνση του σχολείου προέβη στην προμήθεια του αντίστοιχου εξοπλισμού.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Ζαχάρως συμμετείχαν στις 10-3-2023 στην προκριματική φάση του πανελλήνιου διαγωνισμού Φυσικής "Αριστοτέλης" καθώς και στον 2ο Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Μαθηματικής Λογικής και Υπολογιστικής Σκέψης «Alan Turing».

ΤΟΥ ΚΟΥΤΡΟΥΛΗ Ο ΓΑΜΟΣ

Στις 4-5-2023 οι μαθητές της Β' τάξης του Γυμνασίου Ζαχάρως μαζί με τους μαθητές της Β' τάξης του ΓΕΛ Ζαχάρως παρακολούθησαν την κωμωδία "Του Κουτρούλη ο γάμος" του Ραγκαβή, από το Άρμα Θέσπιδος του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας στο αμφιθέατρο του Δημοτικού Σχολείου Ζαχάρως.

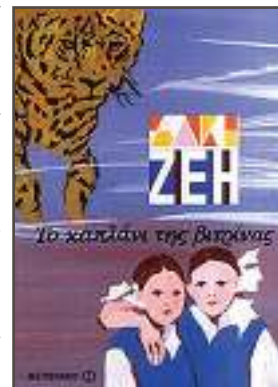

Βιβλιοπαρουσίαση

ΑΛΚΗ ΖΕΗ:

Το καπλάνι της βιτρίνας

Η Μυρτώ και η Μέλια μεγαλώνουν στη Σάμο το 1936 μαζί με τη θεία Δέσποινα, τους γονείς, τον παππού και τη Σταματίνα, την οικιακή βοηθό. Ο παππούς τους μιλάει ατελείωτες ώρες για τους αρχαίους. Στα κορίτσια αρέσει να παίζουν με τους φίλους τους τα καλοκαίρια. Τρελαίνονται να ακούν τον ξάδερφό τους, το Νίκο, φοιτητή στην Αθήνα, να τους διηγείται ιστορίες με το καπλάνι. Το καπλάνι είναι ένας βαλσαμωμένος τίγρης, κλειδωμένος στη βιτρίνα της μεγάλης σάλας του σπιτιού. Πότε κοιτάει με το γαλάζιο, πότε με το μαύρο του μάτι, ανάλογα με τη διάθεσή του. Μια μέρα όμως κάτι συμβαίνει και το καπλάνι, όπως το έλεγαν στο νησί, κινδυνεύει...

Εισαγωγικό σημείωμα: Το βιβλίο της Άλκης Ζέη «Το καπλάνι της βιτρίνας» γράφτηκε το 1963, ενώ η συγγραφέας ήταν εξόριστη, ως πολιτική πρόσφυγας, στη Μόσχα. Το μυθιστόρημα αυτό, που εντάσσεται στην παιδική λογοτεχνία, έχει μεταφραστεί σε 23 γλώσσες και έχει ξεπεράσει τις 250.000 ανατυπώσεις.

Κριτική:

Το βιβλίο ανήκει στην παιδική λογοτεχνία και απευθύνεται σε παιδιά και νέους. Θίγει ωστόσο κοινωνικά ζητήματα που καθιστούν πρωτόπορο βιβλίο για την εποχή του. Κύρια χαρακτηριστικά του είναι η περιπέτεια, το χιούμορ, και το συναίσθημα. Εγώ, όσο το διάβαζα, ένιωθα αγωνία για την κατάληξη της ιστορίας, όπως και άγχος για τους ήρωες. Γενικά το βιβλίο είναι ένα έντονα φορτισμένο συναισθηματικό βιβλίο. Πολλές φορές συμπόνεσα αρκετά από τα πρόσωπα της ιστορίας, σκεπτόμενη τις συνθήκες στις οποίες ζούσαν, μιας που τότε ήταν δικτατορία και από τη μια πλευρά τα παιδιά προσπαθούσαν να βρουν μια διέξοδο στο παιχνίδι τους, από την άλλη οι μεγάλοι έψαχναν να βρουν μια λύση, χωρίς να συλληφθούν και χωρίς να καταλάβουν τα παιδιά τι γίνεται. Παρατήρησα ότι τα παιδιά αναγκάστηκαν από τις κακουχίες της ζωής να ωριμάσουν πολύ γρήγορα. Επίσης αρκετά σημεία του βιβλίου με έκαναν να γελάσω. Τέλος πολλές φορές αναρωτιόμουν πώς ήταν η παιδική ηλικία της συγγραφέως, αν ήταν τόσο περιπετειώδης, όσο και των παιδιών του βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψιν μου ότι το βιβλίο είναι αυτοβιογραφικό. Πιστεύω πως το βιβλίο αυτό πρέπει να διαβαστεί από όλους μας. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούσαμε να δούμε από μια οπτική γωνία εκείνη την εποχή, κατανοώντας τους ήρωες του μυθιστορήματος.

Δέσποινα Σιάγκα,
μαθήτρια της Β' τάξης του Γυμνασίου Ζαχάρως

CINE-ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ CINE-ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ

Στο Γυμνάσιο Ζαχάρως στο τρέχον σχολικό έτος υλοποιήθηκαν στη Β΄ τάξη τα ακόλουθα πολιτιστικά προγράμματα: «CINE μαθαίνουμε –CINE δημιουργούμε» και «το Παιδί στην Κατοχή», από τους μαθητές του Β1 και του Β2 με υπεύθυνες καθηγήτριες τις: Μαρία Κουτσούκου, Χαρά Δημητρακοπούλου και Ρέα Μακρή.

Οι μαθητές του Β1 ασχολήθηκαν περισσότερο με το τεχνικό μέρος, που αφορούσε τη δημιουργία μια ταινίας. Αρχικά διάβασαν το βιβλίο «Από τον Θεόφιλο στην Κοντραμπάντα», του Νίκου Θεοδοσίου που περιλαμβάνει τέσσερις ιστορίες για τον κινηματογράφο. Στη συνέχεια παρακολούθησαν κατά τις απογευματινές ώρες, μέσω διαδικτύου, σεμινάριο, στο οποίο διδάχθηκαν τους όρους σωστής λήψης μιας προφορικής μαρτυρίας, μιας συνέντευξης, αλλά και το πως γίνεται το μοντάζ. Το απογευματινό σεμινάριο διοργανώθηκε από εκπαιδευτικούς που συνεργάζονται με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για παιδιά και νέους και με το Νεανικό πλάνο. Έτσι οι μαθητές και οι μαθήτριες, με τις γνώσεις που απέκτησαν από το συγκεκριμένο σεμινάριο, κατέγραψαν προφορικές μαρτυρίες, με την τεχνική της συνέντευξης και συγκέντρωσαν σημαντικές πληροφορίες που αφορούν την τοπική ιστορία για την περίοδο 1940-44, με αποσπάσματα των οποίων δημιούργησαν βίντεο που θα αναρτηθούν στην ιστοσελί-

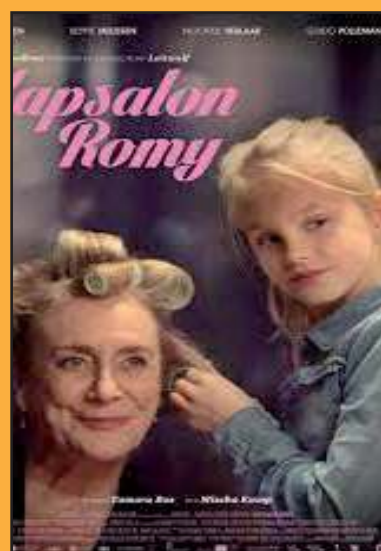
δα του σχολείου. Δημιούργησαν επίσης βίντεο για την αθλητική διοργάνωση του εσωτερικού πρωταθλήματος τόσο στο Μπάσκετ, όσο και στο Βόλεϊ, στο πλαίσιο του Ολυμπισμού.

Ακόμα οι μαθητές επέλεξαν εκπαιδευτικές ταινίες που προβλήθηκαν στο αμφιθέατρο του σχολείου μας και απευθύνονταν σε όλη την οικογένεια, ενώ η είσοδος ήταν ανοικτή στην τοπική κοινωνία.

Παρακολουθήσαμε τις ταινίες «Λιάνα», «Ρόμι» και μία μικρού μήκους την «Προσευχή», που προβλήθηκαν μέσα από την πλατφόρμα εθνικής εμβέλειας ταινιών CINEDU, που απευθύνεται

σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας και παρέχει τη δυνατότητα προβολή ποιοτικών ταινιών για παιδιά και νέους, που είναι εγκεκριμένες από το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου. Στόχος αυτής της

δράσης ήταν να έρθουν οι μαθήτριες και οι μαθητές όλου του σχολείου(μαζί με την οικογένεια και την τοπική κοινωνία) σε επαφή με τη μαγεία της έβδομης τέχνης, δηλαδή του κινηματογράφου.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ...

Οι μαθητές του Β2 συμμετείχαν στο πολιτιστικό πρόγραμμα με τίτλο το «Παιδί στον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο», μέσα από τα κείμενα της λογοτεχνίας της ίδιας τάξης, αλλά και από μαρτυρίες που αφορούν τα χρόνια της Κατοχής στη περιοχή της Ζαχάρως και των περιχώρων.

Αρχικά τα παιδιά διάβασαν το βιβλίο «Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ», τη συγκλονιστική αυτή μαρτυρία από το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο και συζήτησαν γι' αυτό. Αναζήτησαν και συγκέντρωσαν προφορικές μαρτυρίες, κάποιες γραπτά και κάποιες από αυτές σε βίντεο. Άλλοι μαθητές συγκέντρωσαν φωτογραφίες από Μνημεία Ηρώων, που αναγράφονται

τα ονόματα των στρατιωτών που έπεσαν για την πατρίδα στην ιστορική περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Ζαχάρως – Φιγαλείας. Στη συνέχεια έκαναν έρευνα και στην τοπική βιβλιογραφία και πιο συγκεκριμένα στο βιβλίο του

Αγαθοκλή Παναγούλια με τίτλο «Οι Ολύμπιοι που δε γύρισαν από το μέτωπο», από όπου κατέγραψαν τα ονόματα των πεσόντων των χωριών και επεσήμαναν ότι σε αρκετά χωριά δεν αναφέρονται τα ονόματά τους στα αντίστοιχα Μνημεία Ηρώων. Επίσης με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μνήμης για τα θύματα του Ολοκαυτώματος, στις 27 Ιανουαρίου (μέρα απελευθέρωσης του Άουσβιτς τον Ιανουάριο του 1945) πραγματοποιήθηκε ενημέρωση και στα δυο τμήματα που παρακολούθησαν ενημερωτικό βίντεο και σχετικό υλικό και στη συνέχεια μίλησαν για το θέμα του ολοκαυτώματος των Εβραίων, στην οποία απαντήθηκαν αρκετά ερωτήμα-

τα των μαθητών. Ακολούθως οι μαθητές αποτύπωσαν τα δικά τους μηνύματα, από τα οποία δημιουργήθηκαν δυο αφίσες που εκτέθηκαν στο πίνακα ενημέρωσης του σχολείου για να υπάρξει ευαισθητοποίηση και των υπόλοιπων μαθητών.

Στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος πραγματοποιήθηκε διήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στα Ιωάννινα, όπου επισκέφθηκαν, το Ιτς Καλέ με το Μουσείο Αργυροτεχνίας, το σπήλαιο του Περάματος, το νησάκι στη λίμνη με το Μουσείο του Αλή Πασά και τέλος την Εβραϊκή συναγωγή, όπου ήταν το κεντρικό θέμα, όπου έμαθαν για την ιστορία των Εβραίων των Ιωαννίνων που χάθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΠΟΥ ΔΕ ΓΥΡΙΣΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ...

Οι μαθητές της Β΄ τάξης διάβασαν το βιβλίο του Αγαθοκλή Παναγούλια "Οι Ολύμπιοι που δε γύρισαν από το μέτωπο" και κατέγραψαν στην ακόλουθη στήλη τα ονόματα

των πεσόντων από την ευρύτερη περιοχή του διευρυμένου Καλλικρατικού Δήμου Ζαχάρως-Φιγαλείας. ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΟΙ του ΔΗΜΟΥ ΖΑΧΑΡΩΣ & ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ που δεν γύρισαν από

το μέτωπο. Πεσόντες κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου και της Γερμανικής εισβολής (1940-1941) από το βιβλίο του ΑΓΑΘΟΚΛΗ ΠΡΟΚ. ΠΑΝΑΓΟΥΛΙΑ

ΖΑΧΑΡΩ

Αγριόπουλος Αριστογ. Γεώργιος
Ζήρος Αγαθ. Βασίλειος
Κριτσέλης Κων. Ιωάννης
Μουσαμάς Αριστομ. Βασίλειος
Σάσσαλος Κων. Ασημάκης

ΚΑΚΟΒΑΤΟΣ

Αθανασούλιας Δημ. Γεώργιος
Δούκας Κων. Δημήτριος

ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ

Αλτάνης Χαρ. Γεώργιος
Κουτσουμπός Φωτ. Γεώργιος
Μιχαλόπουλος Φωτ. Νικόλαος

ΚΡΥΟΝΕΡΙ

Ανδρικόπουλος Ηρ. Ιωάννης
Μπίνης Ιωαν. Γεώργιος
Σμυρνής Δημ. Μενέλαος

ΜΗΛΕΑ

Αναστασόπουλος Αν. Θεόδωρος (32 ετών)
Τζεβελέκος Χρ. Αριστείδης (32 ετών)

ΡΟΔΙΝΑ

Βασιλόπουλος Νικ. Ζήσιμος

ΛΕΠΡΕΟ

Βλάμης Ανδ. Παναγιώτης
Βλάχος Γεωρ. Δημήτριος
Κάτσικας Διον. Παναγιώτης
Κοκκώνης Αλεξ. Σωτήριος
Μανιάτης Νικολ. Γεώργιος

ΣΧΙΝΟΙ

Γεωργακόπουλος Διον. Ευστάθιος
Παυλόπουλος Παν. Κων/νος
Χρονόπουλος Δημοσθ. Αριστείδης

ΑΡΤΕΜΙΔΑ

Γιαννακόπουλος Ιωαν. Παναγιώτης

ΜΙΝΘΗ

Καραπαναγιώτης Ιωαν. Αγαθοκλής
Κλωνάρης Ιωαν. Αναστάσιος
Τριγάζης Ιωαν. Ξενοφών

ΧΡΥΣΟΧΩΡΙ

Κατσάμπουλας Θεοδ. Αντώνιος
Μπρής Νικ. Χρήστος

ΦΑΣΚΟΜΗΛΙΑ

Κατσώλης Αναστ. Αριστείδης
Κατσώλης Αναστ. Νικόλαος

Ν.ΦΙΓΑΛΕΙΑ

Κλέντος Αναστ. Γεώργιος

Κουτσούνης Δημ. Παναγιώτης
Πιπλής Μεν. Χαράλαμπος

ΣΜΕΡΝΑ

Κολλάς Σταυρ. Ιωάννης

ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ

Νικολακόπουλος Νικ. Σωτήριος
Πολύρωρας Αχιλ. Παναγιώτης

ΔΡΑΓΩΓΙ

Παρασκευόπουλος Γεωργ. Παναγιώτης
Στρίγγας Αντ. Ανδρέας

ΜΑΚΙΣΤΟΣ

Πόθος Ιωαν. Αβραάμ

ΠΡΑΣΙΔΑΚΙ

Τρίμης Κιμ. Δημοσθένης

ΣΤΟΜΙΟ

Δημητρούλης Δημ. Νικόλαος

Βιβλιοπαρουσίαση

Από τον Θεόφιλο στην κοντραμπάντα

Το βιβλίο αναφέρεται σε τέσσερις πραγματικές ιστορίες με ήρωες παιδιά, που από μικρή ηλικία ανακάλυψαν τον κόσμο του κινηματογράφου και μαγεύτηκαν από αυτόν.

Η ιστορία του Λευτέρη «Το λουρί»

Ο Λευτέρης ένα μικρό οκτάχρονο προσφυγόπουλο εγκατέλειψε τη φλεγόμενη Σμύρνη μαζί με την οικογένειά του, για να εξασφαλίσει ένα καλύτερο μέλλον. Αυτό το παιδί από μικρή ηλικία θέλησε να συμβάλλει στην επιβίωση της πολυμελούς οικογένειάς του δουλεύοντας σε ένα μανάβικο, όπου το αφεντικό του αντί για χρήματα του προσέφερε απούλητα προϊόντα. Μία σάπια κολοκύθα τον οδήγησε στον κινηματογράφο του Πειραιά και αυτή με τη σειρά της στο δικό του σινεμά στο Νέο Κόσμο, που φέρει το όνομα «Ορφείας». Αυτή είναι η πραγματική ιστορία του Λευτέρη Σκλάβου, ο οποίος γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1915, ήρθε στην Ελλάδα μετά από τη Μικρασιατική καταστροφή και κατασκεύασε πολλούς κινηματογράφους, με πιο γνωστό τον «Ορφεία».

Η ιστορία του Τέρπου

Ο Τέρπος από μικρό παιδί ήθελε να ασχοληθεί με τον κινηματο-

γράφο. Δεν πειθάρχησε ακόμη και όταν πήγε να προκαλέσει φωτιά, με τον αυτοσχέδιο κινηματογράφο του. Συνέχισε το έργο του μετά τον πόλεμο μεταφέροντας με κάθε δυνατό μέσο εκείνης της εποχής την «αρχαία» μηχανή, για να προβάλλει ταινίες στα πιο απομακρυσμένα χωριά της Λέσβου και της Λήμνου. Αυτή είναι η πραγματική ιστορία του Τέρπανδρου Παπαευαγγέλου, ο οποίος γεννήθηκε το 1920 στη Ρουμανία, εργάστηκε ως μηχανικός και ως κατασκευαστής κινηματογραφικών ειδών.

Η ιστορία του Παναγιώτη «Ο βοηθός του Αγκόπ»

Ένας Αρμένιος πρόσφυγας ο Αγκόπ δίδαξε τον Παναγιώτη κινηματογράφο. Τέσσερα χρόνια αργότερα ο Παναγιώτης είχε φτάσει στην ηλικία των 16 ετών, μαζί με τον Αγκόπ και τον Σωκράτη, τον βοηθό, περιπλανούνταν στη Λέσβο, από χωριό σε χωριό, μεταδίδοντας τον κινηματογράφο. Έφτασε η μέρα, που ο Παναγιώτης φεύγει για να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία. Ο ίδιος βρίσκεται με τον Σωκράτη, κάνουν αναδρομή στο παρελθόν και θυμούνται τις αναμνήσεις τους στα 10 χρόνια συνεργασίας. Ύστερα ο Παναγιώτης τους αγκαλιάζει και επιβιβάζεται στο πλοίο. Αυτή είναι

η πραγματική ιστορία του Παναγιώτη Στεφανέλλη, ο οποίος γεννήθηκε στη Λέσβο το 1942 και δεν έκανε τίποτα άλλο στη ζωή του, από το να προβάλλει ταινίες.

Η ιστορία του Δημήτρη «Κοντραμπάντα»

Ο Τάκης Αβόραννης, ο ήρωας του τελευταίου διηγήματος: «Κοντραμπάντα. Η ιστορία του Τάκη», κάνει προβολές στα χωριά της Αιτωλοακαρνανίας τη δεκαετία του εξήντα. Δεν μεταφέρει πια τη μηχανή προβολής από χωριό σε χωριό αλλά έχει νοικιάσει αλλού καφενείο, αλλού κοινοτικό κατάστημα, έχει στήσει μηχανές και κάνει προβολές με σταθερό πρόγραμμα, κάθε μέρα της εβδομάδας σε άλλο χωριό. Προμηθεύεται τις ταινίες με τη μέθοδο της «κοντραμπάντας». «Δηλαδή, νοίκιαζε ο ένας την ταινία για δυο τρεις μέρες αλλά με το σύστημα της σύγχρονης προβολής σε δυο διαφορετικά χωριά την ίδια μέρα, ανταλλάσσοντας τις μπομπίνες, έκαναν διπλάσιες προβολές χωρίς να πληρώνουν επιπλέον χρήματα στις εταιρείες. “Μία νύχτα έκτακτης προβολής υπήρξε η αιτία της κόντραμπάντας. Εκείνη τη νύχτα οι δύο άντρες γνώρισαν ένα αγόρι ηλικίας 17-18 χρόνων, που ήταν αμίλητο. Σε μία

του μικρού αγοριού, που θέλησε να γίνει βοηθός του Τάκη. Αυτός τα παράτησε, αλλά βοήθησε τον μικρό να ασχοληθεί με τον κινηματογράφο. Αυτή είναι η πραγματική ιστορία του Δημήτρη Χριστοδούλου, ο οποίος γεννήθηκε το 1933, ξεκίνησε τον φορητό κινηματογράφο το 1962 με τον φίλο του Διονύση Σαμψών και μαζί πραγματοποιούσαν προβολές στα χωριά της περιοχής του Αγρινίου.

Δέσποινα Σιάγκα, Γεωργία Τσαρουχά, Δήμητρα Χριστοδουλοπούλου, Αλέξης Κρεσταινίτης και Ιωάννης Κρεσταινίτης

Βιβλιοπαρουσίαση

Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ

Η Άννα Φρανκ, μία 13χρονη Γερμανό Εβραία, κρυβόταν μαζί με την οικογένειά της από τους Γερμανούς, κατά τη διάρκεια του Β Παγκοσμίου Πολέμου, σε ένα καταφύγιο στην Ολλανδία. από τις 14 Ιουνίου του 1942 έως και την 1η Αυγούστου, ημέρα της σύλληψής της, η Άννα κρατούσε ημερολόγιο στο οποίο περιέγραφε την καθημερινή ζωή κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού της, αλλά και τους φόβους της και τα όνειρά της. Η Άννα πέθανε τον Μάρτιο του 1945 στο στρατόπεδο Μπέργκεν-Μπέλσεν. Το ημερολόγιο της εκδόθηκε από τον πατέρα της – τον μόνο που επέζησε από την οικογένειά της – και

μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες. Διασκευάστηκε για την τηλεόραση, τον κινηματογράφο, το θέατρο και την όπερα. Στο Άμστερνταμ, το σπίτι που έζησε κρυμμένη είναι σήμερα το Μουσείο Άννα Φρανκ.

Διαβάζοντας το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ κατάλαβα πόσο σημαντική είναι η οικογένεια, η φιλία και η αλληλεγγύη στις δύσκολες στιγμές. Κατάλαβα επίσης πόσο δύσκολη ήταν η ζωή των ανθρώπων κατά τη διάρκεια του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου και ιδιαίτερα των Εβραίων, όπως η οικογένειά της Άννας Φρανκ.

Νίρτιλ Κόρρα

Προφορικές μαρτυρίες παιδιών που βίωσαν τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο στη Ζαχάρω

Προφορικές μαρτυρίες επιζώντων του Β' Παγκοσμίου πολέμου, σε μαθητές και μαθήτριες της Β' τάξης του Γυμνασίου Ζαχάρως, στο πρόγραμμα: «Το παιδί στην Κατοχή».

Η κα Παναγιώτα Ψαρρού, του Παναγιώτη και της Κωνσταντίνας, που γεννήθηκε στις 10 Μαρτίου του 1930 στο Θολό, αφηγείται: «Όταν ξεκίνησε ο πόλεμος χτυπούσαν οι καμπάνες των εκκλησιών και όλοι ήταν τρομοκρατημένοι. Εγώ ήμουν μικρό παιδί, αλλά δεν πήγαινα σχολείο, γιατί έπρεπε να βοηθάω τη μητέρα μου στις δουλειές του σπιτιού. Τα παιδιά συνέχιζαν το παιχνίδι τους, παρόλη την πείνα τους και συνήθιζαν να παίζουν κρυφτό, κυνηγητό, αμπάριζα, κουτσό και μακριά γαϊδούρα. Θυμάμαι ότι κάποτε έγινε μια έφοδος από τους Γερμανούς και εγώ κρύφτηκα σε μια αποθήκη, πίσω από το σανό, για να μην με βρουν. Ακόμη θυμάμαι το φόβο που ένιωσα».

Ο κος Γιώργος Μωραϊτης, του Πέτρου και της Γιαννούλας, που γεννήθηκε το 1936 στην Κόρινθο και ενός έτους ήρθε στη Ζαχάρω, μας είπε: «Όταν

άρχισε ο πόλεμος ήμουν 4 ετών και 6 μηνών. Κατά την επιστράτευση, που έγινε τον Οκτώβρη του 1940 πήγε στο μέτωπό της Αλβανίας ο πατέρας μου. Ο πατέρας μου έπειτα περίπου από την άνοιξη του επόμενου χρόνου (του '41) έπαθε κρυοπαγήματα, τον έφεραν στην Αθήνα και το ακρωτηρίασαν και στα δύο πόδια. Στη συνέχεια, το 1942, ήρθε στο Ξηροχώρι, με τους επιδέσμους ακόμη να βρίσκονται στα πόδια του. Όταν ήρθαν οι Γερμανοί, εκείνο που μου έχει μείνει στη μνήμη, είναι ότι, όταν ήμουν περίπου 7 ετών, καθόμουν με τον πατέρα μου έξω από το σπίτι μας, πάνω σε μία μάντρα. Την ώρα εκείνη περνούσε μία ομάδα Γερμανών και κάποιοι από την ομάδα άρχισε να του φωνάζει «Ελα εδώ» και του έκανε σινιάλο με το χέρι. Ο πατέρας μου, για να δείξει, ότι δεν μπορεί να πάει, σήκωσε τα πόδια του ψηλά και στη συνέχεια, αφού τα κατέβασε, ο επικεφαλής της ομάδας έδωσε σύνθημα να σταματήσουν. Τους είπε «Αλτ» και «ανάπαυση» και στη συνέχεια ήρθε μπροστά από τον πατέρα μου, τον χαιρέτησε στρατιωτικά έβγαλε το πακέτο του, του έδωσε ένα τσιγάρο και αφού τον ξαναχαιρέτησε, κατέβηκε στην ομάδα και ζήτησε να μάθει, ποιος ήταν αυτός που ζητούσε επίμονα να κατέβει ο πατέρας μου στο χώρο τους. Αφού έμαθε, ποιος ήταν, προχώρησε προς το μέρος του και του έδωσε 2-3 χαστούκια, μετά φώναξε «προσοχή» και η ομάδα συνέχισε το δρόμο της. Αυτό έχει αποτυπωθεί στο μυαλό μου. Το θυμάμαι, το θυμούνται και θα το θυμάμαι για πάντα, μέχρι που να κλείσω τα μάτια μου».

Η Ολυμπία Σταματοπούλου, του Αντωνίου και της Παναγιώτας, που γεννήθηκε το 1930 στην Αχαγιά μας είπε:

«Όταν έμαθαν οι άνθρωποι στο Ξηροχώρι, ότι ήρθαν οι Ιταλοί, κλείστηκαν στα σπίτια τους και έκλαιγαν από το φόβο τους. Τα παιδιά σταμάτησαν το σχολείο, το ίδιο και εγώ και δεν ξαναπήγα ποτέ, γιατί όταν πια τελείωσε η κατοχή είχα μεγαλώσει. Θυμάμαι, είπε, τις εφόδους που έκαναν στα σπίτια, για να πάρουν τα τρόφιμα των ανθρώπων.

Κάποτε, σε ένα παλιό μισογκρεμισμένο σπίτι, κάποιοι νέοι του χωριού είχαν εγκαταστήσει κρυφά ασύρματο και συνεννοούνταν με άλλους για διάφορα σαμποτάζ στους Γερμανούς. Αυτοί έπιασαν τρία άτομα από το χωριό και τα βασάνιζαν, επειδή τα υποπεύονταν, ότι τους πολεμούσαν κρυφά».

Ο κος Χαραλαμπίκης Κριτσέλης μας λέει:

«Τότε υπήρχε μαύρη αγορά και για να φας ένα κομμάτι κρέας, έπρεπε να το δηλώσεις στο χασάπη, ότι εγώ θέλω το μπούτι, άλλος θέλει την ελιά, άλλος θέλει το τάδε ή το δείνα κομμάτι... Τα πράγματα ήταν πολύ στενάχωρα, πάρα πολύ... Το ψωμί με δελτίο... Το καρβέλι, το ψωμί, το έφτιαχνε η μάνα μου στο φούρνο και έκοβε μία φέτα στο κάθε παιδάκι και μας έλεγε «Αυτό θα φας σήμερα εσύ. Δεν θα φας άλλο. Δεν υπάρχει να φας άλλο!» και πολλά άλλα τέτοια. Θυμάμαι μια φορά, που χτύπησε ο πεθερός μου τον κουνιάδο μου, στην Καλίδονα, γιατί έφαγε το ψωμί του άλλου αδελφού, γιατί πείναγε. Εκεί

είχαμε φτάσει... Εύχομαι στα παιδιά, να μη γνωρίσουν ποτέ πόλεμο, ούτε παγκόσμιο, ούτε εμφύλιο. Είναι άσχημες καταστάσεις αυτές».

Ο κος Γιάννης Ζήρος μας λέει:

«Ψωμί δεν είχαμε, γιατί όλος ο κόσμος το '40 είχε πάει στον πόλεμο, τα ζώα τα είχε επιτάξει ο στρατός και τα είχανε πάει κι αυτά στον πόλεμο της Αλβανίας. Επομένως δεν υπήρχαν άνθρωποι, για να καλλιεργήσουν, αλλά ούτε και ζώα για να σύρουν το αλέτρι. Οι νέοι ήταν στον πόλεμο και πολεμάγανε και έτσι, εκείνη τη χρονιά, τα χωράφια έμειναν άσπαρτα και δεν κάναμε παραγωγή από σιτάρια. Μόνο το επόμενο καλοκαίρι, επειδή γύρισαν οι φαντάροι τον Απρίλιο από την Αλβανία, όταν κατέρρευσε το μέτωπο, άρχισαν να καλλιεργούν κάποια χωράφια με αραποσίτι. Έτσι φτιάχναμε ψωμί από αραβοσιτάλευρο που το λέγαμε μπομποτά. Θυμάμαι, ότι η μάνα μου μαγείρευε χόρτα, χωρίς λάδι, γιατί τότε οι ελιές ήταν λίγες στην περιοχή που είχε περισσότερες σταφίδες, αλλά και αρκετά χωράφια για σιτηρά. Ζήσαμε μεγάλη φτώχεια, ζήσαμε φτωχά. Είχα μία θεία, αδερφή της μάνας μου, που ήτανε μαζί, μαμή δηλαδή. Εκεί που ξεγένηγε τα παιδιά, της δίνανε καμία φέτα ψωμί και έφερνε και σε μας. Τόσο μεγάλη φτώχεια. Ζήσαμε δύσκολα, πολύ δύσκολα».

Προσθέτει επίσης: «Ένας σαμποτέρ Εγγλέζος, ο Πήτερ, είχε στρατοπεδεύσει στο βουνό της Σμέρνας και μαζί με δύο παιδιά από τη Ζαχάρω, έκαναν σαμποτάζ και γκρέμιζαν όλα τα γεφύρια του σιδηροδρομικού δικτύου, για να μη μπορούν να περνάνε τα τρένα και να στέλνουν στρατιωτικό υλικό οι Γερμανοί στην περιοχή. Από την άλλη μεριά, στους Ταξiάρχες (στη Μογκίτσα) μετά από τη συνθηκολόγηση των Ιταλών με τους Έλληνες, είχε ξεμείνει μία ομάδα Ιταλών με έναν αξιωματικό και μένανε στο σχολείο, που το είχαν επιτάξει. Ο Ιταλός αξιωματικός ήταν κτηνίατρος και το θυμάμαι πολύ καλά, γιατί το έλεγε και ένας θείος μου, που τον έλεγαν κι αυτόν Γιάννη Ζήρο και ήταν σιδεράς στο επάγγελμα και είχε το δικό του σιδεράδικο και μάλλον ήταν παρτιζάνος και μιλούσε με τον Ιταλό. Αυτός ο αξιωματικός αγαπούσε μια Ελληνίδα γυναίκα, με την οποία δεν μπορούσαν όμως να παντρευτούν, γιατί είχαν διαφορετική θρησκεία. Μια μέρα είδαμε τον Πήτερ που ήρθε μαζί με έναν βοηθό του, με δύο άλογα. Εμείς τότε ήμασταν παιδιά και ήταν καλοκαίρι και δεν κάναμε σχολείο. Μας έκανε μεγάλη εντύπωση, γιατί εκείνος είχε μια όμορφη κανελιά φοράδα, με σέλα και την είχε φέρει να την εξετάσει ο αξιωματικός που ήταν και κτηνίατρος. Είπαμε μάλιστα ότι ήρθαν μέσα από τα βουνά, δηλαδή είχε ξεκινήσει από τη Σμέρνα και έφτασε στη Μογκίτσα, μέσω Μίνθης. Εμείς τους βλέπαμε, γιατί το σπίτι μας ήταν κοντά. Κατέβηκε λοιπόν ο Ιταλός και χαιρετήθηκε με τον Πήτερ, τον Εγγλέζο, μετά έβαλε μία πετσέτα πάνω στη φοράδα και την ακροάστηκε και μετά μίλησαν οι δυο τους. Εκεί κατάλαβα, πως έπρεπε αυτός να φέρει κάποιο μήνυμα στους Ιταλούς και δεν είχε άλλο τρόπο. Δε θα μπορούσε να έρθει από τον κάμπο, γιατί εκεί είχαν στρατοπεδεύσει οι Γερμανοί. Εμείς τα παιδιά βλέπαμε, παρατηρούσαμε το κάθε τι που γινόταν γύρω μας».

Ευχαριστούμε πολύ, όλους του κυρίους και τις κυρίες που μας εμπιστεύθηκαν τις νήμες και τα βιώματά τους και ζητάμε συγγνώμη που δεν χωράνε όλα σε αυτό το φύλλο της εφημερίδας.

Μαθητές που εργάστηκαν για τις προφορικές μαρτυρίες:

Αγγελική Ροϊδοπούλου
Αλέξης Κρεσταινίτης
Αντέλα Σέχι
Αποστόλης Αποστολόπουλος
Γεωργία Μπρη
Γιώργος Πάππος
Δήμητρα Χριστοδουλοπούλου
Ελεάννα Μπελεσιώτη
Ευθύμης Κουνουσεβελής
Ιωάννα Μπαντέ
Ιωάννης Κρεσταινίτης
Κισιάνα Σένα
Κριστιάν Μετάνι
Κων/νος Κλημαντίρης
Νίρτιλ Κόρρα
Πένυ Σιάγκα
Φιλίω Κωτσάκη
Φώτης Φωτόπουλος

«Για μια χούφτα σταφίδες»

Στο Γυμνάσιο Ζαχάρως πραγματοποιήθηκε κινηματογραφικό εργαστήριο, με σκηνοθέτρια την κα Διονυσία Κοπανά, από τη Δευτέρα 10-10-2022 και έως και την Παρασκευή 15-10-2022, σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους, με στόχο τη δημιουργία ταινίας ντοκιμαντέρ, διάρκειας 10 λεπτών, με θέμα τα γεγονότα στις σταφίδαποθήκες του Κακόβατου, τον Μάιο του 1943 και την αξία της σταφίδας στα χρόνια της Κατοχής. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν οι μαθητές και οι μαθήτριες: Αλεξανδροπούλου Μαρία, Αλτάνης Χαράλαμπος, Αναστασοπούλου Ευσταθία, Ζαχαροπούλου Αθηνά, Καραχρήστου Φωτεινή, Κυριακοπούλου Φωτεινή, Κωτσάκη Ναταλία, Μητροπούλου Λουίζα, Νικολόπουλος Σπύρος, Σαντάρμης Χαράλαμπος, Τριπύλα Δέσποινα, Χριστόπουλος Γεώργιος και συντόνισαν οι εκπαιδευτικοί: Κουτσούκου Μαρία και Μακρή Πανωραία.

Θερμά ευχαριστούμε τις κυρίες: Βαρβάρα Βλάχη (το γένος Καλλιφειδα), Δέσποινα Δούκα – Κανέλλου και τους κυρίους: Γεώργιο Αθανασούλια, Γεώργιο Χριστόπουλο και Γρηγόρη Κανέλλη, γιατί μας φιλοξένησαν και μας εμπιστευθήκαν τις μνήμες τους.

Θερμά ευχαριστούμε επίσης την κα Ευ-

σταθία Δούκα-Μπαντέ, που παραχωρώντας το χειρόγραφο ημερολόγιο του πατέρα της, Λευτέρη Δούκα, μάς έδωσε την πρώτη γραπτή μαρτυρία που έγινε αφορμή για την ιστορική έρευνα και την κινηματογραφική καταγραφή των γεγονότων.

Επιπλέον, για τη συμβολή τους στην ιστορική έρευνα, στη συλλογή φωτογραφιών και αρχειακού υλικού, θερμά ευχαριστούμε τις κυρίες: Αθανασία Ατσαλάκη- Γραμματικού, Μαρία Δούκα – Αναγνωστοπούλου και τους κυρίους: Αριστείδη Χριστόπουλο, Δήμο Μιχαλό-

πουλο, Διονύσιο Τραμπαδώρο, Κωνσταντίνο Δούκα, Σπύρο Μανουσόπουλο, Δημήτρη Θεοδωρόπουλο και τον ληξί-αρχο Ιωάννη Μεταξάρκη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Για τα γεγονότα στην αποθήκη του Κακόβατου, γίνεται αναφορά στα ακόλουθα βιβλία:

«Δύσκολα χρόνια», Μιλτιάδης Κάπος, σελ. 31-36

«Μικρό χωριό-Τρανή κουλτούρα, Κακόβατος», Αριστείδης Χριστόπουλος, σελ. 102

«Αναμνήσεις από τη Ζαχάρω», Γεώργιος Χριστάκης, σελ. 80-83

«Το Μπισκίني της καρδιάς μου», Αθανασία Ατσαλάκη-Γραμματικού, σελ. 162-166

«Κακόβατος, αρχαία και νεότερη ιστορία», Παναγιώτης Κατερίνης, σελ. 359

Γίνεται επίσης αναφορά και στη διδακτορική διατριβή του ιστορικού Παντελή Μούτσουλα, στη σελίδα 69, αλλά και στο άρθρο του Ιωάννη Τσαρουχά «Το χρονικό της σταφίδας» στις 11/5/2003, από το αρχείο της εφημερίδας Πατρίς.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Προσπαθήσαμε να επαληθεύσουμε τις μαρτυρίες, αναζητώντας πληροφορίες στο Ληξιαρχείο Ζαχάρως, για το ίδιο γεγονός. Εκεί μάθαμε ότι υπάρχει καταγραφή για: α)τον Δήμο Μιχαλόπουλο (από τον Κακόβατο) και τον Σπύρο Χριστόπουλο(Μπόνο) (από την Καλίδονα) που «εφονεύθησαν υπό στρατιώτου Ιταλικής Κατοχής, από πυροβόλο όπλο, και απεβίωσαν στις 16-5-1943 και στις 17-5-1943». Ενώ αναφέρεται ότι ο Γιάννης Κουτσούνης από τους Ταξιάρχες «εδολοφονήθη» την ίδια ημερομηνία. Τέλος δεν καταφέραμε να επαληθεύσουμε το τέταρτο θύμα που αναφέρεται σε αρκετές μαρτυρίες.

Αρχειακό υλικό για τη σταφίδα

Ο Λευτέρης Δούκας, από τον Κακόβατο Ηλείας αναφέρει όσα ο ίδιος έζησε και θυμάται στο προσωπικό του ημερολόγιο:

Ο χειμώνας του 43 ήταν φοβερότερος από άποψη πείνας. Ο κόσμος ήταν απροετοίμαστος για μια τέτοια κατάσταση και πέρασε πολύ άσχημα. Αρκετοί πέθαναν από αβιταμίνωση και ο θάνατος θα «θέρριζε» αν δε στρεφόταν ο κόσμος (με κίνδυνο της ζωής του) προς τις αποθήκες, τις οποίες παραβίαζε μερικώς για να πάρει και να φάει μια χούφτα σταφίδες. Έγιναν πολλές απόπειρες για το σπάσιμο των αποθηκών, αλλά όλο και κάποιο εμπόδιο τις ματαιώνει. Η προσπάθεια για το άνοιγμα των αποθηκών συνεχιζόταν και κάπου-κάπου άνοιγε κανένας φεγγίτης και έπαιρνε ο κόσμος σταφίδα.

Τον Μάη του 1943 έγιναν τα αιματηρά γεγονότα που θα αναφέρω που στοίχισαν τη ζωή σε τέσσερα άτομα και αρκετούς τραυματίες.

Στα γεγονότα λοιπόν στην αποθήκη στο πουρνάρι, όπως τη λέγαμε, έγινε το μεγάλο μακελειό.

Ήτανε Μάης μήνας, όταν κάτοικοι από τα γύρω χωριά κατέβαιναν στον Κακόβατο με σκοπό να πάρουν τη σταφίδα από τις αποθήκες του χωριού. Εμείς ειδοποιούσαμε τα χωριά πως κάτι κακό θα γινόταν, όμως δεν μας έλαβαν υπόψιν τους και προχώρησαν για τις αποθήκες. Δεν μας πίστεψαν, γιατί ισχυρίστηκαν ότι υπήρχε δόλος. Ήρθαν λοιπόν από τα γύρω χωριά και έσπασαν τον φεγγίτη στην αποθήκη στο πουρνάρι και μετά, αφού μπήκαν μέσα οι πρώτοι έσπασαν και τον δεύτερο φεγγίτη. Μπήκαν μέσα και άρχισε το σάκιασμα και το κουβάλημα (για όσους πρόλαβαν). Δεν πρόλαβαν όμως και πολλά πράγματα και έφτασαν οι Ιταλοί και άρχισε το μακελειό. Βούιζε το κροτάλισμα των οπλοπολυβόλων, των ατομικών όπλων και των χειροβομβίδων. Ο κόσμος είχε αιφνιδιαστεί και όσοι

πρόλαβαν έφυγαν προς κάθε κατεύθυνση. Έτσι κάποιοι γλίτωσαν. Αρκετοί από αυτούς που προσπάθησαν να ξεφύγουν από το άνοιγμα του δεύτερου φεγγίτη, βγήκαν από τα ανατολικά της αποθήκης, έπεσαν μέσα στα χωράφια με τα σιτάρια και άρχισαν να τρέχουν. Μιχαλόπουλος Δήμος νεκρός.

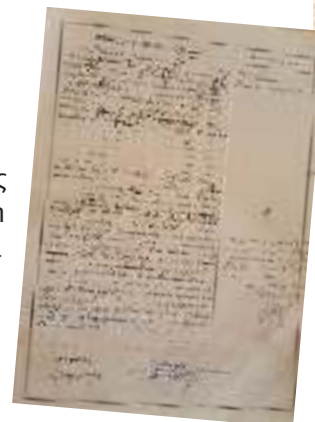
Δήμος Μιχαλόπουλος
Επί τόπου έμειναν τρεις νεκροί. Στην αποθήκη ένας. Ένας πιο πάνω στα σπαρτά που φάνηκε ότι γνώρισε τον προδότη και τον σκότωσαν και ένας που πέθανε μετά από μέρες από διαμπερές τραύμα. Υπήρξαν και αρκετοί

τραυματίες, εκ των οποίων ένας έχασε το μάτι του, άλλος έσπασε το σαγόνι του κι ένας τρίτος που τραυματίστηκε στο πνευμόνι πέθανε μετά από καιρό, φυματικός.

Εκείνο το βράδυ θυμάμαι είχαμε ένα τραπέζι σε γάμους και ενώ είχαμε φτάσει στο τσακίρ κέφι, ακούσαμε τους πυροβολισμούς και ήρθε μια κοπέλα που μας ανήγγειλε τα λυπηρά γεγονότα. Ο γιατρός του χωριού που συμμετείχε στο τραπέζι σπκώθηκε αμέσως και μαζί του και όλοι εμείς, για να δούμε τι είχε γίνει. Στο σπίτι του γιατρού Νίκου Καλογερόπουλου μεταφέρθηκαν για περίθαλψη οι πρώτοι τραυματίες. Βαριά τραυματίας ήταν ο Δήμος Μιχαλόπουλος, ο Χρίστος Αβράμης και ο Γιώργος Ψαρογιαννακόπουλος και οι τρεις από τον Κακόβατο. Ο πρώτος πέθανε μετά από τρεις μέρες και οι άλλοι δύο έζησαν σακάτηδες.

Λευτέρης Δούκας

Μιχαλόπουλος Δήμος

Ορεινός Κονάκιος 1918

Προφορικές μαρτυρίες, για τη σταφίδα

**Η ΚΑ ΒΑΡΒΑΡΑ ΒΛΑΜΗ,
ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΚΑΛΛΙΦΕΙΔΑ ΜΑΣ ΕΙΠΕ:**

Στα χρόνια της κατοχής, είχαμε μεγάλη πείνα. Αν ζήσαμε, το χρωστάμε στη σταφίδα. Τη βάζαμε στις τσέπες μας και τρώγαμε. Μερικές φορές βάζαμε σύκα μαζί με σταφίδες στο φούρνο και αυτά λιώνανε. Αυτό ήταν το γλυκό μας. Θυμάμαι μια φορά περπατάγαμε τέσσερα κορίτσια μαζί και βρήκαμε στο δρόμο μία πορτοκαλόφλουδα και την πήραμε και τη μοιραστήκαμε. Πηγαίναμε για χόρτα και τα βράζαμε και τα τρώγαμε, χωρίς λάδι. Τέτοια πείνα υπήρχε.

Τότε όλη η περιοχή είχε μόνο σταφίδες, δέντρο δεν υπήρχε. Ελιές ελάχιστες. Όταν δουλεύαμε στις σταφίδες, κάναμε διάλειμμα κάτω από τα κλήματα, εκεί τρώγαμε και ύστερα ξαπλώναμε πάνω στις μάτσες, στο χώμα, να ξεκουραστούμε.

Τη σταφίδα, εκείνη τη χρονιά, την είχαν επιτάξει οι Ιταλοί και την είχαν κλειδώσει στις αποθήκες. Οι Ιταλοί έκαναν συνέχεια πλιάτσικο. Ερχόντουσαν άνοιγαν τη malaθα που φυλάγαμε το ψωμί(αν είχαμε), παίρνανε τα καρβέλια και φεύγανε, χωρίς να μας ρωτήσουν.

Εγώ τότε ήμουν δέκα -έντεκα χρονών και δεν έβγαينا πολύ έξω, γιατί είχα σταφυλοκοκκίαση στα πόδια μου και γι' αυτό είχαμε και το τζάκι αναμμένο εκείνο το βράδυ, παρόλο που ήταν Μάιος. Η μητριά μου μού έβαζε θειάφι και λάδι, μου έπλενε τα πόδια με χαμομήλι και μετά τα έδενε με πανιά. Είχε έρθει και ο Χρήστος ο γιατρός, αλλά τότε δεν είχαμε αλοιφές και φάρμακα. Υπέφερα για πολλούς μή-

νες από τα πόδια μου.

Ήτανε βράδυ, θυμάμαι, όχι πολύ αργά, γιατί δεν είχαμε κοιμηθεί ακόμα. Ξαφνικά ακούσαμε φωνές. Το σπίτι μας ήταν κοντά στην εκκλησία. Βγήκαμε έξω με τον πατέρα μου και είδαμε τη μάνα του Ψαρογιαννακόπουλου, που φώναζε «Παιδάκι μου, μας φάγανε οι Ιταλοί!» και έκανε το σταυρό της. Μαζί της ερχότανε το παιδί της και τρέχανε τα αίματα από το πρόσωπό του. Ο πατέρας μου τη ρώτησε «Μαριγώ τι συμβαίνει;» και του απάντησε «Μας φάγανε οι Ιταλοί». Ο γιος της εκείνο το βράδυ έχασε το ένα του μάτι.

Στην αποθήκη είχε κατέβη κόσμος από τα γύρω χωριά, άντρες και γυναίκες, για να πάρουν σταφίδα, γιατί πείναγε ο κόσμος. Είχε πάει και η μητριά μου με το σόι της από το Μπισχίνι, αλλά γυρίσανε στο σπίτι με άδεια χέρια. Κάποιοι «καλοθελητές» δεν τους άφησαν και ήρθαν οι Ιταλοί και τους τουφεκίσανε. Ήρθανε από διάφορα

χωριά, από το Νεοχώρι, την Καλίδονα, το Μπισχίνι κ.α. Δεν ξέρουμε πώς ενημερώθηκε ο κόσμος από τα χωριά, για να έρθει στις αποθήκες. Μας είπαν ότι περάσανε μέσα από ποδιά, από στρατόνια, μέσα από ποτάμια. Δρόμος δεν υπήρχε. Στην αποθήκη σπάγανε τη σταφίδα, γιατί είχε κολλήσει. Μόλις έκαναν αρχή να τη βάζουνε σε κανίστρες, τσάντες και σακιά, για να την πάρουνε και να την πάνε στα χωριά τους, τότε επιτέθηκαν οι Ιταλοί. Είχανε πάει και Κακοβατίτες. Είχανε πάει όλοι, γιατί πεινάγανε. Δεν ξέρουμε ποιος ή ποιοι ενημέρωσαν τους Ιταλούς, Ξέρουμε μόνο ότι εκείνο το βράδυ σκοτώθηκαν δύο άτομα, ο Δήμος ο Μιχαλόπουλος από τον Κακόβατο και ο Μπόνος από την Καλίδονα και ότι έχασε το μάτι του ο Ψαρογιαννακόπουλος. Όσοι γλίτωσαν κρύφτηκαν, όπου μπορούσαν, για να μη τους σκοτώσουν. Σταφίδα όμως δεν πήρανε. Φύγανε με άδεια τα χέρια. Σε μας, εκείνο το βράδυ, μετά το περιστατικό, ήρθαν στο σπίτι μας 15 Μπισχινάιοι και συζητούσαν όλο το βράδυ για τη φτώχεια με τον πατέρα μου και επειδή το σπίτι ήταν μικρό, καθόντουσαν όρθιοι, γιατί είχαμε ένα μόνο δωμάτιο. Αυτά θυμάμαι».

Μετά τον πόλεμο, εγώ δούλεβα συνέχεια στις σταφίδες, από τη μέρα που παντρεύτηκα και πήρα τον κύριο Φώτη, μέχρι τη μέρα που τις κόψαμε, γιατί πήραμε τις επιδοτήσεις που έδινε το κράτος. Έτσι γλιτώσαμε. Με τις σταφίδες δουλεύαμε και παίρναμε λεφτά, αλλά λεφτά με αίμα! Μπαίναμε στις σταφίδες το Γενάρη και βγαίναμε τον Αύγουστο. Δουλεύαμε όλοι μαζί, όλη η οικογένεια. Οι σταφίδες είχαν λεφτά, αλλά είχαν και αγώνα. Από τις σταφίδες ζήσαμε!

Η κα ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΔΟΥΚΑ ΚΑΝΕΛΛΟΥ

Εγώ γεννήθηκα στον Κακόβατο και δούλεψα στις σταφίδες, τουλάχιστον για 6-7 χρόνια, που ήταν μία πολύ σκληρή δουλειά, αλλά έφερνε χρήματα, ήταν πλούτος μεταπολεμικά για τον τόπο.

Θυμάμαι ότι ξεκινάγαμε από τον Οκτώβριο με το «ξελάκομα», φτιάχναμε δηλαδή γύρω από τον κορμό ένα αυλάκι, όπου θα έπεφτε το λίπασμα ή η κοπριά. Τον Γενάρη έπρεπε να κλαδέψουμε τη σταφίδα. Συνηθίζαμε να λέμε «τον Γενάρη κλάδευε και φεγγάρι μην κοιτάς», που σήμαινε ότι αυτός ήταν ο κατάλληλος μήνας. Τότε υπήρχε και το ακόλουθο έθιμο. Επειδή φοβόντουσαν τον πάγο και το χαλάζι, που μπορούσε να καταστρέψει τη σοδειά, συνήθιζαν και έκοβαν δέκα βέργες με την ψαλίδα και ευχόντουσαν «να είναι το σταφύλι σιδερωμένο», να είναι ανθεκτικό δηλαδή, γιατί η σταφίδα δένει

αμέσως στο πρώτο-δεύτερο μπουμπούκι. Μετά συνέχιζαν με ραντίσματα, σκαλίσματα, καθαρισμό από τα χορτάρια, για να φτάσουν τελικά στην συγκομιδή τον Αύγουστο.

Υπήρχε επίσης και το ξεφύλλισμα, όταν αφαιρούσαμε τα φύλλα για να αναπνέει το σταφύλι και να μη σαπίσει, όχι από το πάνω μέρος, γιατί θα το έκαιγε ο ήλιος, αλλά από κάτω. Μετά χαρακώναμε και μετά κόβαμε τις κορφές για να χοντραίνει το σταφύλι. Το «χαράκι» ήταν το πιο ακριβό μεροκάματο και ήταν μετά τον «ξέφυλλο». Έπρεπε σε μικρό χρονικό διάστημα να γίνουν όλα τα χωράφια, για να γίνει μετά σωστά και η συγκομιδή. Με μία φαλτσέτα γύρω-γύρω στον κορμό, στο κλήμα, χαράζαμε ένα αυλάκι (περίπου μισό εκατοστό) και αφαιρούσαμε την παλιά φλούδα, για να μείνει το καινούργιο, το καθαρό. Με το «χαράκι» χόντρανε η ρόγα του σταφυλιού. Αν δεν γινόταν αυτό, η ρόγα

του σταφυλιού έμενε μικρή, σαν το κεφάλι της καρφίτσας.

Να τονίσουμε εδώ, ότι, για να καταλάβουν, πότε ήταν ο καιρός για να κλαδέψουν, δοκίμαζαν σε μία βέργα κι αν έσταζε το λεγόμενο «δάκρυ», καταλάβαιναν ότι πρέπει να προχωρήσουν στο κλάδεμα. Κάποιοι, αυτό το «δάκρυ», το κρατούσαν σε γυάλινα φιαλίδια και το χρησιμοποιούσαν για τα μάτια, όπως χρησιμοποιούμε τα κολλύρια σήμερα.

Τον Αύγουστο ακολουθούσε το στάδιο της συγκομιδής. Μαζεύαμε το σταφύλι και το μεταφέραμε μέσα σε καλάθια και υπήρχαν άνθρωποι που έπλεκαν καλάθια και τα πουλούσαν. Αυτό που δεν μπορώ να ξεχάσω είναι ότι οι άνθρωποι, όσο τρυγούσαν τη σταφίδα τραγουδούσαν, από το πρωί που ξεκινούσαν τη δουλειά, μέχρι την ώρα που τελείωναν.

Μετά απλώναμε το σταφύλι σε καθαρισμένα αλώ-

Προφορικές μαρτυρίες, για τη σταφίδα

**Ο κος ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ
ΜΑΣ ΛΕΕΙ:**

Εκείνα τα χρόνια όλη η περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας είχε σταφίδες, ξεκινώντας από την Πάτρα και το Αίγιο και φτάνοντας μέχρι την Μεσσηνία. Σταφίδες είχε επίσης και η περιοχή της Κορινθίας. Ελιές τότε δεν υπήρχαν, υπήρχε μόνο σταφίδα. Κάθε οικογένεια είχε τόσες ελιές, ώστε να βγάξει μόνο το λάδι της χρονιάς της.

Είχε και στην περιοχή της Ζαχάρως πολλές σταφίδες και όταν την τρυγούσαν τον Αύγουστο, την άπλωναν στα αλώνια, όπου εκεί ξεραίνονταν, μετά την περνούσαν από τη μακίνα, και μετά την πήγαιναν στον ΑΣΟ, που είχε αποθήκες και εδώ στη Ζαχάρω αλλά και στον Κακόβατο. Πριν τον πόλεμο οι περισσότερες από τις αποθήκες ήταν ιδιωτικές. Στον Κακόβατο ήταν οι πιο μεγάλες από τις αποθήκες, γιατί είχε περισσότερη σταφίδα. Από εκεί τη φόρτωναν στα τραίνα και την έστελναν στον Πύργο στους εξαγωγείς και από εκεί στα πλοία, στο Κατάκολο. Στον κάμπο της Ζαχάρως, στην ευρύτερη περιοχή είχαν περισσότερο σταφίδες, τη μαύρη σταφίδα, την Κορινθιακή. Τα αμπέλια συνήθιζαν να τα φυτεύουν στα υψώματα. Η καλλιέργεια της σταφίδας υπήρχε πριν τον πόλεμο και συνεχίστηκε και μετά, με μία μικρή διακοπή στα χρόνια της κατοχής. Οι σταφίδες σταμάτησαν να υπάρχουν από το '41 και μετά. Το 1940 προλάβανε και τρυγήσαμε, ενώ το 1941 μόνο ένα μέρος της τοπικής παραγωγής. Μέχρι και το '41, είχαμε ακόμη φάρμακα, για να τα καλλιεργήσουμε, υπήρχε ο χαλκός και το θειάφι που ήταν βασικοί παράγοντες, για να αντέξει η σταφίδα στις αρρώστιες. Πήραμε ολόκληρη την παραγωγή του '40 και μέρος της παραγωγής του '41. Αυτές αποθηκεύτηκαν στις αποθήκες. Κατά τη διάρκεια της κατοχής, παραδίναμε μέρος της παραγωγής στον ΑΣΟ και την υπόλοιπη την κρύβαμε. Εμείς, οι Ζαχαραίοι, την κρύβαμε στα ορεινά που είχαμε τα χωράφια μας, μέσα στα άχυρα που ταΐζαμε τα ζώα μας. Η δικιά μας οικογένεια έκρυψε περίπου 40 σακιά σταφίδα στο κτήμα μας, μέσα σε άχυρα. Δυστυχώς όμως η στα-

φίδα από τα χωριά παραδόθηκε γρηγορότερα στις αποθήκες, επειδή γινόταν γρηγορότερα.

Στη Ζαχάρω τότε υπήρχαν δύο μικρές αποθήκες και όχι αυτή, που είναι κοντά στις γραμμές του τρένου και που είναι μεταγενέστερη. Διάρρηξη των αποθηκών είχε προηγηθεί και εδώ, στη Ζαχάρω. Οι ντόπιοι έμπαιναν μέσα στις αποθήκες, συχνά πάνω από τα κεραμίδια, για να μη τους δουν και τις λεηλατούσαν. Αυτό γινόταν συχνά. Οι Ιταλοί όμως δεν αντιδρούσαν, γιατί είχε ξεκινήσει η αντίσταση. Η έδρα της καραμπινιερίας ήταν εκεί, που είναι σήμερα το ξενοδοχείο Rex. Εμείς, όταν ήμασταν παιδιά, στην κατοχή, συνηθίζαμε να πηγαίνουμε σε μία αποθήκη που ήταν κοντά στο σπίτι μας, σε ένα απόμερο σοκάκι και είχε σταφίδα. Εκεί βρήκαμε, ότι υπήρχε μία πέτρα, ψωμολίθι την λέγαμε, που ήταν πολύ μαλακή. Εμείς, τα παιδιά, την τρυπήσαμε με ένα σίδερο, με ένα κομμάτι λαμαρίνα και πηγαίναμε όλα μαζί και βγάζαμε τις σταφίδες μία-μία και τις τρώγαμε.

Στον Κακόβατο η αποθήκη ήταν μεγαλύτερη. Η πρώτη διάρρηξη έγινε στις 15-5-1943 και η δεύτερη στις 19-5-1943. Στην πρώτη έγινε μάχη, σύρραξη κανονική, με νεκρούς, στην οποία συμμετείχαν αρκετοί αντιστασιακοί από τα γύρω χωριά, ιδιαίτερα από Καλίδονα, Μπισχίни, Νεοχώρι κ.α. Οι Ζαχαραίοι δεν πήγαν. Ήταν περισσότερο οι κάτοικοι από τα χωριά, μαζί με Κακοβατίτες. Στην πρώτη φορά σκοτώθηκαν άνθρωποι, ενώ η δεύτερη ήταν αναίμακτη και μπόρεσαν και μετέφεραν μεγάλη ποσότητα σταφίδας. Οι Ζαχαραίοι λένε, ότι δεν πήγαν, επειδή ακολούθησαν τη συμβουλή του τότε προέδρου της κοινότητας. Για τη μάχη της σταφίδας στον Κακόβατο έγραψε το 2003 στον τοπικό τύπο ο Ιωάννης Τσαρουχάς.

Τη δεύτερη φορά ήρθαν από όλα τα χωριά και φόρτωσαν όλη τη σταφίδα που ήταν στην αποθήκη του Κακοβάτου. Ήθελαν να πάρουν τη σταφίδα, για να φάνε, ήταν κατοχή και ο κόσμος πεινούσε. Τότε δεν υπήρχε άλλος τρόπος, για να πάρουν σάκχαρο, παρά μόνο η σταφίδα και κανένα σύκο το καλοκαίρι. Για τη σταφίδα που είχαν επιτάξει, δεν είχε πληρωθεί κανένας. Απλώς την είχαν κατάσχει οι Ιταλοί,

όπως έκαναν και για άλλα προϊόντα πχ το λάδι και το σιτάρι.

Το 1943 ξεριζώθηκε μεγάλο μέρος της σταφίδας και ο κόσμος έσπειρε σιτάρι, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει την πείνα. Η καλλιέργεια της σταφίδας επανήλθε ολοκληρωτικά μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και την αποχώρησή του Γερμανών. Τότε φτιάχνανε και κανονικά αλώνια, αλλά δεν βάζανε τσιμέντο επάνω, γιατί την έκαιγε τη σταφίδα. Μέσα έστρωναν το χώμα. Έβαζαν επάνω του ειδικά χαρτιά του τοποθετούσαν τη σταφίδα και τέλος έχτιζαν γύρω-γύρω το αλώνι, με τσιμέντο και σκέπαζαν την σταφίδα με νάιλον.

Η μεταφορά της γινόταν με κάρα, από τους ιδιώτες που την πήγαιναν κατευθείαν στον έμπορο και γι' αυτό υπήρχαν και αρκετοί καρολόγοι. Με το τρένο μεταφερόταν η σταφίδα, που είχε παραδοθεί στον ΑΣΟ. Τα τρένα τη μετέφεραν στο Κατάκολο και εκεί συσκευαζόταν σε ξύλινα κιβώτια, για να μεταφερθεί στην Αγγλία, που συνήθιζαν να τη χρησιμοποιούν στην πουτίγκα. Η καλλιέργεια της σταφίδας βελτιώθηκε μετά το 1961-62. Το 1972 άρχισε η μεγάλη της κρίση, γιατί η Αγγλία σταμάτησε να παίρνει από μας και άρχισε να παίρνει από την Τουρκία. Έτσι μεγάλο μέρος της παραγωγής γινότανε κρασί. Πολλοί έμποροι, για να γλιτώσουν την πτώχευση, έφυγαν στο εξωτερικό. Μετά, σταδιακά η ελιά αντικατέστησε τη σταφίδα, η οποία διατηρήθηκε στην περιοχή της Κρέστενας και στην Πηνεία.

νια, στρωμένα με χαρτί από κάτω. Κάποιοι, που δεν είχαν χρήματα για χαρτί, το ακουμπούσαν κατευθείαν στο χώμα, αλλά ήταν τόσο καλά σκουπισμένο, σαν να βλέπεις πλακάκι. Έπρεπε να τα πιάνουμε από το τσαμπάκι και να τα τοποθετούμε το ένα δίπλα στο άλλο, πλαγιαστά. Μετά από τρεις-τέσσερις μέρες το γυρίζαμε και από την άλλη μεριά, για να το δει ο ήλιος. Τον Αύγουστο έβρεχε πολύ συχνά και εμείς έπρεπε να έχουμε το νου μας στα αλώνια, να τρέξουμε, με τους φακούς το βράδυ πολλές φορές, γιατί τότε έβρεχε πιο συχνά και να σκεπάσουμε τη σταφίδα, γιατί αν βρεχόταν θα χαλούσε και θα καταστρεφόταν η παραγωγή. Αυτή τη σταφίδα, την έλεγαν ειρωνικά «ποιοτικό», γιατί ήταν Β' ποιότητας και δεν είχε καθόλου καλή τιμή. Γινόταν δε συνήθως κρασί. Στη συνέχεια το τρίβαμε με τα χέρια μας και το βάζαμε στη μακίνα, για να φύγουν τα πολλά τσίπουρα και να μείνει καθαρή η σταφίδα, για να συσκευαστεί σε τσουβάλια.

Τότε την έπαιρναν οι έμποροι και οι συνεταιρισμοί. Την κουβαλάγαμε με τα ζώα και η μεταφορά της έπρεπε να γίνει πολύ πρωί, γιατί μετά τις 7:30 που έβγαινε ο ήλιος η σταφίδα μαλάκωνε και κόλλαγε και αυτό επηρέαζε την ποιότητα της. Αν η ποιότητα δεν ήταν καλή, δεν θα είχε και την ανάλογη τιμή. Η σταφίδα φορτωνόταν στο τραίνο, στα φορτηγά βαγόνια, για να μεταφερθεί στο Κατάκολο.

Οι γυναίκες τότε δούλευαν πολύ σκληρά, γιατί κάθε μία είχε τουλάχιστον τέσσερα παιδιά και έπρεπε το πρωί να έχει μαγειρέψει, να έχει κάνει ψωμί, να πάει στο χωράφι, στη σταφίδα, συνήθως φορτωμένη και με το φαί για τους εργάτες.

Εδώ στην περιοχή, από την εθνική οδό και κάτω έβλεπες μόνο σταφίδες. Σπάνια έβλεπες δέντρο. Ένα δέντρο σου στερούσε 10 κλήματα. Ερχόταν κόσμος με τις οικογένειές του και δούλευε στον Κακόβατο, στις σταφίδες. Εμείς τους προσέχαμε τους εργάτες, όχι μόνο με τα χρήματα, αλλά και με το φαγητό.

Προφορικές μαρτυρίες, για τη σταφίδα

Ο ΚΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΜΑΣ ΛΕΕΙ:

«Εγώ τότε ήμουν οκτώ χρονών. Επειδή ήτανε κατοχή και δεν υπήρχε ψωμί, μπήκανε στην αποθήκη, να τη σπάσουν να πάρουνε τη σταφίδα, για να φάνε, να ζήσουνε. Εκείνο το βράδυ είχανε όλοι συνεννοηθεί, να κατέβουν στον Κακόβατο. Μπήκανε λοιπόν μέσα και άλλος με τσουβάλι, άλλος με σακούλα, πηγαίνανε να πάρουν τη σταφίδα. Το είχαν ξανακάνει στο παρελθόν. Κάποιος όμως ενημέρωσε τους Ιταλούς στη Ζαχάρω και ήρθε η Ιταλική περίπολο, έφερε και έστησε το πολυβόλο και άρχισαν να ρίχνουν. Τραυμάτισαν δυο-τρεις και σκότωσαν άλλους δύο. Κάποιοι έσπασαν το επάνω παράθυρο και πήδησαν στη γράνα, που δεν φαινόσαντε και βγήκανε κάτω και γλιτώσανε.

Εκείνο το βράδυ είχε ξεκινήσει και η μάνα μου, να πάει, να πάρει σταφίδα. Ο πατέρας μου δεν την άφηνε, γιατί ήταν άνθρωπος της εκκλησίας και δε συμφωνούσε. Το θεωρούσε

κλοπή. Στα μισά του δρόμου άκουσε τους πυροβολισμούς και γύρισε πίσω.

Την ώρα, που γινόταν αυτό το συμβάν, παντρευόταν ένας ξάδερφος, ο Αλέξης ο Διαμαντόπουλος. Ήταν και ο πατέρας μου εκεί, γιατί ήταν φορτωματιάρης. Όταν ακούστηκαν οι πυροβολισμοί στο γλέντι, πετάχτηκαν όλοι έξω. Ήταν μαζί τους κάποιοι, που είχε πάει στην Ιταλία και είχε σπουδάσει εκεί και ήξερε ιταλικά. Αυτός πήγε και τους μίλησε (στα ιταλικά) και τους σταμάτησε. Διαφορετικά, θα

τον σκότωναν όλο τον κόσμο.

Κατά τα άλλα τους Ιταλούς τους είχαμε εδώ, μας δίναν κίτρινες ασπιρίνες, μας δίνανε γαλέτες, μας μάθαιναν τα ιταλικά (ακόμα και βρισιές). Μας τρώγανε τις κότες και τις προβατίνες, αλλά και χελώνες. Δεν τους φοβόμασταν όσο τους Γερμανούς.

Μετά τον πόλεμο, ο Κακόβατος είχε πολλές σταφίδες και απασχολούσε περίπου 2.000 άτομα. Κάποιοι δουλεύανε και στο εργοστάσιο που είχε φτιάξει ο Μποδοσάκης.

Οι σταφίδες έφευγαν με το τρένο, για το Κατάκολο και για την Πάτρα. Υπήρχαν πολλοί έμποροι, ένας από αυτούς ήταν ο Γιώργος ο Χριστόπουλος, που ήταν μεγάλος εξαγωγέας. Τότε ο Κακόβατος είχε Τελωνείο, Αλαταποθήκη, Ένωση και Τράπεζα. Το σπίτι που ήταν το τελωνείο, το είχαν βάψει κίτρινο και ήταν επάνω στην αγορά, κοντά στην εκκλησία. Εκεί κοντά ήταν και η Αλαταποθήκη. Μετά κόψανε τη σταφίδα και τώρα έμεινε μόνο η ελιά».

Ο ΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ:

Την εποχή, που εγώ θυμάμαι, με την καλλιέργεια της σταφίδας, ήταν πάρα πολύ σκληρή η δουλειά! Η καλλιέργεια ξεκινούσε από το τέλος Ιανουαρίου και τελείωνε αρχές Οκτώβρη. Οπότε, όλο αυτό το διάστημα, υπήρχαν κάποιες εργασίες και ήταν στρατευμένοι όλοι στην οικογένεια! Εμείς, στην οικογένειά μου, είχαμε αρκετά κτήματα σταφίδας και όλοι οι άνθρωποι του σπιτιού ήταν «αναγκασμένοι», να προσφέρουν την υπηρεσία τους, άλλος μικρότερη, άλλος μεγαλύτερη.

Τα παιδιά για παράδειγμα πήγαιναν το φαγητό (το κολατσιό και το μεσημεριανό) στους εργάτες, που δουλεύανε στις σταφίδες. Οι εργάτες άρχιζαν από το Φεβρουάριο που κλάδευαν τα κλήματα, μετά με το σκάψιμο που γινότανε χειρωνακτικά, με αξίνες, με ομάδες εργατών σε κάθε κτήμα (10-12-15 άτομα), γιατί η έκταση που καλλιεργείτο ήταν πολύ μεγάλη και δεν μπορούσαν λίγοι άνθρωποι, να κάνουν όλες αυτές οι δουλειές, χρειαζότανε πολλοί. Μετά είχαν τα ραντίσματα (σχεδόν κάθε βδομάδα), που χρειαζόταν ένα ράντισμα με χαλκό και ένα τειάφισμα με θειάφι. Στη συνέχεια είχαμε το ξεφύλλισμα το κορφοκόπημα, και κάποια στιγμή κατά τον Αύγουστο φτάναμε στο τρύγο.

Ο τρύγος πάλι ήταν δύσκολη δουλειά, γιατί ήταν μήνας Αύγουστος, με πολλή ζέστη και με αυτή τη ζέστη, ήταν πάρα πολύ δύσκολο να τρυγάμε στα κτήματα, να γεμίζουν τα καλάθια με σταφύλια, να κουβαλούν στον ώμο, σε αποστάσεις 100-200-500 μέτρα, όπου υπήρχαν τα αλώνια και εκεί άπλωναν τις σταφίδες, για να ξεραθούν.

Εκεί είχαμε άλλα προβλήματα, γιατί πολλές φορές τον Αύγουστο έπιαναν κάτι δυνατές μπόρες, όλοι ήταν προετοιμασμένοι με σταφιδόπανα, για να σκεπάσουν τα αλώνια, όταν βλέπανε, ότι πρόκειται να βρέξει. Τότε έτρεχε όλη η οικογένεια. Κάποιες φορές μοιραζόταν σε τρία-τέσσερα διαφορετικά σημεία, σε διαφορετικά κτήματα, για να μη βραχεί η σταφίδα, γιατί το νερό της έκανε ζημιά.

Έτσι λοιπόν η καλλιέργεια της σταφίδας ήτανε πολύ χρονοβόρα και πολύ δύσκολη, γιατί άρχιζε με το κρύο και τελείωνε με ζέστη. Φανταστείτε μέσα στα κτήματα, που πολλαπλασιαζόταν, επειδή υπήρχε το θειάφι πάνω στα κλήματα, ο οποίο ανέβαζε θερμοκρασία και έτσι χειρότερη η κατάσταση.

Εμείς, τα παιδιά, πηγαίναμε από το σπίτι που ήταν στο χωριό στα κτήματα, που μπορεί να ήταν 500 ή 1000 ή ακόμη και 2000 μέτρα μακριά από το χωριό. Ήμασταν 8-10 χρονών και κουβαλάγαμε το σακούλι με το ψωμί, την κατσαρόλα και πηγαίναμε το φαγητό στους εργάτες.

Ύστερα βοηθούσαμε σε διάφορες δουλειές, μέσα στο κτήμα, από 10-12 χρονών, ενώ οι πιο μεγάλοι ασχολούνταν και με τον τρύγο και κουβαλούσαν στον ώμο τους το καλάθι στα αλώνια, για να απλωθεί η σταφίδα, ενώ οι μικρότεροι την άπλωναν στα αλώνια. Αυτή η δουλειά ήταν επίσης πολύ δύσκολη, γιατί δουλεύανε γονατιστοί μέσα στο κατακαλόκαιρο και ο ήλιος χτύπαγε κατακόρυφα. Οπότε, για ένα παιδάκι που δούλευε συνήθως χωρίς καπέλο, την εποχή εκείνη, η ζωή ήτανε πάρα πολύ δύσκολη. Βέβαια η σταφίδα ήταν το μέσο επιβίωσης.

Κατά τη διάρκεια της κατοχής, που εδώ αρχικά ήταν ιταλική και μετά ήρθαν οι Γερμανοί, τα αποθέματα της σταφίδας, που υπήρχαν στις αποθήκες, πριν ξεσπάσει ο πόλεμος είχαν δεσμευτεί από τους Ιταλούς. Ο κόσμος όμως άρχισε να πεινάει, οπότε μία ομάδα ανθρώπων (από το χωριό) αποφάσισαν να διαρρήξουν την αποθήκη, που ήταν η σταφίδα του Συνεταιρισμού Κακόβατου, ο οποίος ξεκίνησε να υπάρχει από το 1923. Η διάρρηξη της σταφίδας, που βρισκόταν μέσα στην αποθήκη (που από σύμπτωση ήταν της οικογένειάς μου) έγινε από μία ομάδα Κακοβατιτών, από κάποιο συμβούλιο, που αποφάσισε να διαρρήξουν την αποθήκη και να πάρουν τη σταφίδα, γιατί υπήρχε μεγάλη πείνα.

Όμως πάντα υπάρχει ο Εφιάλτης... Κάποιοι ή κάποιοι ειδοποίησαν τους Ιταλούς ότι πρόκειται να γίνει διάρρηξη της αποθήκης και ξαφνικά, ενώ οι άνθρωποι είχαν μπει μέσα και άρχισαν να γεμίζουν τα καλάθια τους με σταφίδα, εισέβαλαν οι Ιταλοί, έστησαν τα πολυβόλα απέναντι από την αποθήκη και άρχισαν να πυροβολούν. Έτσι τραυματίστηκε ένας Κακοβατίτης και άλλοι δύο σκοτώθηκαν. Είχαμε λοιπόν τρία θύματα, στην αποθήκη της σταφίδας.

Η καλλιέργεια της σταφίδας και το εργοστάσιο του ΑΣΟ στον Μπισκινόκαμπο

“Ονομάζομαι Σωκράτης Παπασπύρου του Νικολάου και γεννήθηκα στους Σχίνους(στο Μπισκίνι) το 1937. Όλη την ζωή μου την πέρασα εδώ στο Μπισκίνι. Ήμουν αγρότης και μετά υπάλληλος στον ΑΣΟ. Εδώ στον κάμπο καλλιεργούσαμε μόνο σταφίδες. Στο χωριό πάνω καλλιεργούσαμε ελιές.

Η καλλιέργεια της σταφίδας ξεκινάγε απ’ τον Γενάρη, με τον κλάδο (το κλάδεμα) και μας έπαιρνε περίπου 1,5-2 μήνες. Όταν άρχιζε να πετάει η σταφίδα, τις θειαφίζαμε με θειάφι. Μετά γινόταν το ράντισμα. Με τα πρώτα ραντίσματα γινόταν και το σκάψιμο με κουτρούλια(-παλιά), ενώ στην συνέχεια με τα μηχανήματα που βγήκαν. Ήταν μια δύσκολη και κουραστική δουλειά. Η οικογένειά μου είχε 18 στρέμματα σταφίδας εδώ στον Μπισκινόκαμπο και στην Ζαχάρω(εκεί που βρίσκεται σήμερα το Γυμνάσιο). Εγώ έκανα όλες τις δουλειές: θειάφισμα και κλάδεμα και ράντισμα και χαράκωμα και ξέφυλλο και κορφοκόπισμα. Το ράντισμα γινόταν μέχρι αργά και μετά άρχιζε να γίνεται η σταφίδα (οι ρώγες της σταφίδας). Τον Αύγουστο γινόταν ο τρύγος (μετά τις 15 Αυγούστου). Κάναμε την πρώτη δουλειά στα αλώνια, τα προετοιμάζαμε να μην έχουν χορτάρια πάνω και απλώναμε τα πρώτα χέρια. Μετά, τα δεύτερα τα πηγαίναμε σε οινοποιείο, που ήταν εδώ δίπλα. Αυτή ήταν η δουλειά της σταφίδας δεν είχε άλλες δουλειές.

Από όλη την διαδικασία η πιο δύσκολη δουλειά ήταν το χαράκι, γιατί έπρεπε να είσαι γονατιστός κάτω και έβγαζες γύρω-γύρω την φλούδα στην κάτω μεριά. Όλες οι δουλειές ήταν δύσκολες, γιατί ήσουν μέσα στη ζέστη τον Ιούνιο και τον Ιούλιο.

Το εργοστάσιο του ΑΣΟ φτιάχτηκε το 1930 (κάποιοι λένε ότι ξεκίνησε απ’ το 1928 και το 1930 τελειοποιήθηκε) και το 1932 άρχισε να λειτουργεί. Παίρναν τα σταφύλια με τα άλογα ή με τα κάρα και τα πήγαιναν στο οινοποιείο(όχι τα πρώτα, αλλά τα δεύτερα). Τα πρώτα τά ξέραιναν και τα έκαναν σταφίδες. Τα πρώτα ήταν η πιο καλή ποικιλία σταφύλια, διάλεγαν τα πιο γινωμένα, τα πιο καλά. Τα άλλα και τα σάπια τα πήγαιναν στο οινοποιείο με τα κάρα. Τα ζυγίζανε, τα ρίχνανε μέσα στην γούρνα που είχε το οινοποιείο με τον σαλίγκαρο και εκεί τα κόβανε. Ανάλογα την ζήτηση για το πούλημα, άλλα γίνονταν λευκό κρασί και άλλα κόκκινο (2 ποικιλίες). Όταν ήθελαν κόκκινο πήγαινε και το σταφύλι μαζί στην δεξαμενή. Αν ήθελαν λευκό πήγαινε μόνο ο μούστος. Στο οινοποιείο έκαναν την διαδικασία

Στο πλαίσιο του πολιτιστικού προγράμματος για την προφορική ιστορία, που υλοποιείται στην Γ’ τάξη, με θέμα τη σταφίδα, ο κος Σωκράτης Παπασπύρου, παραχώρησε την ακόλουθη συνέντευξη στην εγγονή του και μαθήτριά του Γ2 Φωτεινή Κυριακοπούλου και τη φιλόλογο Πανωραία Μακρή.

για να το φτιάξουν. Αφού το άφηναν 15 μέρες περίπου, πολλές φορές και μήνα, το τράβαγαν το κρασί (τον μούστο) και έμενε μέσα στην δεξαμενή η ρώγα. Μετά έμπαιναν οι εργάτες μέσα στις δεξαμενές και την έβγαζαν έξω, την ξαναστύβανε σαν τσιφλιά που ήταν το μηχανήμα. Πέταγαν την ρώγα και το μούστο το πήγαιναν στη δεξαμενή. Αυτή ήταν η διαδικασία του κρασιού και διατηρούνταν με φάρμακα. Άμα ήθελαν να το κρατήσουν ως μούστο, να μην το κάνουν καθόλου κρασί δεν το έψηναν καθόλου και το κρατάγανε. Υπήρχε και χημείο που ο χημικός του έκανε εξετάσεις.

Εγώ στο εργοστάσιο του ΑΣΟ είχα διοριστεί σαν εργατοφύλακας. Μετά όμως έκατσα στα μηχανήματα εκεί. Θυμάμαι κόσμο που δούλευε στο εργοστάσιο από την περιοχή μας, όπως: ο Αγγελόπουλος Αριστείδης, ο Γεωργακόπουλος Σωκράτης (2-3 αδέρφια Γεωργακόπουλοι). Από τη Ζαχάρω ερχόταν ένας Καραπαναγιώτης, ο Καρατζιάς, ο Αρέτος ο Τσιόπελας, περίπου 25-30 άτομα προσωπικό.

Το κρασί παλιά, πολύ παλιά, το δίδωχανε από τη θάλασσα. Λένε μάλιστα ότι ερχόταν καράβι και άπλωναν σωλήνες από εδώ μέχρι εκεί και το έδιωχναν από το οινοποιείο, για να το πουλήσουν. Είχαν και πολλά βαρέλια πεντακοσάρια και έβαζαν το κρασί μέσα. Δεν τα θυμάμαι καλά γιατί ήμουν 3-4 χρονών τότε. Μετά ερχόταν το τρένο, ένα φορτηγό

τρένο με βαρέλια πάνω, έβαζαν τις μάνικες από μέσα και το έριχναν στα βαρέλια. Τα γέμιζαν και το τρένο έφευγε, δεν ξέρω που το πήγαιναν.

Όταν πηγαίναμε παλιά στα χωράφια για δουλειά λέγαμε δημοτικά τραγούδια και κάναμε καλαμπούρια, τώρα δεν υπάρχει τίποτα.

Η ζωή στον Μπισκινόκαμπο τότε ήταν καλύτερη γιατί υπήρχε κόσμος, επικοινωνία, ο κόσμος γύριζε και υπήρχε ζωντάνια. Υπήρχαν χρήματα, αλλά ήταν και οι σταφίδες όπου δούλευε πολύς κόσμος με αυτή. Τώρα έχει νεκρώσει ο τόπος, δεν βλέπεις κανένα, μόνο αυτοκίνητα, τίποτα άλλο. Τυχαίνει και ημέρα να μη δω κανέναν.

Στις ελιές δεν υπάρχει κόσμος, τότε έβρισκες εργάτες. Εγώ έπαιρνα 15 εργάτες από το Μπισκίνι: η Καλογεροβασίλενα, η Λαμπρογιαννούλα, η Κρίνα η γυναίκα του Διονυσάκη του Κρι, του Αγγελέτου η πεθερά έρχονταν για μεροκάματο. Υπήρχε κόσμος, τώρα τίποτα.

Στο εργοστάσιο δούλευαν μόνο άντρες. Η δουλειά του εργοστασίου δεν ήταν τόσο σκληρή δουλειά. Άλλοι πεδάγανε τσίπουρα και μετά την παραλαβή κρατάγανε μόνο 3-5 άτομα εργάτες στο εργοστάσιο. Στο εργοστάσιο έκατσα ως υπάλληλος 18 χρόνια. Το εργοστάσιο περιλαμβάνει τις δεξαμενές, το ζυγιστήριο, το μηχανοστάσιο γιατί πρώτα δούλευε με μηχανές. Μετά ήρθε το ρεύμα, εγώ το θυμάμαι με μηχανές μόνο. Δεν υπάρχουν φωτογραφίες από την εποχή στο εργοστάσιο, μόνο ο Κούκλινος(παλιός φωτογράφος) είχε.

Παλιά το σπίτι μας ήταν εκεί που είναι τώρα το οινοποιείο (του πατέρα μου το σπίτι) και του έκαναν αναγκαστική απαλλοτρίωση. Το μισό ήταν του πατέρα μου και το άλλο μισό ήταν του μπάμπη μου του Μανώλη του δασκάλου. Έτσι αφού του το πήραν το σπίτι εκείνο, όταν παντρεύτηκε έφτιαξε αυτό το σπίτι που μένω τώρα. Εγώ δεν έχω μείνει καθόλου επάνω στο Μπισκίνι στο χωριό, ξέρω όμως ότι ο προπάππος μου ήταν ο πρώτος παπάς και έφτιαξε την εκκλησία, τον Αϊ Γιάννη. Είχε έρθει από την Αμπελιώνα (ιστορικό χωριό). Το σπίτι μας εκεί τώρα το είχε πάρει ο Αγγελόπουλος ο σκηνοθέτης μαζί με το δικό του που ήταν κολλητά και το έχει κάνει ξενώνα. Ήταν ξαδέρφια με τον Αγγελόπουλο ο πατέρας μου.

Απομαγνητοφώνηση: Πιπερίδη Ελίνα, Μοντάζ: Πανωραία Μακρή

Εσωτερικό πρωτάθλημα 2022-2023

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΜΠΑΣΚΕΤ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΛΕΪ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΖΑΧΑΡΩΣ.

Το μήνα Φεβρουάριο στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής διοργανώσαμε εσωτερικό πρωτάθλημα τμημάτων αγοριών-κοριτσιών στο Μπάσκετ και στο Βόλεϊ. Το πρωτάθλημα αυτό εντάχθηκε στο πλαίσιο του Ολυμπισμού, σύμφωνα και με την εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας. Ο κύριος στόχος του πρωταθλήματος αυτού ήταν να φτάσουν οι ομάδες στη νίκη, αλλά μέσα από τις αρχές του Ολυμπισμού και γι' αυτό ακολουθήσαμε και δι-αφορετικό τρόπο διοργάνωσης: Συγκεκριμένα:

Οι μαθητές-παίκτες των ομάδων, που θα αγωνίζονταν, θα έπρεπε να τηρήσουν τους κανόνες του «ευ αγωνίζεσθαι» του «fair-play» που σημαίνει τίμιο παιχνίδι, δηλαδή οι εξής:

Οι μαθητές-παίκτες θα έπρεπε να παίξουν τίμια, να μην χρησιμοποιήσουν καταχρηστική γλώσσα, να μην κάνουν επικίνδυνο παιχνίδι, να δώσουν το χέρι στο αντίπαλο που του έκαναν φάουλ, να χαιρετήσουν τους αντιπάλους τους (συμμαθητές-παίκτες) στην έναρξη αλλά και στο τέλος του παιχνιδιού, που αυτό σημαίνει και αποδοχή του καλύτερου, παίκτη και ομάδας.

Η μεγάλη όμως ιδιαιτερότητα αυτού του πρωταθλήματος ήταν ότι την ευθύνη της διεξαγωγής του παιχνιδιού την είχαν αναλάβει μαθητές που δεν έπαιζαν. Έτσι μαθητές που γνώριζαν καλά τους αντίστοιχους κανονισμούς των αθλημάτων ανέλαβαν την διαιτησία, τη γραμματεία, την χρονομέτρηση στο Μπάσκετ, αλλά και την εποπτεία γραμμών

στο Βόλεϊ. Όλα αυτά έγιναν με την καθοδήγηση και εποπτεία της καθηγήτριας Φυσικής Αγωγής κας Μαρίας Κουτσούκου.

Στο μπάσκετ και το βόλεϊ υπήρχαν δυο φύλλα αγώνα που κρατούσαν οι μαθητές της γραμματείας. Στο ένα σημείωναν τους πόντους και στο άλλο τις αρχές της αθλητικής συμπεριφοράς, που όλοι οι αθλητές-μαθητές γνώριζαν (χαιρετισμός στην έναρξη και λήξη, όχι καταχρηστική γλώσσα-βρισιές κ.ά.)

ΜΠΑΣΚΕΤ ΑΓΟΡΙΩΝ

Στην Α' τάξη στο Μπάσκετ αγοριών νίκησε η ομάδα του Α1 την ομάδα του Α2. Την νίκη πήρε το Α1 στην παράταση, γεγονός που δείχνει ότι και η ομάδα του Α2 ήταν πολύ καλή.

Στην Β τάξη νικήτρια ομάδα ήταν το Β1, αφού νίκησε την ομάδα αγοριών του Β2.

Στη Γ τάξη ομάδα «είχε κατεβάσει» μόνο το Γ1 όπου πέρασε στον τελικό χωρίς αγώνα. Στον τελικό των τμημάτων από τις τάξεις Α και Β έφτασε το Β1

αφού νίκησε το Α1 με άνεση. Έτσι την Δευτέρα 6 Μαρτίου όλο το σχολείο μαθητές και καθηγητές παρακολούθησαν τον τελικό μπάσκετ αγοριών στο κλειστό γυμναστήριο του Δήμου Ζαχαρώς. Ήταν μια ξεχωριστή μέρα, γιατί για πρώτη φορά μπήκαμε όλοι σε ένα καινούριο αθλητικό κέντρο κλειστό. Η χαρά των θεατών μαθητών-καθηγητών ήταν μεγάλη και πολύ μεγαλύτερη ήταν των μαθητών που συμμετείχαν στα ομαδικά αθλήματα, γιατί τους δόθηκε η ευκαιρία να παίξουν σε κλειστό γήπεδο μπάσκετ, όπου κάποιοι μαθητές που δεν συμμετέχουν σε τοπικές ομάδες δεν τους είχε δοθεί η δυνατότητα μέχρι τώρα. Νικήτρια ομάδα αναδείχτηκε το Γ1.

ΒΟΛΕΪ ΑΓΟΡΙΩΝ

Συμμετείχαν μόνο τα τμήματα της Γ τάξης: Γ1, Γ2, Γ3. Μετά από κλήρωση ο πρώτος αγώνας ήταν μεταξύ των τμημάτων Γ1-Γ3. Νικήτρια ομάδα ήταν το Γ2 όπου πήγε στο τελικό με το Γ1.

Στον τελικό έπαιξαν το Γ2 εναντίον του Γ1, στον οποίο το Γ2 κατάφερε να νικήσει το Γ1

ΒΟΛΕΪ ΚΟΡΙΣΤΙΩΝ

Στην Α τάξη ο πρώτος αγώνας ήταν μεταξύ Α1 με Α2. Νικήτρια ομάδα ήταν το Α2 και οδεύτερος αγώνας ήταν Α2 με Α3, όπου το Α3 νίκησε και έτσι ήταν πρωταθλήτρια ομάδα στην Α τάξη.

Ακολούθησε αγώνας του Α3 με το Β1 όπου νίκησε το Β1. Ακολούθησε αγώνας του Β1 με το Β2, όπου νίκησε το Β2 και ανακηρύχθηκε νικήτρια ομάδα της Β τάξης.

Ακολούθησε αγώνας του Β2 με το Γ3, όπου νίκησε το Γ3 και φτάσαμε στον τελικό μεταξύ του Γ2 με το Γ3. Ο τελικός ήταν σκληρός και το Γ3 κατάφερε να νικήσει. Έτσι νικήτρια ομάδα στα κορίτσια στο Βόλεϊ ανακηρύχτηκε το Γ3.

Στο διαγωνισμό τρίποντου σε σύνολο 8 διαγωνιζομένων νίκησε ο μαθητής Κάππος Βασίλης, από το Γ2. Στους νικητές/τριες αποδόθηκαν αναμνηστικοί έπαινοι νίκης στα τμήματα και ατομικά διπλώματα συμμετοχής

Πονάμε, θυμώνουμε, διαμαρτυρόμαστε

1η Μαρτίου ανακοινώθηκε αυτό το δυσάρεστο γεγονός που συνέβη στα Τέμπη. Το ονόμασαν «ανθρώπινο λάθος». Χάθηκαν παιδιά, φοιτητές, παιδιά με όνειρα... Πού να ήξεραν τι τους περίμενε; Πίσω όμως τους περίμεναν οι γονείς τους, τα αδέρφια τους, με μια φράση, ένα μήνυμα στα τηλέφωνα τους «πάρε με, όταν φτάσεις...» Αυτό το τηλεφώνημα δεν έφτασε ποτέ, αυτή η αγκαλιά ανάμεσα σε παιδιά και συγγενείς δεν έγινε ποτέ.

Τα νοσοκομεία στη Λάρισα, στη Θεσσαλονίκη γέμισαν με νεκρούς και τραυματίες και γονείς να περιμένουν να μάθουν αν τα παιδιά τους ζουν ή το χειρότερο νέο που μπορεί να ακούσει ένας γονιός, ότι το παιδί τους είναι νεκρό.

Γονείς γεμάτοι οργή, πλημμυρισμένοι πόνο. Για μια στιγμή μπήκα στη θέση τους, διότι ο αδελφός μου ήταν να πάρει αυτό το τραίνο... ευτυχώς όμως άλλαξε γνώμη και ταξίδεψε με λεωφορείο. Κάποιοι έχασαν το λεωφορείο και κατάλαβαν πόσο μεγάλη τύχη είχαν όταν ανακοινώθηκε αυτό το γεγονός και βυθίστηκε όλη η χώρα στο πένθος.

Τέλος θα ήθελα να στείλω ένα συλλυπητήριο μήνυμα σε όλους εκείνους που έχασαν τα παιδιά τους ή τους συγγενείς τους και μια προσευχή για όσους παλεύουν για τη ζωή τους. Για όλους εκείνους που χάθηκαν... δεν θα τους ξεχάσουμε ποτέ!

Αναστασοπούλου Ευσταθία, μαθήτρια του Γ1 Γυμνασίου Ζαχάρως

Φτάνουμε! Είμαστε στα Τέμπη...

Όλη η Ελλάδα πενθεί και πονάει για όλες αυτές τις αδικοχαμένες ψυχές που έφυγαν τόσο ξαφνικά!

Φοιτητές, μικρά παιδιά, γυναίκες και άντρες σε μικρή ηλικία που δεν πρόλαβαν να ζήσουν αυτή τη μικρή ζωή. Κάποιοι κατάφεραν να ζήσουν, αλλά δε θα ξεχάσουν ποτέ εκείνη τη στιγμή που το τρένο τραντάχτηκε σα να έκανε σεισμό.

Μάνα: «Όταν φτάσεις, πάρε με.»

Παιδί: «Εντάξει μαμά, δεν πρόκειται να πάθω κάτι στο τρένο...»

και μετά από λίγο

«Μαμά πονάω...»

και μετά σιωπή...

Όλοι οι γονείς περιμένουν να έρθουν και να τους πουν ότι το παιδί τους βρέθηκε και είναι καλά, αλλά δυστυχώς τα παιδιά τους αρχικά αγνοούνται και μετά από κάποιες ώρες βρίσκονται νεκρά.

Οι μάνες αυτών των παιδιών, οι γονείς, τ' αδέρφια, οι φίλοι θρηνούν και φωνάζουν «Καλό Παράδεισο!»

Όλη η Ελλάδα θρηνεί, όλοι μας θρηνούμε και θέλουμε να πούμε ότι όλες αυτές οι ψυχές θα μείνουν χαραγμένες στις καρδιές μας, για ΠΑΝΤΑ!

Βλασσοπούλου Κωνσταντίνα,

μαθήτρια του Α2 τμήματος του Γυμνασίου Ζαχάρως

Εκπαιδευτική εκδρομή στη Βουλή

Τις δύο πρώτες μέρες του Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτική εκδρομή της Γ' τάξης Γυμνασίου του σχολείου μας στη Βουλή των Ελλήνων. Η εκδρομή διανθίστηκε και με επισκέψεις σε μουσεία της πόλης. Η πρώτη μέρα ξεκίνησε με την επίσκεψη και ξενάγηση στο νέο μουσείο της Ακρόπολης, όπου οι μαθητές θαύμασαν τα σημαντικά ευρήματα της αρχαϊκής και κλασσικής εποχής. Στη συνέχεια, περιηγηθήκαμε και ξεναγηθήκαμε στα σημαντικότερα έργα των Ελλήνων ζωγράφων (από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους) στον ανα-

καινισμένο και εντυπωσιακό χώρο της Εθνικής Πινακοθήκης. Το ίδιο βράδυ παρακολουθήσαμε τη θεατρική παράσταση «Ποντικοπαγίδα» στο θέατρο Νέος Ακάδημος, που ολοκλήρωσε με ευχάριστο τρόπο τις δράσεις μας.

Τη δεύτερη μέρα επισκεφθήκαμε τη Βουλή των Ελλήνων και συγκεκριμένα το Μουσείο της βουλής, καθώς και την αίθουσα του Κοινοβουλίου, όπου οι μαθητές ενημερώθηκαν για την ιστορία του χώρου, για τη χωροταξία, καθώς και για τις διαδικασίες που ακολουθούνται από τους βουλευτές.

Απόκριες 2023

Οι μαθητές του Γυμνασίου Ζαχάρως παρουσίασαν σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο προαύλιο του σχολείου στις 05-02-2023 αποκριάτικους χορούς, δρώμενα και έθιμα από διάφορα μέρη της χώρας μας που συνδέονται με την περίοδο της αποκριάς που από τα αρχαία χρόνια είναι συνυφασμένη με γλέντια, με αστεία και γέλια, με πειράγματα και περιπαικτικά τραγούδια, με παιχνιδιότραγουδα, με μασκαρεμένους κ.α.

Έτσι οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β΄ τάξης παρουσίασαν παλαιότερο έθιμο από τα χωριά της Ζαχάρως με τις «Μπούλες» ή «Μπαρμπούτες». Αυτό το δρώμενο περιλαμβάνει μια παρέα μεταμφιεσμένων σε γέρο, γριά, γαμπρό, νύφη, με αστεία και πειράγματα.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ΄ τάξης παρουσίασαν το χορό της «λιποθυμιάρας-τσαχνίνας νύφης», ένα παλιό αποκριάτικο έθιμο από την περιοχή της Φθιώτιδας, όπου ένα παιδί μεταμφιεσμένο σε νύφη κάνει ότι λιποθυμεί(την ώρα που χορεύει), ενώ οι υπόλοιποι μεταμφιεσμένοι σε συμπεθέρους τρέχουν να τη βοηθήσουν.

Παιδιά από τις τρεις τάξεις χόρεψαν το γαϊτανάκι, που είναι έθιμο που ήρθε από την Μικρά Ασία και επικράτησε τελικά σε όλη την Ελλάδα. Σε αυτό το πανάρχαιο δρώμενο, το κοντάρι συμβολίζει τη μοίρα, οι δώδεκα πολύχρωμες κορδέλες συμβολίζουν τους δώδεκα μήνες του χρόνου ή τις Ώρες, τις μυθικές θεότητες του χρόνου. Το γαϊτανάκι συμβολίζει την ομόνοια και τη συναδελφικότητα και ο κυκλικός χορός τον κύκλο της ζωής, από τη ζωή στον θάνατο, από τη λύπη στη χαρά, από τον χειμώνα στην άνοιξη και το αντίθετο, το μπλέξιμο και το ξεμπλέξιμο. Για το καλό συνηθίζεται το γαϊτανάκι να φυλάσσεται πλεγμένο μέχρι την επόμενη χρονιά.

Τέλος πολλοί μαθητές πήραν μέρος και στο «Καρναβάλι 2023» που διοργάνωσε ο Δήμος Ζαχάρως με τον Εμπορικό σύλλογο.

Το Σάββατο, την παραμονή της αποκριάς παρουσίασαν στην πλατεία τα παραδοσιακά έθιμα και δρώμενα του τόπου μας και την Κυριακή, κατά την έναρξη της παρέλασης των αρμάτων χόρεψαν με το γαϊτανάκι τα ακόλουθα τραγούδια: «Στης ακρίβειας τον καιρό» και «Ρογκατσάρικο» και στη συνέχεια συμμετείχαν σε διάφορα αποκριάτικα άρματα.

Το Γυμνάσιο Ζαχάρως στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας

Στις 15-12-2022 οι μαθητές του Γυμνασίου Ζαχάρως, στο πλαίσιο των προβολών ταινιών του Φεστιβάλ κινηματογράφου Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους και της Camera Zizanio, επισκέφθηκαν την πρωτεύουσα του νομού για να παρακολουθήσουν στον κινηματογράφο "Ορφέα" τις ακόλουθες ταινίες:

α) οι μαθητές της Α΄ και της Β΄ τάξης παρακολούθησαν την ταινία "Μικροί λύκοι" του Samuel Kishi Leopo

και β) οι μαθητές της Γ΄ τάξης παρακολούθησαν την ταινία "Αγαπητέ κε Φίρερ", του Christian Lerch

Το Γυμνάσιο Ζαχάρως στο 15ο Φεστιβάλ Μαθητικής Δημιουργικής Έκφρασης, στην Κρέστενα

Την Παρασκευή 28 Απριλίου 2023 το Γυμνάσιο Ζαχάρως συμμετείχε στο 15ο Φεστιβάλ Μαθητικής Δημιουργικής Έκφρασης που υλοποιήθηκε στην Κρέστενα στο ανοικτό θέατρο, στο χώρο που παλιότερα γινόταν η γιορτή της σταφίδας. Η φετινή διοργάνωση είχε ως θέμα της την ειρήνη.

Τέσσερις μαθήτριες μας συμμετείχαν με έργα ζωγραφικής αποτυπώνοντας με το δικό τους τρόπο το μήνυμα της Ειρήνης.

Δυο μαθητές της Α' τάξης δημιούργησαν ένα κόμικ στο οποίο μέσα από μια αλληγορική ιστορία μετέφεραν το μήνυμα της ειρήνης και της συμφιλίωσης.

Η χορωδία του σχολείου μας με υπεύθυνη τη διευθύντριά μας, καθηγήτρια μουσικής κα Σταματοπούλου συμμετείχε με το τραγούδι «Ας κρατήσουν οι χοροί» του Διονύση Σαββόπουλου.

Ομάδα χορού του σχολείου μας, με υπεύθυνη την καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής κα Κουτσούκου έστειλε το μήνυμα της παγκόσμιας ειρήνης, παρουσιάζοντας ένα χορευτικό δρώμενο που έφερε τον τίτλο: το «Γαϊτανάκι της Ειρήνης», χορεύοντας το τραγούδι του Γιάννη Μαρκόπουλου, «Ειρήνη, θέλουμε ειρήνη» με το παραδοσιακό γαϊτανάκι. Στο κέντρο του θεάτρου

παρουσιάστηκαν δεκατρείς μαθήτριες, συμβολίζοντας τα παιδιά όλου του κόσμου, που έπλεξαν και θα ξέπλεξαν το Γαϊτανάκι της Ειρήνης και προέτρεψαν να ακουστεί πέρα μακριά, σε όλη την υφήλιο το μήνυμα της παγκόσμιας ειρήνης, απευθύνοντας έκκληση «στους υπευθύνους» όπως έμπλεξαν τους λαούς στον πόλεμο, έτσι και να τους ξεμπλέξουν. Την ίδια στιγμή σε μια πράξη υψηλού συμβολισμού μαθητές σήκωσαν πανό στα χρώματα της ουκρανικής σημαίας και διαμαρτυρήθηκαν για τον εκεί πόλεμο και άλλοι ύψωσαν κλαδιά ελιάς, για να τονίσουν το αντιπολεμικό κάλεσμα.

Μια δεύτερη ομάδα συμμετείχε στους παραδοσιακούς χορούς της Νάξου (Συρτό, Βλάχα Νάξου, Μπάλος), ενώ μια τρίτη στους χορούς της Πελοποννήσου (Χασαπιά, Καλαματιανό, Τσάμικο). Ενώ στους λαϊκούς χορούς (Χασάπικο, Ζεϊμπέκικο, Χασαποσέρβικο) συμμετείχαν όλοι οι μαθητές /τριες της Χορευτικής ομάδας του σχολείου.

Μετά από την ολοκλήρωση του προγράμματος των παρουσιάσεων και των τριάντα πέντε σχολείων του νομού Ηλείας, όλοι οι συμμετέχοντες χόρεψαν μαζί με πολύ κέφι.

Το Φεστιβάλ Μαθητικής Δημιουργικής Έκφρασης, που διοργανώνεται από την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του νομού μας σε συνεργασία με τον διευρυμένο Καλλικρατικό Δήμο Ανδρίτσαινας Κρεστένων είναι ένας εξαιρετικός θεσμός που πραγματικά παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα έκφρασης και δημιουργίας μέσα από τις τέχνες και τον πολιτισμό και ευελπιστούμε να συνεχίσει να υπάρχει για πολλά χρόνια ακόμη.

Ένα αλληγορικό κόμικ για την ειρήνη!

Με αφορμή το Φεστιβάλ της Κρέστενας που φέτος έχει ως θέμα του την Ειρήνη, οι μαθητές της Α' τάξης Νικόλαος Μανουσόπουλος και Θάνος Κωνσταντόπουλος δημιούργησαν ένα εξαιρετικό κόμικ που προσεγγίζει αλληγορικά και ευφάνταστα το συγκεκριμένο θέμα!

Τα θερμά μας συγχαρητήρια!

Το έπος του 1940 στα Δημοτικά και τα Ρεμπέτικα τραγούδια

Η φετινή σχολική γιορτή του Γυμνασίου Ζαχάρως για την 28η Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στο προαύλιο με καλοκαιρινές συνθήκες και επικεντρώθηκε στα δημοτικά, στα ρεμπέτικα και στα λαϊκά τραγούδια που συνδέθηκαν με τον αγώνα των Ελλήνων και μετέπειτα με τα χρόνια της κατοχής και της αντίστασης, τα οποία όμως δεν γνώρισαν την προβολή και υστεροφημία των μεγάλων επιτυχιών της Σοφίας Βέμπο που συνδέθηκε με τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο.

Στην εξαιρετική αυτή γιορτή που συντόνισαν οι εκπαιδευτικοί: Μαρία Κουτσούκου, Μαίρη Δημητροπούλου, Κωνσταντίνα Τσαγκάρη και Χαρά Φωτοπούλου, μαθητές και μαθήτριες των τριών τάξεων του Γυμνασίου Ζαχάρως διάβασαν το χρονικό της ημέρας, στο οποίο έγινε εκτενής αναφορά στα γεγονότα της σημαντικής αυτής ιστορικής περιόδου και η μαθήτρια Κωνσταντίνα Μπαντέ απήγγειλε το ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη, «Αν θες να λέγεσαι άνθρωπος»!

Η διευθύντρια του σχολείου και μουσικός κα Αικατερίνη Σταματοπούλου δίδαξε τα καταπληκτικά τραγούδια που ακούσαμε από τη χορωδία του σχολείου: «Διαβαίνει η Γαλανόλευκη», «Πίνδος», «Πήρες το φόρτωμα», και τέλος το «Ένα το χελιδόνι».

Το κύριο θέμα της γιορτής ήταν αυτά τα δημοτικά και ρεμπέτικα τραγούδια που στην εποχή τους εξέφρασαν με γνησιότητα και με ενθουσιασμό τα συλλογικά συναισθήματα απέναντι στον πόλεμο και αποτελούν και την πολύτιμη κιβωτό της ιστορικής μνήμης της συλλογικής μας εθνικής μας ταυτότητας. Πρόκειται για τραγούδια που ηχογραφήθηκαν σε δίσκους 48 στροφών από την επόμενη

μέρα της κήρυξης του πολέμου μέχρι και την εισβολή των Γερμανών, με τις φωνές των γνωστών τότε τραγουδιστών του Δημοτικού τραγουδιού, του Γιώργου Παπασιδέρη και της Γεωργίας Μηττάκη, αλλά και με κάποιους ρεμπέτες, όπως ήταν ο Μάρκος Βαμβακάρης, ο Δημήτρης Γκόγκος γνωστός ως Μπαγιαντέρας, ο Απόστολος Χατζηκρήστος κ.ά.

Κάποια από αυτά έχουν περιεχόμενο σατυρικό για τους εχθρούς, άλλα εκφράζουν την θλίψη του αποχωρισμού, κάποια θρηνούν για τα θύματα του αγώνα, τα περισσότερα όμως αναφέρονται στον ηρωισμό, τη γενναιότητα και την τόλμη των αγωνιστών σ' αυτή την κρίσιμη στιγμή για την ιστορία του ελληνικού έθνους.

Είναι τραγούδια που γράφτηκαν για την ελπίδα και την αξιοπρέπεια του έθνους σ' αυτό τον μεγάλο αγώνα ενάντια στους κατακτητές.

Στη γιορτή λοιπόν οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ' τάξης χόρεψαν σε ρυθμό τσάμικο το: «Απόψε είδα όνειρο» ένα

τραγούδι που εξέφραζε τον ενθουσιασμό των πρώτων ημερών.

Στη συνέχεια οι μαθητές και οι μαθήτριες της Α' τάξης χόρεψαν δύο χορούς, ο πρώτος «Ντελή Παππά» σε ρυθμό συρτό στα τρία και ο επόμενος «Περάστε από τα Δέρβена» συρτός στα δύο στη μνήμη του Μήτσου Μπατζή, δεξιότεχνη στο Λαϊκό κλαρίνο από το Βασιλικό Πωγωνίου, για τον οποίο αναφέρεται ότι ήταν ένας από τους ήρωες που πέσανε στους πάγους και τα χιόνια. Λέγεται ότι όταν έγινε η επιστράτευση πήγε στη πρώτη γραμμή του μετώπου και εμπύχωνε τους στρατιώτες με το κλαρίνο του, όπου μια σφαίρα του αφαίρεσε και αυτού τη ζωή όπως πολλών άλλων. Τον θάψανε με το κλαρίνο του αγκαλιά.

Οι μαθητές/τριες της Β' τάξης χόρεψαν δυο χορούς που μας περιγράφουν το κλίμα των ημερών: «Ήταν Οκτώβρης βροχερός» σε ρυθμό τσάμικο και «Της Τρίπολης οι Λοχαγοί» σε ρυθμό καλαματιανό.

Ο Μάρκος Βαμβακάρης ήταν ένας από τους πιο γνωστούς εκφραστές του ρεμπέτικου τραγουδιού στον πόλεμο, ερ-

μνεύοντας δικά του τραγούδια όπως «Την Αλβανία ξέγραψε». Οι μαθητές και οι μαθήτριες από την Β' και Γ' τάξη χόρεψαν σε ρυθμό χασάπικου το παραπάνω τραγούδι και στη συνέχεια οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ' τάξης χόρεψαν σε ρυθμό χασαποσέρβικου το «Άκου Ντούτσε μου τα νέα».

Ακολούθησε το χασάπικο «Το όνειρο του Μπενίτο», σατυρικό τραγούδι που τραγούδησε ο Βαμβακάρης με το Χατζηκρήστο που το χόρεψαν οι μαθητές και οι μαθήτριες από την Β' και Γ' τάξη. Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ' τάξης χόρεψαν σε ρυθμό Ζεϊμπέκικο το τραγούδι «Θα σαλτάρω», που έγινε αργότερα σύμβολο της Κατοχής και το έγραψε Ο Μιχάλης Γεντίσαρης. Το τραγούδι αυτό αναφέρεται στους ριψοκίνδυνους σαλταδόρους της εποχής που σάλταραν στα γερμανικά καμιόνια και έκλεβαν λάστιχα, καύσιμα και τρόφιμα.

Η γιορτή έκλεισε με χορό από όλα τα τμήματα με τον καλαματιανό-συρτό «Όλα τα Ελληνόπουλα».

Εορτασμός της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου

Την παραμονή της εθνικής μας εορτής, στις 24 Μαρτίου 2023 μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου και του Γενικού Λυκείου Ζαχάρως τίμησαν από κοινού τους αγωνιστές της επανάστασης του 1821, στο αμφιθέατρο του σχολείου με ποιήματα, αποσπάσματα από λογοτεχνικά έργα και τραγούδια από τη χορωδία.

Εκδήλωση για το Πολυτεχνείο

Οι μαθητές και οι μαθήτριες του Γυμνασίου Ζαχάρως, με την υποστήριξη και την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών του σχολείου, τίμησαν τους εξεγερμένους του Πολυτεχνείου, στην εκδήλωση που υλοποιήθηκε στις 17-11-2022. Το αφιέρωμα ξεκίνησε με μια εκτενή ιστορική αναδρομή από την επιβολή της δικτατορίας, της 21η Απριλίου 1967, και έφτασε έως και τα γεγονότα της Κύπρου, εστιάζοντας πάντα στο φοιτητικό κίνημα και τη λαϊκή εξέγερση του Νοέμβρη του 1973.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συμμετείχαν στην εκδήλωση με ποιήματα και τραγούδια. Παράλληλα παρακολουθούσαν την προβολή αποσπασμάτων από προφορικές μαρτυρίες και βίντεο των γεγονότων, αλλά και ηχητικών αποσπασμάτων, φωτογραφιών και πλούσιου αρχειακού υλικού.

Για τον ίδιο σκοπό, μαθητές και μαθήτριες της Γ' τάξης δημιούργησαν ένα podcast βασισμένο στο θεατρικό της Ζωρζ Σαρή "Τα γενέθλια", το οποίο μοιράστηκαν με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες τους.

Τέλος, οι μαθητές και οι μαθήτριες προσέγγισαν το γεγονός της εξέγερσης του Πολυτεχνείου κατά της δικτατορίας των συνταγματαρχών, μέσα από μια πρωτότυπη προσέγγιση, με αφηγήτρια μια γάτα, μέσα από το animation "12410 και 1 τριαντάφυλλο" του Ιορδάνη Ανανιάδη, με τη μαγεία της τέχνης του κινηματογράφου.

“Η μελωδία της ευτυχίας” από το Γυμνάσιο Ζαχάρως

Στις 5 Ιουλίου 2023, στο προαύλιο του σχολείου μας, μαθητές και μαθήτριες των τριών τάξεων του Γυμνασίου Ζαχάρως σε συνεργασία με μαθητές και μαθήτριες του Γενικού Λυκείου παρουσιάζουν το θεατρικό μιούζικαλ «Η μελωδία της ευτυχίας».

Πρόκειται για τη μεταφορά στο θέατρο της ταινίας «the sound of music» που γυρίστηκε το 1965, με πρωταγωνιστές τη Τζούλι Άντριους και τον Κρίστοφερ Πλάμερ που κέρδισε 5 Όσκαρ.

Η ιστορία διαδραματίζεται στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας στα τέλη της δεκαετίας του 1940.

Ο πλοίαρχος Φον Τραπ έχει 7 παιδιά, τα οποία φροντίζει μόνος του, μετά το θάνατο της γυναίκας του. Προσπαθεί να εφαρμόσει τους κανόνες πειθαρχίας που ακολουθεί στο πλήρωμά του, με παραγγέλματα και σφυρίγματα. Πετυχαίνει όμως ακριβώς το αντίθετο με τα επτά «ανυπάκουα» παιδιά του, που έχουν καταφέρει ως τώρα να διώξουν όλες τις προηγούμενες γκουβερνάντες.

Η Μαρία, μια δόκιμη μοναχή, έρχεται για να γεμίσει με γέλιο και μουσική το σπίτι του Φον Τραπ. Με τη ζωντάνια, την πίστη της στο Θεό και την αισιοδοξία, αλλά και το κέφι, την αγάπη της για τη μουσική και το νεανικό πείσμα της θα καταφέρει να κάνει ευτυχισμένα τα παιδιά, αλλά και τον ίδιο τον πλοίαρχο.

Πρόκειται για μια παράσταση με παιδαγωγικό χαρακτήρα, που αναφέρεται στην άνοδο των Ναζί στη Γερμανία και στην τελική ένωση της Αυστρίας με τη ναζιστική Γερμανία. Όλα αυτά διαδραματίζονται ένα χρόνο πριν από το φοβερότερο πόλεμο που γνώρισε η ανθρωπότητα, τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Συμμετέχουν οι μαθητές: Καραφώτη Θεοδώρα, Λεωνίδας Χριστοδουλόπουλος, Μαίρη Αλεξανδροπούλου, Γιώργος Περέσογλου, Δήμητρα Ζή-

ρου, Δήμητρα Παύλου, Θοδωρής Χριστόπουλος, Νικολίνα Γιαννοπούλου, Μαρία Καραπαναγιώτη, Ανδρέας Καλογερόπουλος, Αθηνά Ζαχαροπούλου, Γιώργος Χριστόπουλος, Πένυ Σιάγκα, Νίρτιλ Κόρρα, Μπάμπης Αλτάνης, Κωνσταντίνος Κλημαντίρης, Παύλος Κολιαδήμας, Φωτεινή Κυριακοπούλου, Αλέξανδρος Κανελλόπουλος, Ελένη Λάμι, Φωτεινή Καραχρήστου, Δήμητρα Χριστοδουλοπούλου, Αθανασία Μπηλιώνη, Μαρία Κουλοπούλου, Ζέτα Ρουμελιώτη, Μιχαέλα Φιορέτου, Αγγελική Ροϊδοπούλου, Κισιάνα Σένα, Μαρίλια Χριστοδουλοπούλου, Μάριος Νικολόπουλος, Λουίζα Μητροπούλου, Σοφία Μπηλιώνη, Χαρά Κωτσάκη, Ιωάννης Τζανέτος, Ζωή Μαυραγάνη, Παναγιώτα Σκαλτσά, Φωτεινή Κλημαντίρη, Ισμαήλ Μουράτι, Παναγιώτης Φιορέτος, Γιώργος Γραμματικός, Αναστάσης Χίντα, Κων/να Χαλμούκη, Παναγιώτα Νεοφωτίστου, Παναγιώτης Σπηλιώτης, Χαρά Ψαρρού και Αναστασία Μπακοπούλου.

Συντονίζουν οι εκπαιδευτικοί: Μαίρη Δημητροπούλου και Κώστας Κοκκινάκης.

Με την πρώτη ευκαιρία, όταν δηλαδή έχει ο πατέρας μου δρομολόγιο για Στροφάδες και εγώ ελεύθερο χρόνο από τις υποχρεώσεις του σχολείου, ανεβαίνω στο καϊκι μας, τη ΦΙΛΕΛΕΖΕΤ (που έχει τα ονόματα των αδελφών μου και το δικό μου, δηλαδή Φιλίτσα, Έλενα και Ζέτα) και το ταξίδι ξεκινά. Συνήθως μεταφέρουμε τρόφιμα, εργαλεία και εργάτες στο νησί, μέσω του λιμανιού της Κυπαρισσίας. Εκεί τα τελευταία χρόνια έχουν ξεκινήσει να αναπαλαιώνουν το Καστρομονάστηρο. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, που διαρκεί περίπου τέσσερις ώρες, μου αρέσει να ακούω ράδιο, να μασουλάω και να βλέπω τη θάλασσα. Στην αρχή βλέπω μόνο θάλασσα και μετά από δύο ώρες περίπου αρχίζει να ακνοφαίνεται το νησί.

Όταν φτάνουμε στο λιμανάκι και κατεβαίνουμε, χαιρετάω τους εργάτες και αυτοί με χαιρετούν με τη σειρά τους, γιατί πώς να το κάνουμε, έχω και μία φήμη στο νησί, αφού είμαι η μικρότερη κόρη του καπετάνιου, που τους πηγαίνει τα τρόφιμα, τα εργαλεία και ό,τι άλλο είναι αναγκαίο, για να

«Οι δικές μου Στροφάδες»

ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ ΖΕΤΑΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ

συνεχίσουν να εργάζονται εκεί, μιας που δεν πιάνει λιμάνι εκεί κάποιο άλλο πλοίο. Στο νησί συναντάμε πρώτα ένα μικρό λιμανάκι και μετά αφού ανέβουμε την ανηφόρα στα αριστερά μας βλέπουμε το Καστρομονάστηρο, με την εκκλησία και τον

τάφο του Αγίου Διονυσίου.

Εμένα μου αρέσει να πηγαίνω στην τραπεζαρία, αφού πρώτα κάνω μία μικρή βόλτα, για να φάω πατάτες και αυγά που μου φτιάχνει ο φύλακας – μάγειρας του νησιού, ο Νιόνιος, που μένει μόνος του πάνω στο

νησί. Αφού φάω, πηγαίνω βόλτα με το μηχανάκι που έχει εκεί. Συνήθως επισκέπτομαι το σπήλαιο του Αγίου Διονυσίου ή τον παλιό Φάρο, αλλά δεν μπαίνω μέσα, γιατί είναι επικίνδυνο. Πάνω στο νησί έχει πολλά άγρια κατσίκια, πρόβατα, κότες, χήνες, παγώνια και πάρα πολλές γάτες. Όλα τα ζώα τα φροντίζει ο φύλακας του νησιού, ο Νιόνιος. Το νησί έχει μία μόνο παραλία και μία μικρή λιμνούλα που τώρα δεν έχει νερό και ένα πολύ όμορφο δάσος. Δυστυχώς όμως στο νησί δε μένουμε ποτέ περισσότερες από τρεις με τέσσερις ώρες, γιατί έρχεται γρήγορα το απόγευμα και η ώρα να επιστρέψουμε. Έτσι συνήθως την ώρα που δύει ο ήλιος, εμείς μπαίνουμε στο καϊκι, για να φύγουμε και μετά από ταξίδι περίπου τεσσάρων ωρών, μπαίνουμε στο λιμάνι της Κυπαρισσίας και από κει επιστρέφουμε με το αυτοκίνητο στη Ζαχάρω.

«Αλφειός: πηγή ζωής και ενέργειας»

Στις 22-11-2022 οι μαθητές και οι μαθήτριες του Β1 τμήματος του Γυμνασίου Ζαχάρως επισκέφθηκαν το ΚΠΕ Κρεστένων για να υλοποιήσουν το πρόγραμμα «Αλφειός: πηγή ζωής και ενέργειας».

Το πρόγραμμα περιλάμβανε παιχνίδια γνωριμίας και εμπιστοσύνης, θεωρητική προσέγγιση, ενημέρωση και πειράματα, παρατήρηση στις όχθες του Αλφειού και στο φράγμα Φλόκα, επίσκεψη στο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο, όπου ενημερώθηκαν για τη συμβολή του στην ηλεκτροπαραγωγή της περιοχής.

Στόχος του προγράμματος ήταν η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών στη διαχείρι-

ση των υδάτινων πόρων, η κατανόηση της πολλαπλής αξίας του ποταμού Αλφειού, η αξιολόγηση της συμβολής του Αλφειού στην παραγωγή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας με το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο στο φράγμα Φλόκα, η επισήμανση των κινδύνων που επηρεάζουν την οικολογική του ισορροπία και τέλος η διαμόρφωση και ανάπτυξη στάσεων και νοοτροπιών αναφορικά με τον κύκλο του νερού στη φύση.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με δραστηριότητες αυτοέκφρασης των μαθητών, στις οποίες μετέφεραν τους προβληματισμούς και τις εντυπώσεις τους από τη βιωματική προσέγγιση του θέματος.

ΚΑΪΑΦΑΣ

Μια λίμνη -χίλιες εικόνες

Οι μαθητές του Β2 τμήματος του Γυμνασίου Ζαχάρως στις 14/11/2022 υλοποίησαν με το ΚΠΕ Κρεστένων το περιβαλλοντικό πρόγραμμα με τίτλο «Καϊάφας: Μια λίμνη -χίλιες εικόνες».

Αρχικά επισκέφθηκαν με λεωφορείο τους χώρους του Κ.Π.Ε., όπου ενημερώθηκαν για τις δράσεις του ΚΠΕ και παρακολούθησαν μια θεωρητική εισήγηση και στη συνέχεια επισκέφθηκαν τη λίμνη του Καϊάφα, για να γνωρίσουν με βιωματικό τρόπο τον υγρότοπο με τα ιαματικά λουτρά, να ενημερωθούν για τους κινδύνους που απειλούν το οικοσύστημα, να συνδέσουν τον τόπο με την ιστορία, τη μυθολογία και την πολιτιστική του κληρονομιά του και όλα αυτά να γίνουν τελικά αφορμή για προβληματισμό και δημιουργική έκφραση.

9η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΜΕΡΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΖΑΧΑΡΩΣ

Στις 30/9/2021, ημέρα Παρασκευή, πραγματοποιήθηκε στο Γυμνάσιο Ζαχάρως η 9η Πανελλήνια Ημέρα Σχολικού Αθλητισμού, με μεγάλη συμμετοχή μαθητών και από τις τρεις τάξεις του σχολείου. Το θέμα της μέρας ήταν: «ΑΘΛΗΣΗ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ, ΥΓΕΙΑ ΜΙΑ ΖΩΗ!»

Συγκεκριμένα διοργανώθηκε Αγώνας Δρόμου Υγείας 2000 μέτρων με αφιερώματα και τερματισμό την είσοδο του σχολείου και κατεύθυνση προς τη θάλασσα.

Οι μαθητές μπορούσαν να διανύσουν την απόσταση τρέχοντας ή με έντονο βάδισμα. Οι περισσότεροι επέλεξαν να τρέξουν. Ξεκίνησαν από την είσοδο του σχολείου και σε απόσταση περίπου 1000 μέτρων έκαναν αναστροφή και επέστρεψαν στο σχολείο όπου και τερμάτισαν.

Οι υπόλοιποι μαθητές περπάτησαν την ίδια απόσταση με δυναμικό βάδην μαζί με τους συνοδούς καθηγητές τους. Στόχος αυτής της δράσης ήταν να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές την επίδραση του τρεξίματος και του έντονου βαδίσματος στη λειτουργία του καρδιο-αναπνευστικού συστήματος, δηλαδή την βελτίωση της αερόβιας ικανότητας τους.

Καίρια και καθοριστική υπήρξε η συμβολή του Αστυνομικού Τμήματος Ζαχάρως που συνέβαλε στην απρόσκοπτη και ανεμπόδιστη υλοποίηση του αγώνα δρόμου υγείας, πάντα σε αгаστή συνεργασία με τη Διεύθυνση του σχολείου και το Σύλλογο των Εκπαιδευτικών.

Παράλληλα στο αμφιθέατρο του σχολείου μαθητές και μαθήτριες που δε συμμετείχαν στη δράση παρακολούθησαν την προβολή παρουσίασης σχετική με τη στοχοθεσία της μέρας. Στη συνέχεια δημιούργησαν πολυτροπικά κείμενα με το δικό τους μήνυμα. Εκπρόσωποι μαθητών και καθηγητών επέλεξαν τα καλύτερα έργα που κοσμούν την είσοδο του σχολείου!

Στη συνέχεια ακολούθησε σύντομο διάλειμμα, κατά το οποίο τα παιδιά ξεκουράστηκαν, ενυδατώθηκαν και ενδυναμώθηκαν και παράλληλα προετοίμασαν τις ομάδες για το εσωτερικό σχολικό πρωτάθλημα τάξεων που θα ακολουθούσε.

Ακολούθησαν λοιπόν αγώνες Ποδοσφαίρου, Καλαθοσφαίρισης (Μπάσκετ), Πετοσφαίρισης (Βόλεϊ) και Πινγκ- Πονγκ.

Στο Ποδοσφαίρο νικήτρια ομάδα αναδείχτηκε το τμήμα του Α1 και στη Τάξη το τμήμα του Β1, αφού προηγήθηκαν οι εξής αγώνες: Α1 με Α2, με νικήτρια ομάδα το Α2. Β1 με Β2, με νικήτρια ομάδα το Β1. Ο τελικός αγώνας δόθηκε ανάμεσα στο Β1 και το Α2, με νικήτρια ομάδα το Α2.

Στο Βόλεϊ, στον όμιλο της Α' και Β' τάξης μετά από κλήρωση έγιναν οι ακόλουθοι αγώνες:

Α1 με Β1, με νικήτρια ομάδα το Β1 και Α3 με Β2, με νικήτρια ομάδα το Β2. Ο τελικός

αγώνας του ομίλου Α' τάξης και Β' τάξης έγινε ανάμεσα στο Β2 με Β1, με νικήτρια την ομάδα του Β2.

Στο Βόλεϊ της Γ' τάξης έγιναν οι παρακάτω αγώνες: Γ3 με Γ2Β, με νικήτρια ομάδα το Γ2Β.

Γ1 με Γ2Β, με νικήτρια ομάδα το Γ1. Γ1 με Γ2Β, με νικήτρια ομάδα το Γ1.

Στο Μπάσκετ έγιναν οι ακόλουθοι αγώνες: Α1 με Α2, με νικήτρια ομάδα το Α1 και Α1 με Γ1, με νικήτρια ομάδα το Α1

Στο Πινγκ-πονγκ συμμετείχαν οι μαθητές που δεν έλαβαν μέρος στα ομαδικά αθλήματα και έπαιξαν σε ελεύθερο αγώνα, χωρίς διακρίσεις.

Παράλληλα υπήρξε και ομάδα μαθητών που ασχολήθηκε με τον παραδοσιακό χορό. Πιο συγκεκριμένα έμαθαν και χόρεψαν το τραγούδι «Έχε γεια Παναγιά» σε ρυθμό χασαποσέρβικου.

Στο τέλος της μέρας απονεμήθηκαν έπαινοι σε όλους τους συμμετέχοντες (μαθητές και καθηγητές), που έλαβαν μέρος στο Αγώνα Δρόμου Υγείας (με τρέξιμο ή δυναμικό βάδισμα), ενώ δεν υπήρξαν ξεχωριστές απονομές για τους διακρινέντες (1ο, 2ο και 3ο), όπως συνήθιζεται στους περισσότερους αθλητικούς αγώνες, για να γίνει αντιληπτό το μήνυμα για την καθημερινή άθληση που συμβάλει στην υγεία των πολιτών.

Νικητής στην 9η Πανελλήνια Αθλητική Μέρα στο Γυμνάσιο Ζαχάρως ήταν η Συμμετοχή!

Μέσα από την ενεργή συμμετοχή στην καθημερινή κίνηση-άθληση, μπορεί να γίνει κατανοητή η αξία της γυμναστικής και αντιληπτός ο ρόλος της στη διασφάλιση της υγείας μας.

Υπεύθυνη για τη διοργάνωση και το συντονισμό όλων των δράσεων ήταν η υπεύθυνη καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, με την καθοδήγηση της οποίας όλοι οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά σε όλες τις δραστηριότητες και ανέλαβαν δράση σε ρόλους διαιτησίας, γραμματείας, χρονομέτρησης και εκπροσώπησης ομάδων! Όλοι οι αγώνες διεξήχθησαν με απόλυτη επιτυχία, στο πνεύμα του «ευ αγωνίζεσθαι» και στο τίμιο-δίκαιο παιχνίδι (fair play), όπως αρμόζει στο σχολικό αθλητισμό. Πρωταγωνιστές της διοργάνωσης ήταν οι μαθητές-αθλητές!

Τέλος σημαντικό ρόλο στην επιτυχία της αρμονικής εξέλιξης της μέρας έπαιξε η αμέριστη στήριξη Συλλόγου των καθηγητών και της Διεύθυνσης του σχολείου. Ήταν μια ξεχωριστή χαρούμενη και δημιουργική μέρα, για μαθητές και εκπαιδευτικούς.

Διδακτική Επίσκεψη στο Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας στην Πάτρα

Οι μαθητές των τριών τάξεων του Γυμνασίου Ζαχάρως επισκέφθηκαν το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας στην Πάτρα, στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος και αναλυτικότερα των εργαστηρίων δεξιοτήτων και του μαθήματος της τεχνολογίας. Η Α΄ τάξη πραγματοποίησε τη διδακτική επίσκεψη στις 23-2-2023, η Β΄ τάξη στις 7-3-2023 και η Γ΄ τάξη στις 9-2-2023. Εκεί, αφού ξεναγήθηκαν στο χώρο της έκθεσης, παρακολούθησαν τα

αντίστοιχα προγράμματα:

Η Α΄ τάξη, στις 23-2-2023, παρακολούθησε τα προγράμματα: «Ήχος: ένα ταξίδι με τα κύματα» και «Αρχαιολογία και Κοινωνία».

Η Β΄ τάξη, στις 7-3-2023, παρακολούθησε τα: «Η Γεωλογία στη ζωή μου» και Μαθαίνω πως λειτουργεί το ραδιόφωνο» και τέλος

Η Γ΄ τάξη, στις 9-2-2023, παρακολούθησε το: «Στα μονοπάτια του ηλεκτρομαγνητισμού και των ανθρώπων του».

Τριήμερη στα Ιωάννινα

Τα Ιωάννινα φέτος είχαν την τιμητική τους, αφού αποτέλεσαν προορισμό και για την Γ΄ τάξη του Γυμνασίου Ζαχάρως. Στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος και της διδασκαλίας τόσο στο μάθημα της τεχνολογίας, αλλά και του εργαστηρίου δεξιοτήτων υλοποιήθηκε τριήμερη εκδρομή, η οποία ξεκίνησε την Τρίτη 16 Μαΐου 2023 από το σχολείο, με πρώτο προορισμό το Μουσείο Ελληνικής Ιστορίας Παύλου Βρέλλη, που είναι γνωστό και ως Μουσείο Κέρινων Ομοιωμάτων. Οι μαθητές και οι μαθήτριες, αφού έφαγαν και ξεκουράστηκαν επισκέφθηκαν το απόγευμα το Μουσείο του Αλή Πασά στη Λίμνη Παμβώτιδα. Την Τετάρτη ξεναγήθηκαν στο Μουσείο Αργυροτεχνίας, στο Κάστρο των Ιωαννίνων (Ιτς Καλέ) και στη συνέχεια επισκέφθηκαν το Οινοποιείο Κατώγι Αβέρωφ στο Μέτσοβο, το Λαογραφικό Μουσείο που στεγάζεται στο Αρχοντικό Τοσίτσα και το Τυροκομείο του Ιδρύματος Τοσίτσα. Την Πέμπτη, που ήταν και η μέρα επιστροφής, ακολούθησαν τη διαδρομή Ηγουμενίτσα- Πάργα και επέστρεψαν στη Ζαχάρω.

Εκδρομή στο Ναύπλιο

Στις 5 Μαΐου 2023 πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτική εκδρομή των μαθητών και των μαθητριών της Α΄ τάξης στις Μυκήνες και στο Ναύπλιο. Η εκδρομή ξεκίνησε με την επίσκεψή μας στον αρχαιολογικό χώρο των Μυκηνών, όπου τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν από το θολωτό τάφο του Ατρέα. Το πρόγραμμα συνεχίστηκε με την επίσκεψη στο πολεμικό μουσείο. Εκεί οι μαθητές ξεναγήθηκαν στο χώρο από αξιωματικό του στρατού, με τη βοήθεια του οποίου περιδιάβηκαν τις διαφορετικές πολεμικές περιόδους της χώρας μας. Τελευταίος σταθμός ήταν η εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα, σημείο δολοφονίας του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, του Ιωάννη Καποδίστρια.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Άλλη μια σχολική χρονιά έφτασε στο τέλος της και να 'μαστε πάλι εδώ, για να επικοινωνήσουμε μέσω του δεύτερου φύλλου της εφημερίδας μας, την Καλλιάρχεια.

Αξίζουν πολλά μπράβο στους μαθητές και στις μαθήτριές μας καθώς και στους εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου Ζαχάρως, γιατί όλοι μαζί και αυτή τη σχολική χρονιά κέρδισαν το στοίχημα της επιτυχίας τόσο σε επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων όσο και σε επίπεδο καλλιέργειας πνεύματος και ανάπτυξης

της κριτικής σκέψης, ώστε να μπορούν οι μαθητές και οι μαθήτριες να διαχειρίζονται και να επιλύουν από μόνοι τους θέματα που άπτονται της καθημερινότητάς τους. Οργανώθηκαν δραστηριότητες, διδακτικές και εκπαιδευτικές επισκέψεις, προγράμματα αγωγής υγείας, πολιτιστικά προγράμματα με περιεχόμενο τέτοιο και δόθηκαν ευκαιρίες που βοήθησαν τους μαθητές και τις μαθήτριες να εντρυφήσουν στην έννοια του σεβασμού στα δικαιώματα των άλλων, στη διαφορετικότητα, στον σχολικό και

στον περιβάλλοντα χώρο, να γνωρίσουν με βιωματικούς τρόπους την τοπική τους ιστορία, να δημιουργήσουν ντοκιμαντέρ και όλα αυτά ομαδοσυνεργατικά με αυτοπεποίθηση, υπομονή και επιμονή ώστε να φτάσουν στο στόχο τους με καθοδηγητές και συμβούλους τους εκπαιδευτικούς!

Το τέλος αυτό είναι μια καινούργια αρχή για νέες ευκαιρίες!

Κατερίνα Σταματοπούλου
Διευθύντρια του Γυμνασίου Ζαχάρως